

Z A K O N

O VOJNOM OBRAZOVANJU

I. OSNOVNE ODREDBE

1. Predmet uređivanja

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se vojno obrazovanje, položaj učenika, kadeta, studenata, polaznika i slušalaca, organizacija vojnog obrazovanja, položaj nastavnog osoblja u vojnoškolskim ustanovama, finansiranje vojnoškolskih ustanova, specifičnosti vojnog obrazovanja u odnosu na obrazovni sistem Republike Srbije, kao i druga pitanja od značaja za funkcionisanje i razvoj vojnog obrazovanja.

Termini izraženi u ovom zakonu u gramatičkom muškom rodu podrazumevaju prirodni ženski i muški pol lica na koje se odnose.

2. Pojam vojnog obrazovanja

Član 2.

Vojno obrazovanje predstavlja proces učenja, odnosno sticanja znanja i usavršavanja stečenih znanja i veština, kojim se ostvaruju posebni ciljevi koji proizilaze iz prirode vojne službe i posebnih uslova pod kojima se obavljaju poslovi za potrebe odbrane i Vojske Srbije.

Vojno obrazovanje obuhvata školovanje, usavršavanje i vojnostručno osposobljavanje, koji su prvenstveno namenjeni profesionalnim pripadnicima Vojske Srbije za vršenje poslova i zadataka iz nadležnosti Ministarstva odbrane i Vojske Srbije.

Vojno obrazovanje od posebnog je značaja za odbranu Republike Srbije.

Član 3.

Školovanje, u smislu ovog zakona, predstavlja obrazovni proces čijom se realizacijom stiču opšta i stručna znanja i sposobnosti, veštine i vrednosti kroz savladavanje obrazovnih sadržaja.

Član 4.

Usavršavanje, u smislu ovog zakona, predstavlja obrazovni proces kojim se unapređuju stečena znanja i sposobnosti sa ciljem njihove primene u praksi.

Član 5.

Vojnostručno osposobljavanje, u smislu ovog zakona, predstavlja obrazovni proces kojim se stiču znanja i veštine potrebne za obavljanje dužnosti određenog nivoa u rodu ili službi i uspešno izvršavanje misija i zadataka Vojske Srbije.

3. Značenje pojedinih pojmova

Član 6.

Pojedini pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) **vojnoškolska ustanova** je ustanova koja obavlja delatnosti u sistemu vojnog obrazovanja u skladu sa zakonom, svojim opštim aktom i ciljevima osnivanja;

2) **učenik** je lice koje se školuje u srednjoj vojnoj školi, radi prijema u profesionalnu vojnu službu ili prijema u službu, odnosno radi daljeg nastavka školovanja i usavršavanja za potrebe Ministarstva odbrane i Vojske Srbije;

3) **kadet** je lice iz građanstva i lice sa stečenim srednjim vojnim obrazovanjem, koje se školuje na osnovnim ili integrisanim akademskim studijama na Univerzitetu odbrane u Beogradu (u daljem tekstu: Univerzitet) radi prijema u profesionalnu vojnu službu;

4) **student** je lice iz građanstva koje se školuje na studijama koje se realizuju na Univerzitetu u svojstvu samofinansirajućeg studenta, strani državljanin koji se školuje na Univerzitetu i lice koje se školuje na studijama drugog i trećeg stepena koje se realizuju na Univerzitetu;

5) **polaznik** je lice koje pohađa opšte programe usavršavanja, program obuke za rezervne oficire Vojske Srbije i lice koje se vojnostručno osposobljava za prijem u profesionalnu vojnu službu, posle završenog školovanja u građanstvu, u skladu sa ovim zakonom;

6) **slušalac** je lice koje pohađa karijerna usavršavanja u skladu sa ovim zakonom;

7) **specijalizant** je lice koje pohađa usavršavanje zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika;

8) **školska godina** je vremenski period u kome srednje vojne škole ostvaruju obrazovno vaspitni rad, vojne visokoškolske ustanove izvode studije, a Škola nacionalne odbrane realizuje karijerna usavršavanja;

9) **stručne kompetencije** predstavljaju stečena znanja, veštine i sposobnosti neophodne za obavljanje dužnosti odnosno zanimanja;

10) **pravila studija** predstavljaju skup pravnih normi kojima se bliže uređuje organizacija i izvođenje studija, upis, napredovanje studenata u toku studija, vrednovanje rada u toku studija, kao i druga pitanja od značaja za ostvarivanje studija prvog, drugog i trećeg stepena u skladu sa specifičnostima vojnog obrazovanja;

11) **strani državljanin** je lice koje nema državljanstvo Republike Srbije, a školuje se i usavršava primarno za potrebe oružanih snaga stranih zemalja, za potrebe pravnih lica čije je sedište van teritorije Republike Srbije ili za sopstvene potrebe.

4. Načela

Član 7.

Vojno obrazovanje zasniva se na posebnim načelima koja proizilaze iz prirode vojne službe i organizacije i rada vojnoškolskih ustanova uz poštovanje ljudskih prava i građanskih sloboda uključujući i zabranu diskriminacije.

Načelo rukovođenja i organizacije

Član 8.

Rukovođenje vojnoškolskim ustanovama ostvaruje se primenom subordinacije, kroz jedinstveno i usklađeno delovanje pri preduzimanju radnji i mera radi ostvarivanja ciljeva vojnog obrazovanja i unapređenja sistema vojnog obrazovanja.

Organizacija i poslovanje zasniva se na opštim aktima vojnoškolskih ustanova i propisima o organizaciji i materijalnom i finansijskom poslovanju vojnih ustanova.

Načelo autonomije u sistemu obrazovanja

Član 9.

Vojnoškolske ustanove imaju poseban status u sistemu obrazovanja koji se zasniva na unutrašnjem uređenju vojnih ustanova i sistematizaciji formacijskih mesta nastavnog osoblja koje se bira iz reda profesionalnih pripadnika Vojske Srbije i zaposlenih u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije.

Načelo obezbeđenja kvaliteta i efikasnosti

Član 10.

Kvalitet i efikasnost vojnog obrazovanja obezbeđuje se u skladu sa potrebama sistema odbrane i propisima o odbrani i Vojsci Srbije.

Načelo planiranja, razvoja i usavršavanja vojnog obrazovanja

Član 11.

Vojno obrazovanje, naučnoistraživački i stručni rad od značaja za odbranu i Vojsku Srbije zasnovan je na jedinstvenom i integrisanom planiranju, razvoju i usavršavanju pod uslovima koji su uređeni zakonom kojim se uređuje odbrana i propisima o zaštiti tajnih podataka.

Načelo zakonitosti

Član 12.

Prava, obaveze i odgovornosti učenika, kadeta, studenata, polaznika i slušalaca uređeni su ovim zakonom, propisima o odbrani i Vojsci Srbije, ugovorima i propisima kojima je uređena vojna služba.

Načelo koordinacije i saradnje

Član 13.

Načelo koordinacije i saradnje ogleda se u organizovanju posrednih i neposrednih kontakata i razmeni informacija i podataka između unutrašnjih jedinica Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, radi zajedničkog delovanja na unapređenju vojnog obrazovanja, kroz spajanje teorije i prakse.

5. Nadležnost u srednjem i visokom vojnom obrazovanju

Član 14.

Poslove u vezi sa planiranjem i organizovanjem vojnog obrazovanja vrše Ministarstvo odbrane, Univerzitet i organi drugih vojnoškolskih ustanova.

Član 15.

Ministarstvo odbrane:

- 1) prati razvoj vojnog obrazovanja;
- 2) utvrđuje mere za unapređenje vojnog obrazovanja;
- 3) planira i organizuje vojno obrazovanje u skladu sa strateškim dokumentima u oblasti odbrane, bezbednosti i obrazovanja;
- 4) raspoređuje finansijska sredstva iz budžeta Republike Srbije namenjena vojnoškolskim ustanovama i kontroliše njihovo korišćenje;
- 5) utvrđuje potrebu za osnivanjem ili ukidanjem srednjih vojnih škola i vojnih visokoškolskih ustanova;
- 6) vodi registar vojnoškolskih ustanova;

- 7) obezbeđuje redovnu popunu kadrova u vojnoškolskim ustanovama;
- 8) vrši nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona;
- 9) daje saglasnost na obrazovni profil oficirskog kadra, na osnovu usaglašenog predloga Generalštaba Vojske Srbije i Univerziteta;
- 10) donosi osnove nastavnog plana i programa, kao i nastavni plan i program, na osnovu usaglašenog predloga Generalštaba Vojske Srbije i Univerziteta;
- 11) daje saglasnost na predlog mera za unapređenje sistema vojnog obrazovanja;
- 12) daje saglasnost na osnove studijskih programa na osnovu usaglašenog predloga nosioca funkcije obrazovanja, Generalštaba Vojske Srbije i Univerziteta;
- 13) daje saglasnost na osnove programa karijernih usavršavanja i odobrava programe karijernih usavršavanja, na osnovu usaglašenog predloga nosioca funkcije obrazovanja, Generalštaba Vojske Srbije i Univerziteta;
- 14) donosi plan angažovanja jedinica, sredstava, objekata i poligona za potrebe vojnih škola i centara za usavršavanje;
- 15) uređuje planiranje i korišćenje sredstava programske aktivnosti namenjene za unapređenje stanja u oblasti vojnog obrazovanja i vojne naučnoistraživačke delatnosti i utvrđuje pravo na korišćenje sredstava i raspodelu sredstava;
- 16) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom.

Član 16.

Univerzitet:

- 1) integriše obrazovnu i naučnoistraživačku delatnost vojnoškolskih ustanova i naučnoistraživačkih organizacija u svom sastavu i njihovo jedinstveno i usklađeno delovanje;
- 2) predlaže Ministarstvu odbrane mere za unapređenje vojnog obrazovanja, na osnovu iskazanih potreba Generalštaba Vojske Srbije;
- 3) utvrđuje zajedničku politiku i zajedničke razvojne planove vojnoškolskih ustanova;
- 4) obezbeđuje razmenu učenika, kadeta, studenata i nastavnog osoblja sa drugim srednjim školama i univerzitetima;
- 5) obezbeđuje kontrolu i unapređenje kvaliteta i konkurentnosti nastavnog, naučnog i stručnog rada;
- 6) obezbeđuje upućivanje učenika, kadeta, studenata, polaznika i slušalaca na obuku, kurseve i seminare;
- 7) obezbeđuje racionalno korišćenje ljudskih i materijalnih resursa;
- 8) uređuje pravila studiranja i usavršavanja;
- 9) integriše i druge funkcije, u skladu sa zakonom i svojim opštim aktom.

Član 17.

Na vojno obrazovanje, pored odredaba ovog zakona, primenjuju se odredbe propisa kojima se uređuje vojna služba i organizacija i rad vojnih ustanova, kao i odredbe republičkih propisa u oblasti srednjeg obrazovanja i vaspitanja i visokog obrazovanja.

II. ŠKOLOVANJE, USAVRŠAVANJE I VOJNOSTRUČNO OSPOSOBLJAVANJE

1. Zajedničke odredbe

Član 18.

Školovanje obuhvata srednje obrazovanje i vaspitanje i visoko obrazovanje koje realizuju vojnoškolske ustanove i obrazovne institucije Republike Srbije i drugih država za potrebe Ministarstva odbrane i Vojske Srbije.

Usavršavanje čine opšti programi usavršavanja, karijerna usavršavanja i usavršavanja zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika koje realizuju vojnoškolske ustanove i jedinice i ustanove Ministarstva odbrane i Vojske Srbije i obrazovne institucije Republike Srbije i drugih država za potrebe Ministarstva odbrane i Vojske Srbije.

Vojnostručno osposobljavanje obuhvata programe obuke koju pohađaju lica koja se školuju radi prijema u profesionalnu vojnu službu, polaznici vojnostručnog osposobljavanja za rezervne oficire Vojske Srbije i kandidati za prijem u profesionalnu vojnu službu posle završenog školovanja u građanstvu.

Ministar odbrane ili lice koje on ovlasti zaključuje ugovor o školovanju, usavršavanju i vojnostručnom osposobljavanju sa učenicima, kadetima, studentima, polaznicima, slušaocima i specijalizantima.

Član 19.

U procesu školovanja, usavršavanja i vojnostručnog osposobljavanja pored nosioca realizacije mogu se angažovati i druge jedinice i ustanove Ministarstva odbrane i Vojske Srbije u skladu sa iskazanim potrebama.

2. Srednje vojno obrazovanje i vaspitanje i visoko vojno obrazovanje

a) Srednje vojno obrazovanje i vaspitanje

Član 20.

Srednje vojno obrazovanje i vaspitanje ostvaruje se kroz školovanje i razvijanje motivacije za vojni poziv, prvenstveno radi sticanja opšteg ili stručnog obrazovanja u cilju:

- 1) nastavka školovanja u vojnim visokoškolskim ustanovama;
- 2) prijema u profesionalnu vojnu službu u svojstvu podoficira;
- 3) prijema u službu u svojstvu civilnog lica.

Srednje vojno obrazovanje i vaspitanje planira se i razvija u skladu sa potrebama odbrane i Vojske Srbije i od posebnog je značaja za odbranu.

Član 21.

Nastava u srednjoj vojnoj školi planira se nastavnim planom i programom, koji donosi ministar odbrane uz saglasnost Generalštaba Vojske Srbije.

Član 22.

Nastavni plan i program koji realizuje srednja vojna škola osnovni je dokument kojim se definišu oblici obrazovno-vaspitnog i nastavnog rada.

Član 23.

Oblici obrazovno-vaspitnog i nastavnog rada u srednjoj vojnoj školi su:

- 1) redovna nastava (teorijska i praktična);

- 2) dodatna nastava;
- 3) dopunska nastava;
- 4) konsultativni rad;
- 5) pripremna nastava;
- 6) fakultativna nastava.

Obrazovno-vaspitni i nastavni rad ostvaruje se na srpskom jeziku.

Član 24.

Srednja vojna škola, u skladu sa osnovama nastavnog plana i programa i propisima o srednjem obrazovanju i vaspitanju, predlaže nastavni plan i program.

Član 25.

Osnovama iz člana 24. ovog zakona utvrđuju se:

- 1) cilj školovanja;
- 2) početak i završetak školske godine;
- 3) obavezne obrazovne oblasti i nastavni predmeti;
- 4) minimalan broj časova za pojedine obrazovne oblasti;
- 5) obrazovno-vaspitni zadaci;
- 6) druga pitanja od značaja za nastavni plan i program.

Član 26.

Nastavnim planom i programom iz člana 21. ovog zakona utvrđuju se:

- 1) cilj i zadaci školovanja;
- 2) nastavne oblasti;
- 3) predmeti, njihov raspored i ukupan broj časova po godini školovanja;
- 4) drugi oblici nastave i njihov raspored i ukupan broj časova po godini školovanja;
- 5) način realizacije predmeta i provere znanja;
- 6) druga pitanja od značaja za realizaciju nastavnog procesa.

Član 27.

Način izrade i elemente postupka vrednovanja i usavršavanja nastavnih planova i programa uređuje ministar odbrane, na predlog srednjih vojnih škola.

Član 28.

Na osnovu donetog nastavnog plana i programa, pre početka školske godine, srednje vojne škole izrađuju godišnji program rada, na način i u rokovima definisanim statutom škole.

Sadržaj godišnjeg programa rada uređuje se u skladu sa propisom kojim je uređena dokumentacija srednjih vojnih škola.

b) Visoko vojno obrazovanje

Član 29.

Visoko vojno obrazovanje realizuje se integrisanjem obrazovne i naučnoistraživačke delatnosti radi stalnog unapređenja kvaliteta nastave i

usavršavanja naučnoistraživačkog i stručnog rada od značaja za odbranu i Vojsku Srbije.

Visoko vojno obrazovanje ostvaruje se školovanjem na studijama prvog, drugog i trećeg stepena, u okviru obrazovno-naučnih polja, kao i kroz osnovna, primenjena i razvojna istraživanja u naučnim oblastima od značaja za odbranu i Vojsku Srbije.

Vojne visokoškolske ustanove obavljaju i ekspertsko-konsultantsku delatnost i izdavačku delatnost, učestvuju u izradi nastavno-obrazovne literature, a mogu obavljati i druge poslove kojima se komercijalizuju rezultati naučnog i istraživačkog rada, pod uslovom da se navedenim delatnostima ne ugrožava kvalitet nastave i osnovna delatnost vojnih visokoškolskih ustanova.

Član 30.

Studijski program je skup obaveznih i izbornih studijskih predmeta sa okvirnim sadržajem, čijim se savladavanjem obezbeđuju neophodna znanja i veštine za sticanje diplome odgovarajućeg nivoa kvalifikacija i vrste studija.

Studijski program usvaja Senat Univerziteta, na način uređen opštim aktom Univerziteta.

Član 31.

Sporazumom Univerziteta i druge visokoškolske ustanove može se, uz saglasnost Vlade, ustanoviti studijski program za sticanje zajedničke diplome – zajednički studijski program.

Predlog sporazuma o zajedničkom studijskom programu iz stava 1. ovog člana, Ministarstvu odbrane podnosi Univerzitet nakon usaglašavanja sa drugom visokoškolskom ustanovom i pribavljenog mišljenja unutrašnjih organizacionih jedinica Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, u skladu sa propisom kojim se uređuje način rada i postupanja u izvršavanju poslova iz nadležnosti Ministarstva odbrane.

Član 32.

Izmene i dopune studijskog programa koje se vrše radi njegovog usklađivanja sa organizacijom rada i dostignućima nauke ne smatraju se novim studijskim programom, u skladu sa propisom kojim je uređeno visoko obrazovanje.

O izmeni odnosno dopuni studijskog programa, Univerzitet obaveštava ministarstvo nadležno za poslove prosvete i Ministarstvo odbrane, u roku od 60 dana od dana donošenja odluke o izmeni, odnosno dopuni studijskog programa.

3. Školovanje i usavršavanje za potrebe Ministarstva odbrane i Vojske Srbije

a) Školovanje na Univerzitetu i na drugim univerzitetima u Republici Srbiji

Član 33.

Školovanje profesionalnih pripadnika Vojske Srbije na Univerzitetu, obuhvata studije drugog i trećeg stepena i osnovne strukovne studije za podoficire i vojne službenike sanitetske službe.

Školovanje profesionalnih pripadnika Vojske Srbije i državnih službenika u Ministarstvu odbrane na drugim univerzitetima u Republici Srbiji obuhvata studije drugog i trećeg stepena.

Član 34.

Studije drugog i trećeg stepena iz člana 33. ovog zakona obuhvataju: master akademske, specijalističke akademske i doktorske akademske studije.

Član 35.

Pravila na studijama iz člana 33. stav 1. ovog zakona uređuje Univerzitet na predlog visokoškolskih ustanova u svom sastavu.

Član 36.

Školovanje lica iz člana 33. ovog zakona, vrši se u skladu sa potrebama Ministarstva odbrane i Vojske Srbije.

Potrebe za školovanjem iskazuju se u planu školovanja i usavršavanja u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije.

Odluku o izboru kandidata za upućivanje na školovanje donosi ministar odbrane.

Uslove, postupak i druga pitanja od značaja za školovanje lica iz člana 33. ovog zakona uređuje ministar odbrane.

b) Školovanje i usavršavanje u inostranstvu

Član 37.

Školovanje i usavršavanje profesionalnih pripadnika Vojske Srbije u inostranstvu vrši se u skladu sa interesima politike odbrane i potrebama i mogućnostima Ministarstva odbrane.

Izuzetno, kada potrebe službe to zahtevaju, na školovanje i usavršavanje u inostranstvo mogu se uputiti i državni službenici u Ministarstvu odbrane.

Školovanje i usavršavanje u inostranstvu realizuje se prema planu školovanja i usavršavanja u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije u vojnim i drugim ustanovama, odnosno institucijama, čije se javne isprave mogu vrednovati i priznati u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije u skladu sa propisima Republike Srbije.

Nivo, odnosno oblike, uslove, postupak i druga pitanja od značaja za školovanje i usavršavanje u inostranstvu lica iz st. 1 i 2. ovog člana uređuje ministar odbrane.

v) Programi usavršavanja

Član 38.

Programe usavršavanja čine opšti programi usavršavanja, karijerna usavršavanja i usavršavanja zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika.

Član 39.

Opšti programi usavršavanja čine jedinstven sistem neprekidnog obrazovanja kojim se vrši dodatno osposobljavanje i neposredna priprema profesionalnih pripadnika Vojske Srbije za vršenje poslova i zadataka iz nadležnosti Ministarstva odbrane i Vojske Srbije.

Opšte programe usavršavanja realizuju vojnoškolske ustanove, jedinice i ustanove Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, kao i obrazovne institucije u zemlji i inostranstvu putem kurseva, seminara, radionica, stručnih i naučnih savetovanja i drugo.

Univerzitet može samostalno ili u saradnji sa drugim visokoškolskim ustanovama realizovati opšte programe usavršavanja van okvira studijskih programa za koje ima dozvolu za rad, uz pribavljenu saglasnost ministra odbrane.

Član 40.

Karijerna usavršavanja organizuju se radi osposobljavanja profesionalnih vojnih lica za obavljanje komandnih i štabnih i rukovodećih dužnosti u oblasti bezbednosti i odbrane.

Karijerna usavršavanja organizuju se i izvode na Univerzitetu i obrazovnim institucijama u inostranstvu.

Karijerna usavršavanja realizuju se u skladu sa planom školovanja i usavršavanja u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije i programima usavršavanja.

Sadržaje karijernih usavršavanja, Univerzitet može vrednovati u realizaciji studijskih programa iz oblasti vojnih nauka.

Član 41.

Karijerna usavršavanja oficira organizuju se i realizuju u tri nivoa.

Osnovno komandno-štabno usavršavanje je prvi nivo karijernog usavršavanja oficira.

Komandno-štabno usavršavanje je drugi nivo karijernog usavršavanja oficira.

Generalštabno usavršavanje je treći nivo karijernog usavršavanja oficira.

Pored karijernih usavršavanja iz st. 2–4. ovog člana u vojnoškolskim ustanovama u zemlji i inostranstvu, organizuju se i realizuju visoke studije bezbednosti i odbrane, a mogu biti organizovani i drugi oblici karijernih usavršavanja.

Na karijerna usavršavanja iz st. 2–5. ovog člana mogu se uputiti strani državljani, prvenstveno pripadnici stranih oružanih snaga.

Na visoke studije bezbednosti i odbrane može se uputiti vojni službenik zaposlen na neodređeno vreme u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije, državni službenik zaposlen na neodređeno vreme u državnom organu u Republici Srbiji, na osnovu ugovora o saradnji u oblasti usavršavanja državnih službenika na Univerzitetu, koji državni organ zaključi sa Ministarstvom odbrane i lice koje je na položaju, odnosno funkciji, a koje postavlja, odnosno bira Vlada, drugi državni organ, telo ili Narodna skupština.

Član 42.

Univerzitet, na predlog načelnika Škole nacionalne odbrane, donosi pravilnik o radu Škole nacionalne odbrane.

Član 43.

Oblike, uslove, postupak i druga pitanja od značaja za opšte programe usavršavanja i karijerna usavršavanja uređuje ministar odbrane.

Član 44.

Univerzitet organizuje i izvodi programe zdravstvenih specijalizacija i užih specijalizacija zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika zaposlenih u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije, kao i programe kontinuirane medicinske edukacije, u skladu sa zakonom i opštim aktom Univerziteta.

Pored poslova iz stava 1. ovog člana, Univerzitet organizuje zdravstvene specijalizacije i uže specijalizacije zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika za lica iz građanstva, kao i programe za inovaciju znanja i kontinuiranu medicinsku edukaciju lica iz građanstva, u skladu sa zakonom i opštom aktom Univerziteta.

Profesionalni pripadnik Vojske Srbije upućuje se, odnosno lice iz građanstva i strani državljanin upisuju se na specijalizacije i uže specijalizacije iz medicinske struke u svojstvu specijalizanata.

Oblike, uslove, postupak i druga pitanja od značaja za usavršavanje lica iz st. 1 i 2. ovog člana uređuje ministar odbrane.

4. Školovanje i usavršavanje stranih državljana i lica iz građanstva

Član 45.

Ukoliko postoje prostorne, materijalne i kadrovske mogućnosti na Univerzitetu mogu se školovati i usavršavati strani državljani i lica iz građanstva, odnosno lica iz institucija u zemlji i inostranstvu.

Član 46.

Školovanje i usavršavanje stranih državljana realizuje se na osnovu međunarodnog ugovora koji Vlada ili Ministarstvo odbrane sa jedne strane, zaključi, sa Vladom ili ministarstvom druge države, međunarodnom organizacijom i stranom institucijom sa druge strane za njihove potrebe.

Izuzetno, školovanje i usavršavanje stranih državljana i lica iz građanstva realizuje se na osnovu ugovora koji vojna visokoškolska ustanova zaključi sa stranim državljaninom ili licem iz građanstva za njegove potrebe, odnosno sporazuma jedinice i ustanove Ministarstva odbrane i Vojske Srbije i institucije u zemlji i inostranstvu.

Član 47.

Školovanje i usavršavanje lica iz građanstva realizuje se na osnovu ugovora o školovanju, odnosno usavršavanju lica iz građanstva koji zaključuju Ministarstvo odbrane i lica iz građanstva, odnosno ovlašćeni organ pravnog lica.

Školovanje i usavršavanje lica iz stava 1. ovog člana realizuju vojnoškolske ustanove i jedinice i ustanove Ministarstva odbrane i Vojske Srbije za potrebe pravnih i fizičkih lica iz građanstva.

Opšti programi usavršavanja realizuju se na osnovu sporazuma jedinice i ustanove Ministarstva odbrane i Vojske Srbije i institucije u zemlji i inostranstvu.

Član 48.

Uslove, postupak i druga pitanja od značaja za školovanje i usavršavanje stranih državljana i lica iz građanstva uređuje ministar odbrane.

5. Vojnostručno osposobljavanje

Član 49.

Vojnostručno osposobljavanje pohađaju:

- 1) lica koja se školuju u vojnoškolskim ustanovama radi prijema u profesionalnu vojnu službu;
- 2) polaznici programa obuke za rezervne oficire Vojske Srbije;
- 3) lica koja su kandidati za prijem u profesionalnu vojnu službu, posle završenog školovanja u građanstvu.

Član 50.

Vojnostručnim osposobljavanjem lica iz člana 49. tačka 1) ovog zakona vrši se osposobljavanje za rad i zanimanje stvaranjem stručnih kompetencija radi prijema u profesionalnu vojnu službu.

Član 51.

Vojnostručnim osposobljavanjem lica iz člana 49. tačka 2) ovog zakona vrši se osposobljavanje radi popune komandi, jedinica i ustanova Ministarstva odbrane i Vojske Srbije.

Član 52.

Vojnostručnim osposobljavanjem lica iz člana 49. tačka 3) ovog zakona vrši se osposobljavanje posle završenog školovanja u građanstvu radi prijema u profesionalnu vojnu službu.

Član 53.

Plan i program vojnostručnog osposobljavanja za oficire izrađuje i predlaže Univerzitet, uz prethodno pribavljenu saglasnost Generalštaba Vojske Srbije, a odobrava ga ministar odbrane.

Plan i program vojnostručnog osposobljavanja za podoficire izrađuje i predlaže organizaciona jedinica Vojske Srbije nadležna za obuku, a odobrava ga načelnik Generalštaba Vojske Srbije.

Programi vojnostručnog osposobljavanja za lica iz člana 49. ovog zakona organizuju se i realizuju u jedinicama i ustanovama Ministarstva odbrane i Vojske Srbije.

Član 54.

Uslove, postupak i druga pitanja od značaja za vojnostručno osposobljavanje uređuje ministar odbrane.

III. UČENICI, KADETI, STUDENTI, POLAZNICI I SLUŠAOCI**1. Zajedničke odredbe****Član 55.**

U srednju vojnu školu kandidat koji je ispunio uslove za upis može biti primljen u svojstvu učenika.

Na vojnoj visokoškolskoj ustanovi, na akreditovane studijske programe, kandidat može da se upiše na:

- 1) osnovne i integrisane akademske studije u svojstvu kadeta;
- 2) osnovne i integrisane akademske studije u svojstvu studenta;
- 3) master akademske studije u svojstvu studenta;
- 4) specijalističke akademske studije u svojstvu studenta;
- 5) doktorske akademske studije u svojstvu studenta.

Na opšte programe usavršavanja iz člana 39. ovog zakona mogu se uputiti profesionalni pripadnici Vojske Srbije u svojstvu polaznika.

Na karijerna usavršavanja iz člana 41. ovog zakona mogu se uputiti profesionalna vojna lica i lica iz člana 41. st. 6. i 7. ovog zakona u svojstvu slušaoca.

Član 56.

U srednju vojnu školu mogu se upisati lica iz građanstva koja ispunjavaju opšte i posebne uslove.

Na studije iz člana 55. stav 2. tačka 1) ovog zakona mogu se upisati lica iz građanstva i učenici srednjih vojnih škola.

Na studije iz člana 55. stav 2. tačka 2) ovog zakona mogu se upisati lica iz građanstva i strani državljani.

Na studije iz člana 55. stav 2. tač. 3)–5) ovog zakona mogu se upisati lica iz građanstva, strani državljani i profesionalni pripadnici Vojske Srbije koji se školuju uz rad.

Strani državljanin može se upisati na akreditovani studijski program, u skladu sa propisima kojima se uređuje školovanje stranih državljana u Ministarstvu odbrane i Vojski Srbije, ako poznaje jezik na kojem se izvodi nastava, što utvrđuje nadležni stručni organ vojne visokoškolske ustanove.

Član 57.

Odluku o broju učenika za upis u srednju vojnu školu, donosi ministar odbrane.

Odluku o broju kadeta i studenata za upis na studijske programe osnovnih i integrisanih akademskih studija, master akademskih, specijalističkih akademskih i doktorskih akademskih studija na vojnim visokoškolskim ustanovama donosi ministar odbrane.

Odluku o broju samofinansirajućih studenata, koji se mogu upisati na studijske programe osnovnih i integrisanih akademskih studija, master akademskih, specijalističkih akademskih i doktorskih akademskih studija donosi ministar odbrane.

Broj kadeta i studenata za upis na studije iz st. 2. i 3. ovog člana ne može biti veći od broja utvrđenog u dozvoli za rad.

Odluku o broju polaznika, odnosno slušalaca za upućivanje na opšta, odnosno karijerna usavršavanja donosi ministar obrane.

Član 58.

Konkurs za upis u srednju vojnu školu i na vojne visokoškolske ustanove (u daljem tekstu: Konkurs) raspisuje Ministarstvo odbrane.

Tekst Konkursa priprema srednja vojna škola, odnosno vojna visokoškolska ustanova.

Konkurs se objavljuje na internet stranici Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, srednje vojne škole i Univerziteta, najkasnije pet meseci pre početka školske godine.

Informacija o oglašenom Konkursu može se objaviti u dnevnim novinama i drugim medijima.

Član 59.

Kandidat koji se upisuje u srednju vojnu školu, odnosno na akreditovane studijske programe na vojnim visokoškolskim ustanovama na osnovu Konkursa, mora da ispuni sledeće opšte uslove:

- 1) da je državljanin Republike Srbije;
- 2) da ima odgovarajuće obrazovanje;
- 3) da je na osnovu nalaza i mišljenja nadležne vojnolekarske komisije utvrđeno da je zdravstveno sposoban za školovanje;
- 4) da se protiv kandidata koji se upisuje u srednju vojnu školu ne vodi krivični postupak ili postupak zbog krivičnog dela za koje se goni po službenoj dužnosti, odnosno da mu nije izricana vaspitna mera;
- 5) da se protiv kandidata koji se upisuje na osnovne i integrisane akademske studije, master akademske, specijalističke akademske i doktorske akademske studije

ne vodi krivični postupak za krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti, odnosno da nije osuđivan za krivično delo na bezuslovnu kaznu zatvora od najmanje šest meseci, a kandidat koji se upisuje na osnovne i integrisane akademske studije, da nije osuđivan i kaznom maloletničkog zatvora, odnosno da mu nije izricana zavodska vaspitna mera;

6) da je bezbednosno proveren i da ne postoji bezbednosni rizik za prijem na školovanje, odnosno usavršavanje u skladu sa propisima kojima je uređeno vršenje bezbednosne provere u Ministarstvu odbrane.

Druga pitanja od značaja za realizaciju konkursa, uređiće ministar odbrane.

Član 60.

Uslovi za upis stranih državljana na vojne visokoškolske ustanove Univerziteta uređuju se međunarodnim ugovorom.

Član 61.

Kandidati iz člana 55. stav 1. i stav 2. tač. 1) i 2) ovog zakona polažu prijemni ispit, a za učenike srednjih vojnih škola koji nastavljaju školovanje na Vojnoj akademiji sprovodi se provera znanja i sposobnosti, u skladu sa aktom Vojne akademije.

Kandidati iz člana 55. stav 2. tač. 3)–5) ovog zakona polažu prijemni ispit ako je to u uslovima za školovanje propisano.

Kandidati koji uspešno polože prijemni ispit, do potrebnog broja po posebnom naređenju nadležnog starešine, upućuju se u dalji postupak selekcije koji se vrši na osnovu kriterijuma za izbor kandidata.

Na osnovu kriterijuma iz stava 3. ovog člana, srednja vojna škola odnosno vojna visokoškolska ustanova sačinjava rang-listu prijavljenih kandidata, a pravo upisa stiče kandidat koji je na rang-listi rangiran u okviru odobrenog broja kandidata.

Član 62.

Svojstvo učenika, kadeta i studenta prestaje:

- 1) završetkom školovanja;
- 2) zbog utvrđene nesposobnosti ili ograničene sposobnosti za vojnu službu;
- 3) gubitkom prava na upis školske godine;
- 4) izricanjem vaspitno-disciplinske mere isključenja iz srednje vojne škole, odnosno disciplinske mere isključenja sa studija;
- 5) na sopstveni zahtev, odnosno uz saglasnost roditelja odnosno drugog zakonskog zastupnika – ispisivanjem iz srednje vojne škole, odnosno raskidom ugovora za kadete i studente vojne visokoškolske ustanove;
- 6) izricanjem pravnosnažne presude za krivično delo koje po posebnim propisima predstavlja smetnju za prijem u profesionalnu vojnu službu, odnosno nastavak školovanja ili povlači gubitak službe u Vojsci Srbije za lica koja se školuju za potrebe odbrane i Vojske Srbije;
- 7) zbog drugih slučajeva propisanih zakonom kojim se uređuje srednje obrazovanje i vaspitanje i visoko obrazovanje.

Samofinansirajućem studentu, pored razloga iz stava 1. tač. 1) i 3)–6) ovog člana, svojstvo studenta prestaje i u slučajevima ako ne završi studije do isteka roka koji se određuje u dvostrukom broju školskih godina potrebnih za realizaciju studijskog programa, ili zbog neizmirenih troškova školarine precizirane ugovorom o školovanju.

Profesionalnim pripadnicima Vojske Srbije, koji su upisani na studije drugog i trećeg stepena u skladu sa odobrenim planom školovanja i usavršavanja u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije i školuju se uz rad, pored razloga iz stava 1. tač. 1) i 3)–6) ovog člana, svojstvo studenta prestaje ako ne završi studije do isteka roka koji se određuje u trostrukom broju školskih godina potrebnih za realizaciju studijskog programa.

Član 63.

Svojstvo polaznika i slušaoca prestaje:

- 1) završetkom usavršavanja, odnosno vojnostručnog osposobljavanja;
- 2) raskidom ugovora o usavršavanju, odnosno vojnostručnom osposobljavanju;
- 3) ako izgubi pravo na dalje usavršavanje, odnosno vojnostručno osposobljavanje u skladu sa ugovorom;
- 4) ako ne završi usavršavanje, odnosno vojnostručno osposobljavanje u roku određenom ugovorom;
- 5) ako se protiv njega pokrene krivični postupak za krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti;
- 6) ako mu prestane služba u Vojsci Srbije njegovom krivicom, ili po njegovom zahtevu;
- 7) ako ga nadležna vojnolekarska komisija oceni nesposobnim za profesionalnu službu;
- 8) u drugim slučajevima predviđenim ugovorom.

2. Učenici

Član 64.

Upis učenika u srednju vojnu školu vrši se u skladu sa odobrenim planom školovanja i usavršavanja kadra u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije.

Troškovi školovanja učenika u srednjim vojnim školama finansiraju se iz budžeta Republike Srbije.

Visinu školarine utvrđuju srednje vojne škole svojim opštim aktom, neposredno pre početka školske godine.

Član 65.

Školovanje učenika srednje vojne škole realizuje se na osnovu ugovora o školovanju učenika srednje vojne škole (u daljem tekstu: ugovor o školovanju učenika).

Ugovorom o školovanju učenika uređuju se prava i obaveze ugovornih strana u skladu sa ovim zakonom i opštim aktima srednje vojne škole, kao i način rešavanja eventualnih sporova ugovornih strana.

Po pribavljenom mišljenju organizacione jedinice Ministarstva odbrane nadležne za poslove zaštite imovinskih interesa Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, ugovor o školovanju učenika zaključuju Ministarstvo odbrane sa jedne strane i roditelj odnosno drugi zakonski zastupnik u ime učenika, sa druge strane.

Član 66.

Ugovorom o školovanju učenika uređuju se sledeća prava učenika:

- 1) obezbeđivanje udžbenika, školskog pribora, smeštaja, ishrane, odeće i obuće, zdravstvene zaštite, troškova prevoza i mesečnih primanja;
- 2) kvalitetno školovanje i objektivno ocenjivanje;
- 3) da bude nagrađen i pohvaljen;
- 4) da bira i bude biran u stručne organe ili učeničke organizacije;
- 5) i druga prava koja se utvrde ugovorom o školovanju učenika.

Član 67.

Ugovorom o školovanju učenika uređuju se sledeće obaveze učenika:

- 1) da završi sve razrede srednje vojne škole u roku, u skladu sa opštim aktom srednje vojne škole;
- 2) da nastavi školovanje na Univerzitetu u svojstvu kadeta, ukoliko je srednja vojna škola završena radi sticanja opšteg obrazovanja;
- 3) da stupi u profesionalnu vojnu službu, odnosno službu u Vojsci Srbije po završetku školovanja, ukoliko je srednja vojna škola završena radi sticanja srednjeg stručnog obrazovanja;
- 4) da poštuje vojne propise, pravila ponašanja i odluke organa srednje vojne škole;
- 5) da nadoknadi stvarne troškova školovanja budžetu Republike Srbije, u jednokratnom revalorizovanom iznosu, ukoliko svojom krivicom izgubi status učenika ili ukoliko ne ispuni obaveze propisane zakonom i ugovorom o školovanju;
- 6) da poštuje i druge obaveze koje se utvrde ugovorom o školovanju učenika.

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik učenika srednje vojne škole u obavezi je da na poziv škole uzme aktivno učešće u svim oblicima vaspitnog rada sa učenikom.

Izuzetno od stava 1. tačka 3) ovog člana, ministar odbrane može svojom odlukom odrediti broj učenika koji će nastaviti školovanje na Univerzitetu, a koji su završili srednju vojnu školu radi sticanja srednjeg stručnog obrazovanja.

Učenik srednje vojne škole može, ukoliko za to postoje uslovi, ponoviti školsku godinu jedanput u toku školovanja, ako nastavničko veće to predloži, a načelnik škole odobri.

Član 68.

Učenici završne godine srednjih vojnih škola, nakon završenog četvrtog razreda polažu vojnu opštu maturu.

Učenici koji su položili maturu iz stava 1. ovog člana mogu pristupiti polaganju ispita opšte mature u skladu sa propisima koje donosi ministarstvo nadležno za poslove prosvete.

3. Kadeti

Član 69.

Na studijske programe osnovnih i integrisanih akademskih studija koje se realizuju na vojnim visokoškolskim ustanovama Univerziteta upisuju se i školuju radi prijema u profesionalnu vojnu službu lica iz građanstva i učenici srednjih vojnih škola.

Lica iz stava 1. ovog člana upisom stiču status kadeta.

Član 70.

Troškovi školovanja lica iz člana 69. ovog zakona na vojnoškolskim ustanovama Univerziteta finansiraju se iz budžeta Republike Srbije.

Troškovi školovanja iz stava 1. ovog člana su ukupni stvarni troškovi koje čine zbir troškova realizacije nastavnog procesa, ostalih troškova školovanja prema odluci Senata Univerziteta koja se donosi za svaku školsku godinu i novčane naknade isplaćene u skladu sa propisima o naknadi putnih i drugih troškova i novčanih primanja u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije.

Obračun ukupnog iznosa stvarnih troškova vrši se na osnovu evidencije troškova u revalorizovanom iznosu, usklađenom sa mesečnom stopom rasta cena na malo.

Član 71.

Upis lica iz građanstva na studentske programe osnovnih i integrisanih akademskih studija na vojnim visokoškolskim ustanovama, odnosno upis učenika srednjih vojnih škola vrši se u skladu sa odobrenim planom školovanja i usavršavanja kadra u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije, na osnovu odluke ministra odbrane, a po sprovedenom Konkursu.

Prilikom upisa, lica iz stava 1. ovog člana potpisuju ugovor o školovanju u vojnoj visokoškolskoj ustanovi sa Ministarstvom odbrane kojim se uređuju prava i obaveze ugovornih strana, kao i način rešavanja eventualnih sporova ugovornih strana.

Član 72.

Ugovorom o školovanju uređuju se sledeća prava kadeta:

- 1) obezbeđivanje smeštaja, ishrane, odeće i obuće, zdravstvene zaštite, troškova prevoza i mesečnih primanja;
- 2) korišćenje literature, nastavnog materijala i drugih nastavnih sredstava potrebnih za praćenje nastavnih sadržaja;
- 3) redovno i kvalitetno izvođenje nastave i svih drugih oblika nastave utvrđenih studentskim programom, a prema utvrđenom planu i programu izvođenja nastave;
- 4) kontinuirano organizovanje konsultacija sa predmetnim nastavnicima i saradnicima;
- 5) blagovremeno i tačno informisanje o pitanjima koja se odnose na školovanje;
- 6) mogućnost aktivnog učestvovanja u radu organa vojne visokoškolske ustanove;
- 7) i druga prava koja se utvrde ugovorom o školovanju.

Član 73.

Ugovorom o školovanju uređuju se sledeće obaveze kadeta:

- 1) da uspešno završi osnovnu vojnu obuku;
- 2) da redovno pohađa nastavu, izvršava nastavne i ispitne obaveze u roku, određenom studentskim programom;
- 3) da položi sve ispite predviđene studentskim programom vojne visokoškolske ustanove i školovanje završi u roku predviđenom statutom vojne visokoškolske ustanove;

4) da izvršava zadatke i obaveze predviđene za kadete u skladu sa Zakonom o Vojsci Srbije („Službeni glasnik RS”, br. 116/07, 88/09, 101/10 – dr. zakon, 10/15, 88/15 – US, 36/18, 94/19 i 74//21 – US; u daljem tekstu: Zakon o Vojsci Srbije) i Pravilom službe Vojske Srbije;

5) da po završetku školovanja stupi u profesionalnu vojnu službu u Vojsci Srbije, da prihvati raspored po potrebi službe i da ostane u profesionalnoj vojnoj službi dvostruko vreme trajanja školovanja;

6) da nadoknadi troškove školovanja budžetu Republike Srbije, u jednokratnom revalorizovanom iznosu, ukoliko mu njegovom krivicom prestane svojstvo kadeta u slučajevima predviđenim članom 62. stav 1. tač. 3)–6) ovog zakona, kao i slučajevima da ne izvrši obaveze iz tač. 1)–5) ovog člana.

4. *Studenti*

Član 74.

U svojstvu studenta na vojnoj visokoškolskoj ustanovi kandidat se može upisati na osnovne i integrisane akademske studije, master akademske, specijalističke akademske i doktorske akademske studije.

Prilikom upisa na vojnu visokoškolsku ustanovu iz stava 1. ovog člana, samofinansirajući studenti potpisuju ugovor kojim se preciziraju prava i obaveze.

a) Osnovne i integrisane akademske studije

Član 75.

Na studijske programe osnovnih i integrisanih akademskih studija koje se realizuju na vojnim visokoškolskim ustanovama mogu se upisati lica iz građanstva i strani državljani.

Član 76.

Upis na studijske programe iz člana 75. ovog zakona za lica iz građanstva vrši se na osnovu Konkursa.

Lica iz stava 1. ovog člana školuju se kao samofinansirajući studenti.

Član 77.

Školovanje stranih državljana na studijskim programima iz člana 75. ovog zakona realizuje se na osnovu međunarodnog ugovora.

b) Master akademske studije, specijalističke akademske studije
i doktorske akademske studije

Član 78.

Na studijske programe master akademskih, specijalističkih akademskih i doktorskih akademskih studija koje se realizuju na vojnim visokoškolskim ustanovama mogu se upisati profesionalni pripadnici Vojske Srbije, lica iz građanstva i strani državljani.

Profesionalni pripadnici Vojske Srbije na studijama iz stava 1. ovog člana školuju se uz rad, a u skladu sa odlukom ministra odbrane.

Član 79.

Upis na studijske programe iz člana 78. ovog zakona za profesionalne pripadnike Vojske Srbije realizuje se u skladu sa odobrenim planom školovanja i usavršavanja kadra u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije.

Upis na studijske programe iz člana 78. ovog zakona za lica iz građanstva vrši se na osnovu Konkursa.

Lica iz stava 2. ovog člana školuju se kao samofinansirajući studenti.

Član 80.

Školovanje stranih državljana na studijskim programima iz člana 78. ovog zakona realizuje se na osnovu međunarodnog ugovora, odnosno ugovora koji vojna visokoškolska ustanova zaključi sa stranim državljaninom za njegove potrebe.

5. Polaznici i slušaoci

Član 81.

Na opšte programe usavršavanja i vojnostručno osposobljavanje iz člana 49. stav 1. tač. 2) i 3) ovog zakona, izabrana lica se upućuju u svojstvu polaznika.

Na karijerna usavršavanja, izabrana lica se upućuju u svojstvu slušalaca.

Lica iz st. 1. i 2. ovog člana upisuju se na programe usavršavanja u skladu sa odobrenim planom školovanja i usavršavanja u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije.

Lica iz st. 1. i 2. ovog člana, potpisuju ugovor sa Ministarstvom odbrane kojim se uređuju prava i obaveze ugovornih strana.

Član 82.

Ugovorom iz člana 81. stav 4. ovog zakona uređuje se sledeće:

- 1) obezbeđivanje literature, smeštaja, ishrane, zdravstvene zaštite, troškova prevoza i mesečnih primanja;
- 2) obaveze polaznika, odnosno slušaoca prema Ministarstvu odbrane;
- 3) poštovanje vojnih propisa, pravila ponašanja, odnosno propisa i odluka institucije u kojoj se realizuje usavršavanje;
- 4) troškovi usavršavanja;
- 5) prestanak svojstva polaznika, odnosno slušaoca iz razloga predviđenih članom 63. ovog zakona;
- 6) način rešavanja eventualnih sporova ugovornih strana;
- 7) druga pitanja od značaja za usavršavanje.

6. Disciplinska odgovornost učenika, kadeta, studenata, polaznika i slušalaca

Član 83.

Učenici srednjih vojnih škola odgovaraju za povredu školskih obaveza i školskog reda i discipline.

Vrste povreda školskih obaveza i školskog reda i discipline, vrste vaspitno-disciplinskih mera, nadležnosti i postupak izricanja vaspitno-disciplinskih mera licima iz stava 1. ovog člana uređuju srednje vojne škole opštim aktom.

Član 84.

Kadeti, studenti, polaznici i slušaoci odgovaraju za povredu školskih obaveza i discipline.

Vrste povreda školskih obaveza i discipline i vrste disciplinskih mera, nadležnost i postupak izricanja disciplinskih mera licima iz stava 1. ovog člana uređuju vojnoškolske ustanove opštim aktom.

Član 85.

Učenici, kadeti, studenti, polaznici i slušaoci koji se školuju i usavršavaju za potrebe Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, pored odgovornosti za povredu školskih obaveza i discipline, odgovaraju i za povredu pravila vojne discipline, u skladu sa propisima o disciplinskoj odgovornosti u Vojsci Srbije.

7. *Bliže uređenje upisa učenika, kadeta i studenata na vojnoškolske ustanove*

Član 86.

Uslove, postupak i druga pitanja od značaja za upis učenika u srednju vojnu školu i kadeta i studenata na vojne visokoškolske ustanove, uređuje ministar odbrane.

IV. ORGANIZACIJA VOJNOG OBRAZOVANJA**1. *Vojnoškolske ustanove*****Član 87.**

Vojnoškolske ustanove jesu: srednje vojne škole, vojne visokoškolske ustanove i Škola nacionalne odbrane.

a) Srednja vojna škola

Član 88.

Srednja vojna škola može biti: Vojna gimnazija, Srednja stručna vojna škola i Mešovita vojna škola.

Vojna gimnazija je obrazovno-vaspitna ustanova u kojoj se stiče opšte srednje obrazovanje i vaspitanje u trajanju od četiri godine prvenstveno za nastavak školovanja u vojnoj visokoškolskoj ustanovi.

Srednja stručna vojna škola je obrazovno-vaspitna ustanova u kojoj se stiče opšte srednje, opšte vojno i vojnostručno obrazovanje i vaspitanje u trajanju od četiri godine, i sprovodi vojnostručno osposobljavanje u trajanju od jedne godine, za obavljanje poslova podoficira Vojske Srbije i vojnih službenika i nameštenika, prema smerovima, odnosno, potrebnim profilima zanimanja koje u skladu sa potrebama Vojske Srbije odredi Ministarstvo odbrane.

Mešovita vojna škola je obrazovno-vaspitna ustanova u kojoj se stiče srednje obrazovanje i vaspitanje u trajanju od četiri godine.

Ministarstvo odbrane, u skladu sa iskazanim potrebama, može formirati organizacionu jedinicu koja integriše srednje vojne škole.

Javne isprave izdate od srednje vojne škole punovažne su na teritoriji Republike Srbije.

b) Vojne visokoškolske ustanove

Član 89.

Vojne visokoškolske ustanove utvrđuju i sprovode jedinstvenu politiku popunjavanja formacijskih mesta, polazeći od potrebe da se nastavni proces organizuje na kvalitetan, racionalan, efikasan i efektivan način.

Vojne visokoškolske ustanove iz stava 1. ovog člana su: Univerzitet, Vojna akademija i Medicinski fakultet Vojnomedicinske akademije.

Vojna akademija i Medicinski fakultet Vojnomedicinske akademije su vojne visokoškolske ustanove u sastavu Univerziteta.

Član 90.

Univerzitet je samostalna vojna visokoškolska ustanova koja obavlja delatnost visokog vojnog obrazovanja kroz studije prvog, drugog i trećeg stepena iz više naučnih oblasti u okviru obrazovno-naučnih polja, u skladu sa dozvolom za rad, osnivačkim aktom i zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje.

Radi unapređenja naučnoistraživačkog i stručnog rada za potrebe odbrane i Vojske Srbije, Univerzitet u svom sastavu može imati akreditovane naučnoistraživačke organizacije i biblioteke.

Univerzitet u svom sastavu može imati visokoškolsku ustanovu sa svojstvom ili bez svojstva pravnog lica pod uslovima propisanim zakonom i statutom visokoškolske ustanove i vojnoškolsku ustanovu koja realizuje karijerna usavršavanja oficira.

Član 91.

Vojna akademija je vojna visokoškolska ustanova u sastavu Univerziteta koja izvodi studijske programe u skladu sa dozvolom za rad, programe usavršavanja i programe vojnostručnog osposobljavanja, u skladu sa osnivačkim aktom i ovim zakonom.

Član 92.

Medicinski fakultet Vojnomedicinske akademije je vojna visokoškolska ustanova u sastavu Univerziteta koja izvodi studijske programe u polju medicinskih nauka, u skladu sa dozvolom za rad, i programe vojnostručnog osposobljavanja, u skladu sa osnivačkim aktom i zakonom.

Studijski programi iz stava 1. ovog člana realizuju se u okviru jedinstvenog procesa rada u kojem se nastavnici i saradnici istovremeno bave obrazovnim, naučnoistraživačkim i zdravstvenim radom.

Nastavna baza vojne visokoškolske ustanove iz stava 1. ovog člana su klinike i instituti Vojnomedicinske akademije kao vojnozdravstvene i naučnoistraživačke jedinice u kojima su obezbeđeni uslovi za ostvarivanje dela naučnoistraživačkog i obrazovnog procesa, kao i zdravstvene delatnosti.

v) Škola nacionalne odbrane

Član 93.

Škola nacionalne odbrane je vojnoškolska ustanova u sastavu Univerziteta koja realizuje karijerna usavršavanja profesionalnih vojnih lica za obavljanje najviših komandnih i štabnih i rukovodećih dužnosti u oblasti bezbednosti i odbrane, kao i drugih poslova u komandama operativnog nivoa i organizacionim jedinicama Generalštaba Vojske Srbije i Ministarstva odbrane u okviru misija i zadataka koji proističu iz doktrinarnih i normativnih dokumenata u oblasti odbrane Republike Srbije.

2. Organi vojnoškolskih ustanova

a) Organi srednje vojne škole

Član 94.

Srednja vojna škola ima organ poslovođenja, organ upravljanja i stručne organe, a može imati i druge organe u skladu sa zakonom.

Član 95.

Organ poslovođenja srednje vojne škole je načelnik.

Načelnika srednje vojne škole postavlja nadležni organ, u skladu sa propisima koji se odnose na sistematizaciju radnih mesta u jedinicama ili ustanovama Ministarstva odbrane, odnosno Vojske Srbije, iz reda oficira.

Načelnik srednje vojne škole je samostalan u obavljanju poslova iz svog delokruga i za svoj rad odgovara Savetu srednje vojne škole i pretpostavljenom starešini u skladu sa propisom iz stava 2. ovog člana.

Član 96.

Načelnik srednje vojne škole:

- 1) rukovodi školom;
- 2) predlaže godišnji program rada škole;
- 3) stara se o primenjivanju ovog zakona i drugih propisa kojima se uređuje rad škole;
- 4) odgovoran je za realizaciju nastavnog plana i programa;
- 5) donosi odluku o visini školarine, na predlog organa upravljanja;
- 6) organizuje obrazovno-vaspitni rad i stara se o njegovom unapređivanju;
- 7) organizuje i ostvaruje pedagoško-instruktivni nadzor;
- 8) preduzima mere za unapređenje rada nastavnika, odnosno saradnika;
- 9) izrađuje predlog statuta škole;
- 10) saziva i rukovodi sednicama nastavničkog veća;
- 11) usmerava i usklađuje rad stručnih organa u školi;
- 12) sarađuje sa jedinicama odnosno ustanovama za koje se školuju učenici i sa roditeljima učenika;
- 13) potpisuje diplome i druge javne isprave;
- 14) obavlja i druge poslove određene statutom škole.

Član 97.

Organ upravljanja srednje vojne škole je Savet srednje vojne škole.

Predsednika i šest članova Saveta srednje vojne škole predlaže načelnik Generalštaba Vojske Srbije, jednog člana predlaže organizaciona jedinica Ministarstva odbrane nadležna za funkciju obrazovanja, dva člana predlaže Univerzitet iz svog sastava, dok nastavničko veće škole predlaže sedam članova iz redova zaposlenih u školi i dva punoletna učenika, vodeći računa o uravnoteženoj zastupljenosti oba pola.

Predsednika Saveta srednje vojne škole i njegove članove imenuje ministar odbrane.

Mandat članova Saveta srednje vojne škole traje tri godine, osim učenicima kojima mandat traje jednu godinu.

Predsednik i članovi Saveta srednje vojne škole obavljaju poslove iz svoje nadležnosti, bez naknade.

Član 98.

Savet srednje vojne škole:

- 1) donosi statut škole i druge opšte akte;

- 2) donosi godišnji program rada škole;
 - 3) odlučuje o osnivanju i ukidanju stručnih organa škole;
 - 4) razmatra usklađenost nastavnih planova i programa smerova i specijalnosti;
 - 5) donosi plan stručnog usavršavanja nastavnika, odnosno saradnika;
 - 6) dostavlja izveštaje o radu Saveta srednje vojne škole, organizacionoj jedinici Ministarstva odbrane nadležnoj za funkciju obrazovanja.
- Savet srednje vojne škole odlučuje većinom glasova od ukupnog broja članova.

Član 99.

Stručni organi srednje vojne škole su:

- 1) Nastavničko veće;
- 2) Veće godine (klase);
- 3) odeljenjsko veće;
- 4) stručni aktiv nastavnika;
- 5) drugi stručni organi.

Član 100.

Stručni organi srednje vojne škole:

- 1) staraju se o osiguranju i unapređivanju kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada ustanove;
 - 2) prate ostvarivanje programa obrazovanja i vaspitanja;
 - 3) staraju se o ostvarivanju ciljeva i standarda postignuća;
 - 4) vrednuju rezultate rada nastavnika i stručnih saradnika;
 - 5) prate i utvrđuju rezultate rada učenika;
 - 6) preduzimaju mere za jedinstven i usklađen rad sa učenicima u procesu obrazovanja i vaspitanja i rešavaju druga stručna pitanja obrazovno-vaspitnog rada.
- b) Organi vojnih visokoškolskih ustanova i Škole nacionalne odbrane

Član 101.

Vojne visokoškolske ustanove imaju organ upravljanja, organ poslovođenja i stručne organe, a mogu imati i druge organe u skladu sa zakonom.

Član 102.

Organ upravljanja vojne visokoškolske ustanove je Savet.

Savet ima ukupno 17 članova, od kojih 11 članova biraju vojne visokoškolske ustanove, tri člana bira Kadetski parlament i tri člana u ime osnivača imenuje Vlada, na predlog Ministarstva odbrane, vodeći računa o uravnoteženoj zastupljenosti oba pola.

Član 103.

Postupak izbora, odnosno imenovanja i razrešenja članova Saveta, način rada Saveta i odlučivanja uređuje se statutom vojne visokoškolske ustanove.

Član Saveta može biti član organa upravljanja samo jedne vojne visokoškolske ustanove.

Mandat članova Saveta traje tri godine i to počev od dana održavanja konstitutivne sednice, osim predstavnicima kadeta i studenata čiji mandat traje jednu godinu, u skladu sa zakonom.

Član 104.

Predsednika Saveta imenuje ministar odbrane. Predsednik i članovi Saveta obavljaju poslove iz svoje nadležnosti, bez naknade.

Član 105.

Savet:

- 1) donosi statut;
- 2) donosi finansijski plan, na predlog stručnog organa;
- 3) usvaja izveštaj o poslovanju i godišnji obračun, na predlog stručnog organa;
- 4) usvaja plan korišćenja sredstava za investicije, na predlog stručnog organa;
- 5) daje saglasnost na odluke o upravljanju imovinom vojne visokoškolske ustanove;
- 6) daje saglasnost na raspodelu finansijskih sredstava;
- 7) donosi odluku o visini školarine, na predlog stručnog organa;
- 8) podnosi osnivaču izveštaj o poslovanju najmanje jedanput godišnje;
- 9) vrši izbor eksternog revizora finansijskog poslovanja vojne visokoškolske ustanove;
- 10) na godišnjem nivou analizira stanje i dostignuti stepen razvoja u visokom vojnom obrazovanju i daje stručne predloge ministru odbrane;
- 11) daje stručno mišljenje na predloge strategije razvoja visokog vojnog obrazovanja;
- 12) daje stručno mišljenje na propise iz oblasti visokog vojnog obrazovanja;
- 13) obavlja i druge poslove u skladu sa ovim zakonom i statutom vojne visokoškolske ustanove.

O pitanjima iz stava 1. ovog člana Savet odlučuje većinom glasova od ukupnog broja članova. Statutom Univerziteta određuje se stručni organ koji utvrđuje predloge iz stava 1. ovog člana.

Savet vojne visokoškolske ustanove u sastavu Univerziteta:

- 1) donosi statut, na predlog Nastavno-naučnog veća vojne visokoškolske ustanove u sastavu Univerziteta;
- 2) razmatra i predlaže izmenu akta o osnivanju, donošenje akta o statusnoj promeni i promeni naziva vojne visokoškolske ustanove u sastavu Univerziteta;
- 3) podnosi Vladi izveštaj o poslovanju (najmanje jedanput godišnje);
- 4) donosi druge opšte akte vojne visokoškolske ustanove u sastavu Univerziteta u skladu sa statutom;
- 5) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom.

Član 106.

Organ poslovođenja Univerziteta je rektor.

Organ poslovođenja Vojne akademije je dekan.

Organ poslovođenja Medicinskog fakulteta Vojnomedicinske akademije je dekan.

Nadležnosti organa poslovođenja iz st. 1–3. ovog člana propisane su opštim aktom vojne visokoškolske ustanove i aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta.

Organ poslovođenja iz st. 1–3. ovog člana postavlja nadležni starešina na osnovu propisa kojima je regulisana služba profesionalnih vojnih lica u skladu sa aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta iz reda nastavnika vojne visokoškolske ustanove.

Mandat organa poslovođenja traje tri godine, sa mogućnošću jednog ponovnog imenovanja.

Organ poslovođenja iz stava 1. ovog člana samostalan je u obavljanju poslova iz svog delokruga i za svoj rad odgovara Savetu Univerziteta i starešini iz stava 5. ovog člana.

Organ poslovođenja iz st. 2. i 3. ovog člana samostalan je u obavljanju poslova iz svog delokruga i za svoj rad odgovara rektoru Univerziteta.

Član 107.

Vojna akademija pored organa poslovođenja iz člana 106. stav 2. ovog zakona ima i načelnika koji se postavlja iz reda profesionalnih oficira.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ukoliko ispunjava uslove propisane aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta, načelnik Vojne akademije može vršiti i dužnost organa poslovođenja iz člana 106. stav 2. ovog zakona.

Načelnika Vojne akademije postavlja nadležni starešina u skladu sa propisima kojima je regulisana služba profesionalnih vojnih lica, a njegove nadležnosti propisane su aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta.

Načelnik Vojne akademije, u vršenju poslova iz svog delokruga, samostalan je i za svoj rad odgovara nadležnom starešini u skladu sa propisima iz stava 3. ovog člana i rektoru Univerziteta.

Član 108.

Senat Univerziteta je najviši stručni organ Univerziteta.

Sastav, delokrug, broj članova, način izbora uz vođenje računa o uravnoteženoj zastupljenosti oba pola, trajanje mandata, kao i način odlučivanja stručnog organa iz stava 1. ovog člana, uređuju se statutom Univerziteta.

Član 109.

Kadetski parlament Univerziteta je organ kojim kadeti i studenti ostvaruju prava i štite svoje interese na Univerzitetu.

Kadetski parlament Univerziteta ima 15 članova.

Kadetski parlamenti vojnih visokoškolskih ustanova u sastavu Univerziteta, svake godine, tajnim glasanjem, biraju 12 predstavnika Vojne akademije i tri predstavnika Medicinskog fakulteta Vojnomedicinske akademije u Kadetski parlament Univerziteta, vodeći računa o uravnoteženoj zastupljenosti oba pola.

Član 110.

Univerzitet može imati i stručna veća obrazovno-naučnih polja, kao stručne organe.

Član 111.

Stručni organi vojne visokoškolske ustanove u sastavu Univerziteta su:

- 1) nastavno-naučno veće;
- 2) veća obrazovno-naučnih polja;
- 3) Komisija za obezbeđenje kvaliteta.

Vojne visokoškolske ustanove iz stava 1. ovog člana mogu imati i katedre kao stručne organe.

Pored stručnih organa iz st. 1. i 2. ovog člana vojna visokoškolska ustanova u sastavu Univerziteta ima i Kadetski parlament, kao organ kojim kadeti i studenti ostvaruju prava i štite svoje interese.

Član 112.

Škola nacionalne odbrane ima organ rukovođenja i stručni organ.

Član 113.

Školom nacionalne odbrane rukovodi i komanduje načelnik.

Načelnika Škole nacionalne odbrane postavlja nadležni starešina.

Načelnik Škole nacionalne odbrane u obavljanju poslova iz svog delokruga i za svoj rad odgovara rektoru Univerziteta.

Član 114.

Načelnik Škole nacionalne odbrane:

- 1) rukovodi školom;
- 2) donosi godišnji program rada škole;
- 3) stara se o primenjivanju propisa kojima se reguliše rad škole;
- 4) odgovoran je za realizaciju karijernih usavršavanja;
- 5) organizuje realizaciju karijernih usavršavanja;
- 6) preduzima mere za unapređenje rada nastavnog osoblja;
- 7) izrađuje predlog statuta Škole nacionalne odbrane;
- 8) izrađuje predlog pravilnika o radu Škole nacionalne odbrane;
- 9) saziva i rukovodi sednicama stručnog organa;
- 10) imenuje komisije za sprovođenje postupka priznanja strane visokoškolske isprave;
- 11) rešava o pravima i obavezama profesionalnih pripadnika Vojske Srbije upućenih na usavršavanje, u skladu sa datim ovlašćenjima;
- 12) potpisuje isprave o završenim karijernim usavršavanjima;
- 13) obavlja i druge poslove u skladu sa propisima.

Član 115.

Nastavno veće kao stručni organ Škole nacionalne odbrane ima predsednika i deset članova.

Predsjednik nastavnog veća Škole nacionalne odbrane je načelnik Škole nacionalne odbrane.

Mandat članova nastavnog veća Škole nacionalne odbrane traje tri godine.

Član 116.

Nastavno veće Škole nacionalne odbrane:

- 1) usvaja statut Škole nacionalne odbrane;
- 2) usvaja program rada škole;
- 3) donosi odluku o priznavanju isprave stečene u stranim vojnim školama i njihovoj ekvivalenciji sa karijernim usavršavanjima;
- 4) bira nastavnike veština iz užih naučnih oblasti za koje su nadležne katedre u sastavu Škole nacionalne odbrane;
- 5) propisuje merila za vrednovanje opisnih ocena prilikom ekvivalencije programa karijernih usavršavanja;
- 6) razmatra izmene i dopune programa karijernih usavršavanja;
- 7) usvaja plan stručnog usavršavanja osoblja;
- 8) usvaja teme za završne radove slušaoca;
- 9) utvrđuje kriterijume za rangiranje slušaoca.

Nastavno veće Škole nacionalne odbrane usvaja predloge većinom glasova od ukupnog broja članova.

3. Osnivanje i ukidanje vojnoškolskih ustanova

Član 117.

Vojnoškolske ustanove osniva i ukida Vlada.

Potrebu za osnivanjem ili ukidanjem vojnoškolske ustanove utvrđuje Ministarstvo odbrane.

Pre donošenja akta o osnivanju vojnoškolske ustanove Vlada usvaja elaborat koji izrađuje Ministarstvo odbrane.

Elaborat iz stava 3. ovog člana sadrži dokaze o opravdanosti osnivanja vojnoškolske ustanove i o obezbeđivanju zakonom propisanih uslova za njeno osnivanje.

Aktom o osnivanju vojnoškolske ustanove određuju se: naziv, zadaci i sedište ustanove, potrebe za kadrom određenog profila, dostignuti nivo vojnih kvalifikacija koji stižu učenici, kadeti odnosno studenti, polaznici i slušaoci koji završe školovanje, odnosno usavršavanje, kao i drugi zadaci i elementi neophodni za početak rada vojnoškolske ustanove.

Aktom o ukidanju vojnoškolske ustanove određuju se: rok prestanka rada vojnoškolske ustanove, način završetka školovanja, odnosno usavršavanja učenika, kadeta odnosno studenata, polaznika i slušalaca čije je školovanje, odnosno usavršavanje u toku, preuzimanje imovine, kao i druga pitanja u vezi sa prestankom rada vojnoškolske ustanove.

4. Rad vojnoškolskih ustanova

Član 118.

Vojna visokoškolska ustanova može da počne sa radom po dobijanju dozvole za rad od ministarstva nadležnog za poslove prosvete.

Srednja vojna škola može da počne sa radom po dobijanju dozvole za rad od Ministarstva odbrane.

Postupak za dobijanje dozvole za rad srednje vojne škole urediće ministar odbrane.

Član 119.

Na rad vojnoškolskih ustanova primenjuju se propisi kojima se uređuje organizacija, unutrašnje uređenje i sistematizacija formacijskih mesta.

U vojnoškolskim ustanovama nije dozvoljeno političko, stranačko ili versko organizovanje i delovanje.

Član 120.

Autonomija Univerziteta zasniva se na Ustavu Republike Srbije, zakonu kojim se uređuje visoko obrazovanje i u skladu sa ovim zakonom, propisima o odbrani i Vojsci Srbije i pravilima vojne službe zasniva se na:

- 1) utvrđivanju studijskih programa, na osnovu potreba sistema odbrane i stručnih profila vidova, rodova i službi Vojske Srbije koje određuju nadležni organi;
- 2) predlaganju unutrašnje organizacije, u skladu sa načelima propisanim za unutrašnje uređenje i sistematizaciju formacijskih mesta u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije;
- 3) donošenju statuta i izbor organa upravljanja i drugih organa, u skladu sa ovim zakonom i aktom o osnivanju;
- 4) izboru nastavnika i saradnika iz sastava profesionalnih pripadnika Vojske Srbije i van Vojske Srbije njihovo angažovanje u nastavi na osnovu izbora u zvanje i saglasnosti nadležnog starešine;
- 5) izdavanju javnih isprava;
- 6) raspolaganju finansijskim sredstvima, u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju, statutom i opštim aktima Univerziteta;
- 7) korišćenju imovine, u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju, statutom i opštim aktima Univerziteta;
- 8) odlučivanju o prihvatanju projekata i o međunarodnoj saradnji sa stranim visokoškolskim ustanovama, u skladu sa zakonom i međunarodnim ugovorima u oblasti odbrane i vojne saradnje.

5. Opšti akti

Član 121.

Vojnoškolska ustanova donosi opšte akte za koje je ovlašćena ovim zakonom, aktom o osnivanju i statutom.

Osnovni opšti akt vojnoškolske ustanove je statut.

Član 122.

Statutom vojnoškolske ustanove uređuju se: delatnost i poslovanje vojnoškolske ustanove; pravni položaj i status vojnoškolskih ustanova; nastavni plan i program odnosno studije i studijski programi; upis na školovanje i pravila školovanja; zvanja nastavnika i saradnika i uslovi za njihov izbor; sastav, delokrug, broj članova, način izbora, trajanje mandata i način odlučivanja stručnih organa vojnoškolske ustanove u skladu sa ovim zakonom, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad vojnoškolske ustanove.

Osim pitanja iz stava 1. ovog člana, statutom srednje vojne škole uređuju se i: organizovanje i sprovođenje obrazovno-vaspitnog rada; prijem, prava, obaveze i organizovanje učenika; angažovanje nastavnog osoblja; obezbeđivanje prava, zaštite i bezbednosti učenika i zaposlenih; način obaveštavanja učenika, roditelja i zaposlenih, kao i druga pitanja od značaja za rad škole.

Statutom Škole nacionalne odbrane, u skladu sa ovim zakonom, utvrđuju se nadležnost, način rada i odlučivanja organa rukovođenja i stručnih organa Škole nacionalne odbrane.

Statut i opšta akta vojnoškolske ustanove objavljuju se u „Službenom vojnom listu”.

6. Registar srednjih vojnih škola i vojnih visokoškolskih ustanova

Član 123.

Ministarstvo odbrane, u skladu sa ovim zakonom, vodi registar (evidenciju) srednjih vojnih škola i vojnih visokoškolskih ustanova, u obliku ukoričene glavne knjige koju čine registarski listovi i zbirka isprava, a u koji se upisuju ili brišu podaci na osnovu akta o njihovom osnivanju ili ukidanju.

U glavnoj knjizi iz stava 1. ovog člana, evidentiraju se i unose podaci za srednje vojne škole i za vojne visokoškolske ustanove, u sledeće obrasce:

- 1) Obrazac A – registarski list srednje vojne škole;
- 2) Obrazac B – registarski list vojne visokoškolske ustanove.

Obrasci iz stava 2. ovog člana sadrže sledeće podatke: redni broj, vrstu vojnoškolske ustanove, naziv vojnoškolske ustanove (poslovno ime, oblik organizovanja/pravna forma, sedište, telefon, i-mejl), naziv organizacione jedinice u čijem sastavu je vojnoškolska ustanova, osnivanje vojnoškolske ustanove (podatak o osnivaču, broj rešenja i datum upisa u registar pravnih lica i šifru pretežne delatnosti), datum upisa vojnoškolske ustanove, delatnost vojnoškolske ustanove, delatnost organizacione jedinice u čijem sastavu je ustanova, oblast u kojoj vojnoškolska ustanova obavlja delatnost, matični broj i poresko-identifikacioni broj (PIB), verifikaciju vojnoškolske ustanove, zaposleni u smislu odredaba zakona kojim se uređuje vojno obrazovanje, prostor i opremu za obavljanje delatnosti, prestanak rada vojnoškolske ustanove, napomenu u koju se unose podaci o svim promenama (promena naziva/poslovnog imena, sedišta, oblika organizovanja, statusna promena, promena osnivača, brisanje iz registra i dr.).

Zbirka isprava na osnovu kojih se upisuju podaci u registar, čuva se u omotima za svaku vojnoškolsku ustanovu i sadrži: osnivački akt, zahtev vojnoškolske ustanove podnet ministarstvu nadležnom za poslove prosvete, akt ministarstva nadležnog za poslove prosvete po zahtevu vojnoškolske ustanove i akt o ukidanju.

Način vođenja registra iz stava 1. ovog člana bliže uređuje ministar odbrane.

V. NASTAVNO OSOBLJE U VOJNOŠKOLSKIM USTANOVAMA

Član 124.

Nastavu i druge oblike obrazovno-vaspitnog rada u vojnoškolskim ustanovama ostvaruje nastavno osoblje.

Nastavno osoblje prima se u službu u skladu sa propisima o Vojsci Srbije.

Bliže uslove i način ostvarivanja stalnog stručnog usavršavanja nastavnog osoblja propisuje ministar odbrane, u skladu sa ciljevima vojnog obrazovanja i prioritetima Ministarstva odbrane.

1. Nastavno osoblje u srednjim vojnim školama

Član 125.

Nastavno osoblje u srednjim vojnim školama čine nastavnik, vaspitač, stručni saradnik i saradnik u nastavi.

Lice iz stava 1. ovog člana je državljanin Republike Srbije koji ispunjava uslove u pogledu kvalifikacije i uslove propisane Zakonom o Vojsci Srbije.

Zadatak lica iz stava 1. ovog člana jeste da svojim kompetencijama osigura postizanje ciljeva obrazovanja i vaspitanja i standarda postignuća, uvažavajući principe obrazovanja, predznanja, potrebe, interesovanja i posebne mogućnosti učenika.

Član 126.

Ministar odbrane uređuje bliže uslove u pogledu kvalifikacije lica iz člana 125. stav 1. ovog zakona.

Član 127.

Nastavno osoblje u srednjoj vojnoj školi ima nedeljnu normu od 20 nastavnih časova neposredne nastave, a najviše 24 nastava časa za period ne duži od jednog polugodišta.

Za nastavnike iz predmeta matematika, srpski jezik i književnost i strani jezici, angažovanje na neposrednoj nastavi iznosi 18 nastavnih časova sedmično i dva nastavna časa za ispravak pismenih zadataka.

Do ispunjenja punog radnog vremena od 40 časova nedeljno, nastavno osoblje u srednjoj vojnoj školi angažuje se na obrazovno-vaspitnim aktivnostima na način propisan statutom škole.

Član 128.

Nastavno osoblje u srednjoj vojnoj školi u obavezi je da se stalno stručno usavršava radi uspešnijeg ostvarivanja i unapređivanja obrazovno-vaspitanog rada i sticanja kompetencija potrebnih za rad.

2. Nastavno osoblje u vojnim visokoškolskim ustanovama i Školi nacionalne odbrane

Član 129.

Nastavno osoblje na Univerzitetu čine lica koja ostvaruju nastavu i naučnoistraživačku delatnost.

Nastavno osoblje u vojnim visokoškolskim ustanovama i Školi nacionalne odbrane čine nastavnici, istraživači, nastavnici stranog jezika, nastavnici veština i saradnici.

a) Nastavnik

Član 130.

Zvanja nastavnika na Univerzitetu jesu: redovni profesor, vanredni profesor i docent.

Redovni profesor, vanredni profesor i docent mogu da izvode nastavu na svim vrstama studija.

Član 131.

Nastavnik se bira u zvanje za užu naučnu oblast, koju usvaja Senat Univerziteta na predlog nastavno-naučnog veća vojnoškolske ustanove.

U zvanja nastavnika može biti izabrano lice koje ispunjava uslove propisane zakonom, odnosno bliže uslove utvrđene opštim aktom o uslovima i kriterijumima za izbor u zvanja nastavnika, koji donosi Senat Univerziteta, u skladu sa podzakonskim aktima i utvrđenim minimalnim uslovima za izbor u zvanja nastavnika od strane Nacionalnog saveta za visoko obrazovanje.

Lice izabrano u naučno zvanje na način i po postupku kojim je uređena naučnoistraživačka delatnost može da realizuje nastavu na master akademskim i doktorskim akademskim studijama, u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje i opštim aktom Univerziteta.

Član 132.

Izbor u zvanje nastavnika vrši Univerzitet.

Način i postupak sticanja zvanja nastavnika bliže se uređuju opštim aktom Univerziteta, u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje.

Član 133.

Odluku o izboru u zvanje nastavnika donosi Senat Univerziteta.

Odluka iz stava 1. ovog člana konačna je.

Član 134.

Vojna visokoškolska ustanova može na predlog stručnog organa angažovati u delu aktivne nastave, uključujući predavanja i vežbe, na prvom i drugom stepenu studija, najviše do trećine časova nastave na predmetu u toku semestra, predavača van radnog odnosa koji ima stečeno visoko obrazovanje najmanje master akademskih studija i koji ima neophodna znanja i veštine u odgovarajućoj oblasti i pokazuje smisao za nastavni rad, zaključivanjem ugovora o angažovanju za izvođenje nastave.

Opštim aktom Univerziteta bliže se uređuju način izbora i vreme na koje se angažuje predavač van radnog odnosa.

Član 135.

Nastavu stranih jezika, odnosno veština u vojnim visokoškolskim ustanovama u sastavu Univerziteta mogu izvoditi i nastavnici u zvanju nastavnika stranog jezika i nastavnika veština, u skladu sa vrstom studija za koju je ustanova akreditovana.

Nastavu stranih jezika, odnosno veština može, osim lica koje ima stečeno zvanje: docenta, vanrednog profesora i redovnog profesora, izvoditi i nastavnik stranog jezika, odnosno nastavnik veština koji ima stečeno visoko obrazovanje prvog stepena, objavljene stručne radove u odgovarajućoj oblasti i sposobnost za nastavni rad.

Nastavnik veština iz stava 2. ovog člana može se birati samo u onim užim naučnim oblastima u okviru naučne oblasti vojne nauke, koje na predlog vojnih visokoškolskih ustanova u sastavu Univerziteta usvoji Senat Univerziteta.

U smislu odredaba ovog zakona, uzimajući u obzir specifičnosti vojnog obrazovanja, nastavnik veština se izuzetno može birati i u naučnim oblastima za koje postoje doktorske studije u Republici Srbiji.

Član 136.

Izbor u zvanje nastavnika stranog jezika, odnosno veština vrši vojna visokoškolska ustanova, odnosno Škola nacionalne odbrane, u skladu sa svojim opštim aktom.

Način i postupak sticanja zvanja nastavnika stranih jezika, odnosno veština uređuju se opštim aktom iz stava 1. ovog člana.

Način i postupak sticanja zvanja nastavnika veština iz užih naučnih oblasti za koje je nadležna Škola nacionalne odbrane uređuju se opštim aktom Škole nacionalne odbrane.

Član 137.

Nastavnici, nastavnici stranog jezika i nastavnici veština imaju pravo da:

- 1) budu birani i ponovo birani u zvanje nastavnika;
- 2) izvode nastavu u skladu sa izbornim zvanjem i stečenim referencama, na osnovu opšteg akta vojne visokoškolske ustanove i Škole nacionalne odbrane;
- 3) izvode nastavu sa licima iz građanstva koja su stekla status studenta i stranim državljanima i budu mentori i članovi komisija pri izradi završnih radova i disertacija u skladu sa ugovorima sklopljenim na komercijalnoj osnovi;
- 4) organizuju, izvode i učestvuju u naučnoistraživačkom radu za potrebe vojne visokoškolske ustanove, Ministarstva odbrane i Vojske Srbije;
- 5) organizuju, izvode i učestvuju u naučnoistraživačkom radu kojim se komercijalizuje rezultat rada;
- 6) izrađuju i preporučuju udžbenike i priručnike za nastavni predmet za koji su izabrani;
- 7) predlažu usavršavanje i preispitivanje nastavnog plana i programa i programa usavršavanja.

Za ostvareno pravo iz stava 1. tač. 3) i 5) ovog člana nastavniku pripada naknada u skladu sa propisom koji donosi ministar odbrane uz saglasnost Vlade.

Član 138.

Nastavnici, nastavnici stranog jezika i nastavnici veština u obavezi su da:

- 1) u potpunosti održe nastavu prema sadržaju i u predviđenom broju časova, utvrđenim studijskim programom i planom izvođenja nastave;
- 2) obezbeđuju izvore savremenih naučnih i stručnih informacija i samostalno, ili u saradnji sa drugim nastavnicima i stručnjacima pripremaju, izrađuju i preporučuju udžbenike za nastavni predmet za koji su izabrani;
- 3) učestvuju u izradi nastavnog plana i programa i programa usavršavanja;
- 4) vode evidenciju o prisustvu nastavi, obavljenim ispitima i postignutom uspehu na način predviđen opštim aktom;
- 5) redovno održavaju ispite za kadete, studente, slušaoce i polaznike prema rasporedu u propisanim ispitnim rokovima;
- 6) drže konsultacije sa kadetima, studentima, slušaocima i polaznicima radi savladavanja nastavnog programa i programa usavršavanja;
- 7) budu mentori kadetima, studentima i slušaocima pri izradi završnih radova i disertacija;
- 8) razvijaju kolegijalne odnose sa drugim članovima akademske zajednice;
- 9) proveravaju uspešnost svog rada u nastavi, u skladu sa opštim aktom koji donosi Senat Univerziteta;
- 10) obavljaju i druge poslove utvrđene zakonom i opštim aktima vojnih visokoškolskih ustanova i Škole nacionalne odbrane.

b) Istraživač

Član 139.

Naučna zvanja istraživača na Univerzitetu jesu: naučni savetnik, naučni saradnik i viši naučni saradnik.

Lice izabrano u naučno zvanje može da izvodi nastavu na master akademskim i doktorskim akademskim studijama, pod uslovima i na način propisan zakonom i opštim aktom koji donosi Senat Univerziteta.

Ukoliko lice iz stava 2. ovog člana nije radno angažovano u sastavu Univerziteta sa njim se zaključuje ugovor o angažovanju za izvođenje nastave.

Član 140.

Izbor u zvanja istraživača sprovodi se na način i pod uslovima predviđenim zakonom kojim se uređuje naučnoistraživačka delatnost.

v) Saradnik

Član 141.

Zvanja saradnika na Univerzitetu jesu: saradnik u nastavi, asistent i asistent sa doktoratom.

Opštim aktom vojnih visokoškolskih ustanova u sastavu Univerziteta mogu se utvrditi i druga zvanja saradnika.

Saradnik se bira u zvanje za užu naučnu oblast, koju usvaja Senat Univerziteta na predlog nadležnog veća vojne visokoškolske ustanove.

U zvanje saradnika može biti izabrano lice koje ispunjava uslove propisane zakonom, odnosno bliže uslove utvrđene opštim aktom o uslovima za izbor u zvanja saradnika, koji donosi nadležno veće vojne visokoškolske ustanove.

Član 142.

Izbor u zvanje saradnika vrši vojna visokoškolska ustanova u sastavu Univerziteta.

Način i postupak sticanja zvanja saradnika uređuje se opštim aktom vojne visokoškolske ustanove iz stava 1. ovog člana.

Član 143.

Saradnici imaju pravo da:

- 1) budu birani i ponovo birani u zvanja saradnika;
- 2) učestvuju u realizaciji nastave u skladu sa izbornim zvanjem i stečenim referencama, na osnovu opšteg akta vojne visokoškolske ustanove i Škole nacionalne odbrane;
- 3) učestvuju u realizaciji nastave sa licima iz građanstva koja su stekla status studenta i stranim državljanima u skladu sa ugovorima sklopljenim na komercijalnoj osnovi;
- 4) učestvuju u realizaciji naučnoistraživačkog rada za potrebe vojne visokoškolske ustanove, Ministarstva odbrane i Vojske Srbije;
- 5) učestvuju u naučnoistraživačkom radu kojim se komercijalizuje rezultat rada;
- 6) učestvuju u izradi pomoćnih udžbenika za nastavni predmet za koji su izabrani.

Za ostvareno pravo iz stava 1. tač. 3) i 5) ovog člana saradniku pripada naknada u skladu sa propisom koji donosi ministar odbrane uz saglasnost Vlade.

Član 144.

Saradnici su u obavezi da:

- 1) pripremaju i izvode vežbe pod stručnim nadzorom nastavnika;
- 2) pomažu nastavniku u pripremi naučno-nastavnog procesa;
- 3) učestvuju u održavanju ispita u skladu sa studijskim programom i planom izvođenja nastave;
- 4) obavljaju konsultacije sa kadetima, studentima i slušaocima;
- 5) budu mentori pri izradi završnih radova na osnovnim i integrisanim akademskim studijama;
- 6) rade na sopstvenom stručnom usavršavanju radi pripremanja za samostalan naučnoistraživački rad, u svrhu sticanja višeg akademskog stepena odnosno doktorata;
- 7) razvijaju kolegijalne odnose sa drugim članovima akademske zajednice;
- 8) proveravaju uspešnost svoga rada u nastavi, u skladu sa opštim aktom koji donosi Senat Univerziteta;
- 9) obavljaju i druge poslove u skladu sa zakonom, statutom i opštim aktima.

3. Posebna prava i obaveze nastavnog osoblja

Član 145.

Ministar odbrane ili lice koje on ovlasti može da zaključi ugovor o izvođenju nastave sa zaposlenim profesionalnim pripadnikom Vojske Srbije, sa nezaposlenim licem ili sa zaposlenim u drugoj ustanovi, prema zakonskim uslovima radi:

- 1) zamene odsutnog zaposlenog preko 60 dana;
- 2) privremene popune upražnjenog formacijskog mesta nastavnika;
- 3) izvođenja nastave iz nastavnog predmeta koji je odobren nastavnim planom i programom, a formacijsko mesto sa tom specijalnošću nije predviđeno formacijom škole.

Lice iz stava 1. ovog člana učestvuje u radu stručnih organa škole bez prava odlučivanja, osim u radu odeljenjskog veća.

Član 146.

Profesionalni pripadnik Vojske Srbije koji je postavljen ili raspoređen u vojnoškolskoj ustanovi i ima odgovarajuće nastavno, naučno ili saradničko zvanje, odnosno ispunjava uslove u pogledu kvalifikacija, može izvoditi nastavu u toj vojnoškolskoj ustanovi i van redovnog radnog vremena zaključivanjem ugovora o dopunskom radu u ukupnom trajanju do 1/3 punog radnog vremena.

Saglasnost za obavljanje dopunskog rada kod svog poslodavca profesionalnom pripadniku Vojske Srbije iz stava 1. ovog člana na period od godinu dana daje rektor Univerziteta.

Sa licem iz stava 1. ovog člana, ugovor o dopunskom radu zaključuje starešina određen opštim aktom vojnoškolske ustanove.

Član 147.

Profesionalni pripadnik Vojske Srbije koji ima odgovarajuće nastavno, naučno ili saradničko zvanje, odnosno ispunjava uslove u pogledu kvalifikacija, može izvoditi nastavu u vojnoškolskoj ustanovi i ako nije postavljen ili raspoređen na formacijsko mesto u toj vojnoškolskoj ustanovi, na osnovu ugovora o angažovanju.

Izuzetno, u realizaciji karijernih usavršavanja mogu se angažovati i profesionalni pripadnici Vojske Srbije koji nisu postavljeni u vojnoškolskoj ustanovi i ne poseduju odgovarajuće nastavno ili naučno zvanje, na osnovu ugovora o stručnom angažovanju.

Član 148.

Dopunski rad profesionalnih pripadnika Vojske Srbije iz člana 146. ovog zakona uređuje ministar odbrane.

Način, postupak, bliže uslove, kao i druga pitanja od značaja za angažovanje lica iz člana 147. ovog zakona uređuje ministar odbrane na predlog samostalne vojne visokoškolske ustanove.

Član 149.

Radi sprečavanja sukoba interesa, nastavnik, odnosno saradnik Univerziteta koji je angažovan u nastavnom procesu može zaključiti ugovor kojim se radno angažuje u drugoj visokoškolskoj ustanovi van Univerziteta, na osnovu mišljenja stručnog organa Univerziteta i odobrenja ministra odbrane ili starešine koga on ovlasti.

Nastavnici, odnosno saradnici postavljeni odnosno raspoređeni na formacijska mesta sa punim radnim vremenom na vojnoj visokoškolskoj ustanovi, odnosno Školi nacionalne odbrane, mogu se radno angažovati u drugoj visokoškolskoj ustanovi van Univerziteta samo van radnog vremena.

Uslovi i postupak davanja saglasnosti za angažovanje nastavnika, odnosno saradnika u drugoj visokoškolskoj ustanovi van Univerziteta uređuju se opštim aktom Univerziteta.

Član 150.

Nastavnom osoblju iz člana 129. stav 2. ovog zakona, izborni period miruje za vreme provedeno:

- 1) na porodijskom odsustvu;
- 2) na odsustvu radi nege deteta;
- 3) na odsustvu radi posebne nege deteta ili drugog lica prema kojem postoji zakonska obaveza izdržavanja;
- 4) na privremenoj sprečenosti za rad duže od šest meseci;
- 5) u vojnom predstavništvu u inostranstvu duže od šest meseci;
- 6) u mirovnoj misiji duže od šest meseci;
- 7) na karijernom usavršavanju duže od šest meseci;
- 8) na drugim aktivnostima u skladu sa zakonom.

Pod mirovanjem izbornog perioda iz stava 1. ovog člana podrazumeva se da lice, kojem miruje izborni period, nije u mogućnosti da ostvaruje prava i izvršava obaveze propisane odredbama ovog zakona, a koje proističu iz izbora u zvanje. Nakon isteka perioda mirovanja, izborni period se produžava za to vreme.

U slučaju mirovanja izbornog perioda vojna visokoškolska ustanova i Škola nacionalne odbrane u obavezi su da obezbede nesmetano izvođenje nastave i održavanje ispita.

Član 151.

Ukoliko nastavnik, saradnik, odnosno nastavnik veština ne bude izabran u isto ili više zvanje nakon isteka perioda na koji je izabran, gubi zvanje, prestaje mu radno angažovanje u vojnoj visokoškolskoj ustanovi i Školi nacionalne odbrane i raspoređuje se na rad u jedinicu ili ustanovu Ministarstva odbrane, odnosno Vojske Srbije u skladu sa propisima kojima se reguliše služba profesionalnih pripadnika Vojske Srbije.

Član 152.

Nastavniku – profesionalnom vojnom licu koji ispunjava uslove za prestanak profesionalne vojne službe, sa pravom na penziju može biti produžena služba u skladu sa propisima kojima se uređuje služba u Vojsci Srbije.

Član 153.

Nastavnik kome je prestala profesionalna vojna služba, sa pravom na penziju u skladu sa zakonom, zadržava zvanje koje je imao u trenutku prestanka službe.

Nastavnik iz stava 1. ovog člana može biti angažovan na svim nivoima studija i usavršavanja do isteka izbornog zvanja stečenog na Univerzitetu, a najduže do navršanih 65 godina života.

Nastavnik iz stava 1. ovog člana može zadržati preuzete obaveze na master akademskim i doktorskim akademskim studijama kao mentor ili član komisija u postupku izrade i odbrane završnih radova, odnosno disertacija na tim studijama i kao član komisije za izbor nastavnika.

Odluku o angažovanju nastavnika iz stava 1. ovog člana donosi Senat Univerziteta.

Prava i obaveze nastavnika iz stava 1. ovog člana uređuju se ugovorom.

VI. FINANSIRANJE VOJNOŠKOLSKIH USTANOVA

Član 154.

Vojnoškolske ustanove stiču sredstva iz sledećih izvora:

- 1) budžeta Republike Srbije u okviru sredstava opredeljenih Ministarstvu odbrane;
- 2) prihoda od pružanja usluga koji, u skladu sa zakonom, imaju karakter sopstvenih prihoda;
- 3) drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Sredstvima iz stava 1. ovog člana vojnoškolske ustanove upravljaju samostalno.

Sredstva za obavljanje delatnosti u toku jedne školske godine obezbeđuju se u skladu sa programom rada vojnoškolske ustanove.

Organ poslovođenja vojnoškolske ustanove, odnosno organ rukovođenja Škole nacionalne odbrane, odgovara Ministarstvu odbrane za namensko i ekonomično trošenje sredstava dodeljenih iz budžeta Republike Srbije.

Član 155.

Sredstva koja ostvari vojnoškolska ustanova mogu se koristiti za finansiranje:

- 1) isplate naknade nastavnom osoblju za lica iz člana 146. u nastavnom procesu i naučno-istraživačkoj delatnosti;
- 2) nabavke usluga i roba;
- 3) nabavke osnovnih sredstava;
- 4) međunarodne saradnje;
- 5) izdavačke delatnosti;
- 6) za izvore informacija i informacione sisteme;
- 7) nabavke bibliotečke građe;
- 8) obavljanje naučnoistraživačkog i stručnog rada koji je u funkciji podizanja kvaliteta nastave;
- 9) naučno i stručno usavršavanje zaposlenih;
- 10) razvoja nastavno-naučnog podmlatka i materijalne baze nastave;
- 11) rada sa darovitim kadetima i studentima;
- 12) rada Kadetskog parlamenta i vannastavnu delatnost kadeta i učenika;
- 13) troškove prezentacije;
- 14) druge namene u skladu sa zakonom.

Član 156.

Sredstva koja vojna visokoškolska ustanova i Škola nacionalne odbrane ostvare, izuzev sredstava koja obezbeđuje osnivač, čine sopstveni prihod (školarina, pružanje usluga trećim licima i drugi izvori sticanja).

Sredstvima iz stava 1. ovog člana vojna visokoškolska ustanova i Škola nacionalne odbrane raspolažu samostalno, u skladu sa zakonom.

Član 157.

Vojna visokoškolska ustanova i Škola nacionalne odbrane stiču sredstva iz školarine na osnovu odluke o visini školarine za lica iz građanstva i strane državljanje, u skladu sa zakonom.

Odluku iz stava 1. ovog člana za svaku školsku godinu donosi organ upravljanja Univerziteta, uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva odbrane.

Merila za utvrđivanje školarine i obračun troškova školovanja utvrđuju se opštim aktom Univerziteta.

VII. EVIDENCIJA I JAVNE ISPRAVE

Član 158.

Srednje vojne škole i vojne visokoškolske ustanove u sastavu Univerziteta vode evidencije u skladu sa propisima o srednjem obrazovanju i vaspitanju i visokom obrazovanju i u skladu sa ovim zakonom, a u svrhu prijema na školovanje, praćenja toka školovanja i vojnostručnog osposobljavanja i izdavanja javnih isprava.

Škola nacionalne odbrane vodi evidenciju o osnovnim podacima lica na usavršavanju, matičnu knjigu lica na usavršavanju, istorijat klase slušalaca, evidenciju izdatih uverenja i duplikata uverenja, kao i evidenciju priznatih uverenja o završenim usavršavanjima u inostranstvu.

Evidencije iz stava 2. ovog člana vode se u cilju praćenja toka usavršavanja i radi nastavka usavršavanja, odnosno karijernog vođenja oficira i sadrže sledeće podatke: ime i prezime, ime roditelja, pol, jedinstveni matični broj građana, datum i

mesto rođenja, broj telefona, prethodno završene škole, uspeh sa maturalnog ispita, uspeh na prijemnom ispitu, prethodno postignuti uspeh na školovanju i usavršavanju, stečeno zvanje, naziv ustanove i države u kojoj je stečena isprava.

Vojnoškolska ustanova, kao rukovalac podacima, čuva podatke sadržane u evidencijama iz st. 1. i 2. ovog člana, u skladu sa propisima kojima su regulisani rokovi čuvanja registraturskog materijala u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije.

Pored podataka iz evidencija iz st. 1. i 2. ovog člana, vojnoškolske ustanove obrađuju i podatke koji proizilaze iz prirode vojne službe, a odnose sa rezultate u vezi sa izvršenom bezbednosnom proverom i proverom zdravstvene sposobnosti.

Na osnovu podataka iz evidencije, vojnoškolske ustanove izdaju javne isprave.

Član 159.

Vojne visokoškolske ustanove i Škola nacionalne odbrane, vode evidencije u papirnoj i elektronskoj formi. Evidencije u elektronskoj formi vode se u okviru informacionog sistema, koji ustanovljava Univerzitet.

Način i postupak vođenja evidencija u informacionom sistemu Univerziteta, mere zaštite podataka o ličnosti, rokove čuvanja i druga pitanja od značaja za vođenje evidencija bliže uređuje ministar odbrane.

VIII. PRIZNAVANJE STRANIH ISPRAVA

Član 160.

Lice koje je završilo prethodni nivo školovanja ili deo školovanja u inostranstvu može se upisati, odnosno nastaviti školovanje u vojnoškolskim ustanovama po nastavnom planu i programu, odnosno na studijskom programu, ukoliko je izvršeno priznavanje stečenog obrazovanja u instituciji nadležnoj za priznavanje stranih školskih isprava.

Lice koje je završilo prethodni nivo karijernog usavršavanja ili deo karijernog usavršavanja u inostranstvu može nastaviti obrazovanje, odnosno usavršavanje u Školi nacionalne odbrane ukoliko je izvršeno priznavanje stečenog obrazovanja, odnosno usavršavanja od strane stručnog organa Škole nacionalne odbrane.

Postupak priznavanja strane visokoškolske isprave radi nastavka školovanja sprovodi se u skladu sa odredbama zakona koji uređuje oblast visokog obrazovanja.

Postupak vrednovanja i priznavanja isprave stečene u stranim vojnim školama i njihovoj ekvivalenciji sa karijernim usavršavanjima, uređuje Škola nacionalne odbrane.

Član 161.

Priznavanje strane visokoškolske isprave radi zapošljavanja vrši se u skladu sa odredbama zakona kojima se uređuje oblast visokog obrazovanja i nacionalni okvir kvalifikacija u Republici Srbiji.

IX. IZDAVAČKA DELATNOST

Član 162.

Pripremanje, odobravanje, izdavanje i izbor nastavno-obrazovne literature za potrebe srednjeg vojnog obrazovanja i vaspitanja, kao i njeno praćenje i vrednovanje tokom korišćenja u obrazovno-vaspitnom radu vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuje izdavanje udžbenika i nastavnih sredstava u Vojsci Srbije uz poštovanje prava na ravnopravnost i zabranu diskriminacije.

Nastavno-obrazovna literatura iz stava 1. ovog člana štampa se u skladu sa propisima kojima se uređuje izdavačka delatnost u Ministarstvu odbrane i Vojski Srbije.

Član 163.

Pripremanje, odobravanje i izdavanje nastavno-obrazovne literature za potrebe visokog vojnog obrazovanja i naučnoistraživačkog rada od značaja za odbranu, kao i standardi kvaliteta i postupci za praćenje i vrednovanje nastavno-obrazovne literature uređuju se opštim aktom Univerziteta, u skladu sa zakonom i opštim principima ravnopravnosti i zabranu diskriminacije.

Član 164.

Izrada nastavno-obrazovne i vojno-naučne literature planira se u skladu sa propisima kojima se uređuje izdavačka delatnost u Ministarstvu odbrane i Vojski Srbije.

X. NADZOR I OCENJIVANJE EFIKASNOSTI

Član 165.

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona u vojnoškolskim ustanovama vrši Ministarstvo odbrane, kroz inspeksijski nadzor i stručno pedagoški nadzor.

Inspeksijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona u radu vojnoškolskih ustanova vrši Inspektorat odbrane.

Stručno pedagoški nadzor nad sprovođenjem ovog zakona u radu vojnoškolskih ustanova vrši nosilac funkcije obrazovanja u Ministarstvu odbrane.

Vojnoškolske ustanove sprovode postupak ocenjivanja efikasnosti (samoevaluacije) kvaliteta programa, nastave i uslova rada na kraju svake studijske, odnosno školske godine, u skladu sa statutom ustanove.

U postupku ocenjivanja efikasnosti kvaliteta programa, nastave i uslova rada vrši se anonimno anketiranje učenika, kadeta, studenata, polaznika i slušalaca na svim nivoima, najmanje jednom godišnje o programima, nastavi, uslovima i radu nastavnog osoblja.

Učešće učenika kadeta, studenata, polaznika i slušalaca u anketiranju iz stava 5. ovog člana obavezno je.

Rezultati anketiranja dostavljaju se nadležnom rukovodiocu vojnoškolske ustanove.

Član 166.

Izveštaje o ocenjivanju efikasnosti kvaliteta programa, nastave i uslova rada, koje priprema vojnoškolska ustanova, usvaja organ upravljanja vojnoškolske ustanove.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana, vojnoškolska ustanova dostavlja ministru odbrane.

Način i kriterijumi ocenjivanja efikasnosti kvaliteta programa, nastave i uslova rada za programe, nastavne opreme, kvalifikacija nastavnog osoblja, načina obavljanja nastave, upisa na školovanje i studije, procenta prolaznosti na ispitima, procenta diplomiranih lica i sadržaja ankete bliže se uređuju opštim aktom visoke vojnoškolske ustanove.

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 167.

Postupci po zahtevu za vrednovanje i priznavanje javnih isprava započeti prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona okončaću se po tim propisima, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 168.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi član 74. stav 1. Zakona o Vojsci Srbije („Službeni glasnik RS”, br. 116/07, 88/09, 101/10 – dr. zakon, 10/15, 88/15 – US, 36/18, 94/19 i 74//21 – US).

Podzakonski akt donet na osnovu člana 74. stav 1. Zakona o Vojsci Srbije („Službeni glasnik RS”, br. 116/07, 88/09, 101/10 – dr. zakon, 10/15, 88/15 – US, 36/18, 94/19 i 74//21 – US), ostaje na snazi do početka primene podzakonskih akata iz člana 36. stav 4, člana 43. i člana 44. stav 4. ovog zakona.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi član 80. stav 5. Zakona o Vojsci Srbije („Službeni glasnik RS”, br. 116/07, 88/09, 101/10 – dr. zakon, 10/15, 88/15 – US, 36/18, 94/19 i 74//21 – US) – u delu koji glasi: „školovanju,” i „specijalizaciji, odnosno usavršavanju”.

Član 169.

Postojeće vojnoškolske ustanove nastavljaju da obavljaju delatnost u skladu sa ovim zakonom, i u obavezi su da svoju organizaciju usklade sa odredbama ovog zakona – u roku od devet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 170.

Podzakonski akti predviđeni ovim zakonom doneće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 171.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o vojnom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, broj 36/18).

Podzakonski akti doneti na osnovu Zakona iz stava 1. ovog člana primenjivaće se do donošenja podzakonskih akata predviđenih ovim zakonom, osim ako su u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 172.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

1. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Predloga zakona o vojnom obrazovanju (u dalje tekstu: Predlog zakona) sadržan je u odredbama člana 97. tačka 10) Ustava Republike Srbije¹ kojim je utvrđeno da Republika uređuje i obezbeđuje sistem u oblasti obrazovanja.

2. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Nakon izvršene evaluacije odredaba važećeg Zakona o vojnom obrazovanju² (u daljem tekstu: važeći Zakon) i uočenih problema u primeni istog, zaključeno je da je donošenje novog zakona, a ne izmena i dopuna važećeg, celishodnije rešenje, imajući u vidu da bi izmene i dopune obuhvatile više od polovine odredaba. U tom smislu, rukovodili smo se odredbom člana 47. stav 2. Jedinstvenih metodoloških pravila³, kojom je propisano da ako se više od polovine članova osnovnog propisa menja, odnosno dopunjuje, treba doneti novi propis, pa je u skladu sa navedenim izrađen novi Predlog zakona.

Prioritetni razlog za izradu predmetnog propisa i pokretanje procedure za njegovo donošenje, jeste potreba da se norme koje se odnose na organizaciju i rad vojnoškolskih ustanova usaglase sa propisima u oblasti obrazovanja u Republici Srbiji, ali i da se normativno uredi specifičnost vojnog obrazovanja.

Takođe, zaključeno je da je neophodno predvideti i odgovarajuće pravne osnove za donošenje podzakonskih propisa, iz razloga što za jedan broj podzakonskih propisa nije predviđen pravni osnov u važećem Zakonu, dalje, nomotehnički jasnije i preciznije formulisati određeni pojmovi i materijalna rešenja, da bi se izbegle nejasnoće u pogledu tumačenja pojedinih odredbi, a samim tim i potencijalni problema u primeni.

Dakle, Predlogom zakona prvenstveno je izvršeno odgovarajuće preciziranje i unapređivanje važećih zakonskih rešenja, ali i uvođenje novih, sa ciljem rešavanja uočenih problema.

3. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Odredbe Predloga zakona su na sveobuhvatan i precizan način razvrstane u okviru XI delova, čiji nazivi odgovaraju sadržini materijalnih rešenja koja su njima predviđena.

U okviru dela „I. Osnovne odredbe”, predviđen je predmet uređenja, pojmovi: vojno obrazovanje, školovanje, usavršavanje i vojnostručno osposobljavanje i implementirane su odredbe koje se odnose na značenje pojedinih pojmova, što važećim zakonom nije bilo uređeno. Dalje, predloženi koncept Predloga zakona, uslovio je propisivanje načela na kojima se zasniva vojno obrazovanje, a koja proizilaze iz prirode vojne službe i organizacije i rada vojnih ustanova uz poštovanje ljudskih prava i građanskih sloboda uključujući i zabranu diskriminacije. Takođe, u

¹ „Službeni glasnik RS”, broj 98/06,

² „Službeni glasnik RS”, broj 36/18,

³ „Službeni glasnik RS”, broj 21/10

okviru ovog dela, regulisana je i materija nadležnosti za obavljanje poslova organizovanja i planiranja srednjeg i visokog vojnog obrazovanja.

Cilj koji je postignut ovakvim načinom sistematizovanja uvodnih odredbi, je izrada i donošenje, modernog i nomotehnički jasno i precizno normiranog propisa, koji je sa jedne strane usklađen sa propisima u oblasti obrazovanja u Republici Srbiji, dok se sa druge strane jasno predloženim normama oslikava specifičnost vojnog obrazovanja, iz razloga što je ovaj propis prvenstveno namenjen obrazovanju profesionalnih pripadnika Vojske Srbije.

Materijalna rešenja koja se tiču školovanja, usavršavanja i vojnostručnog osposobljavanja, za razliku od sada važećeg zakona, kao zaokružena celina koja se bavi obrazovnim procesima, sistematizovana su u okviru dela - **„II. Školovanje, usavršavanje i vojnostručno osposobljavanje”**. Ovakvom načinu u normiranju ove oblasti pristupilo se iz razloga što u dosadašnjim materijalnim rešenjima, ova materija nije bila jasno determinisana, a delom nisu bili predviđeni, niti regulisani, svi modaliteti obrazovanja, naročito u materiji usavršavanja i vojnostručnog osposobljavanja. Posebno su izdvojena i normirana usavršavanja, koja su predloženim zakonom, sada predviđena kao opšti programi usavršavanja, karijerna usavršavanja i usavršavanja zdravstvenih radnika i saradnika, a takođe je posebno izdvojena i detaljnije izložena materija vojnostručnog osposobljavanja. Cilj ovakvog načina regulisanja navedene materije, jeste sveobuhvatno normiranje svih obrazovnih procesa u jednu glavu u okviru koje bi svaki obrazovni proces bio detaljno uređen, bilo da se on realizuje u zemlji ili inostranstvu. Takođe normirana je i nadležnost za potpisivanje ugovora o školovanju, usavršavanju i vojnostručnom osposobljavanju svih kategorija lica, koje se upisuju, odnosno upućuju na sve oblike školovanja i usavršavanja, čime se stekao i uslov za prestanak važenja odredbe člana 80. stav 5. Zakona o Vojsci Srbije, a što će za svoju posledicu imati i posebnu odluku o ovlašćenjima za slučaj da ministar odbrane kao ovlašćeno lice ispred Ministarstva odbrane, prenese deo svojih ovlašćenja na druga lica.

Celokupna materija koja se tiče kategorija lica koja mogu biti upisana, odnosno upućena na školovanje i usavršavanje, predviđena je delom - **„III. Učenici, kadeti, studenti, polaznici i slušaoci”**. Konkretnim odredbama prezentovanim u ovom delu, za razliku od važećih materijalnih rešenja, kojim brojna pitanja nisu definisana, a trebalo je da budu definisana, s obzirom da je u pitanju zakonska materija, dat je odgovor, prvenstveno u materiji koja se odnosi na vrste studijskih programa koji se realizuju u vojnim školama, a na koje kandidat može da se upiše, definisani su opšti uslovi za upis u vojnoškolske ustanove i to kako državljana Republike Srbije, tako i stranih državljana. Definisana je nadležnost za donošenje odluke o broju kandidata koji se mogu upisati u vojnoškolske ustanove, kao materija raspisivanja konkursa.

Materijalnim rešenjima u okviru ovog dela, decidno i adekvatno predviđeno je uređenje svih kategorija lica (učenik, kadet, student, polaznik, slušalac), i to kako je već navedeno, kako u pogledu uslova za upis, tako i u pogledu svojstva i ugovornih obaveza. Takođe, novina je normativno uređenje polaznika i slušaoca kao kategorije lica koja se upućuju na programe usavršavanja i vojnostručna osposobljavanja. U okviru ovog dela, uređena je materija disciplinske odgovornosti učenika srednjih vojnih škola, kadeta, studenata, polaznika i slušaoca, uz odrednicu da će opštim aktima vojnoškolskih ustanova biti određene vrste povreda školskih obaveza i discipline i vrste disciplinskih mera, kao i nadležnost i postupak izricanja predmetnih mera.

Takođe, propisana je supsidarna primena propisa o disciplinskoj odgovornosti u Vojski Srbije, pored odgovornosti za povredu školskih obaveza i discipline.

Odredbe koje se odnose na organizaciju vojnog obrazovanja predviđene su u okviru posebne, odnosno novog dela - „**IV. Organizacija vojnog obrazovanja**”, gde je na ovaj način napravljena jasna podela između srednjih i visokih vojnoškolskih ustanova, i jasno su određeni organi u okviru navedenih ustanova, kao i njihove nadležnosti. Važno je istaći da je za razliku od sada važećih materijalnih rešenja, Predlogom zakona, Škola nacionalne odbrane prepoznata kao vojnoškolska ustanova u sastavu Univerziteta odbrane koja realizuje karijerna usavršavanja. Navedenim odredbama propisana je nadležnost za osnivanje, odnosno ukidanje vojnoškolskih ustanova, kao i sadržina akta o osnivanju, a definisan je i uslov za početak rada vojnoškolskih ustanova. Takođe, predviđeno je kao osobenost vojnog obrazovanja, da se autonomija Univerziteta zasniva kako na Ustavu, tako i na republičkim propisima iz oblasti obrazovanja, ali i na propisima o odbrani i Vojski Srbije i pravilima vojne službe. Pored navedenog, propisana je nadležnost i sadržina opštih akata koje donose vojnoškolske ustanove, kao i nadležnost za vođenje i donošenje akta kojim se uređuju evidencija odnosno registar vojnoškolskih ustanova.

Specifičnost samog Predloga zakona i predloženih materijalnih rešenja, ogleda se i u tome što materiju srednjeg obrazovanja i vaspitanja, kao i materiju visokog obrazovanja integriše u jedan propis, dok je republičkim propisima ova materija regulisana sa više zakona.

Odredbe koje se nalaze u delu „**V. Nastavno osoblje u vojnoškolskim ustanovama**”, redefinisane su i uređene na detaljniji način u odnosu na odredbe važećeg zakona. Naime, predloženim normama Predloga zakona jasno je definisano ko čini nastavno osoblje u srednjim i visokim vojnoškolskim ustanovama, način na koji se bira nastavno osoblje, a detaljno su regulisana materijalna rešenja koja se tiču prava i obaveza nastavnog osoblja.

Materijalna rešenja koja se odnose na finansiranje vojnoškolskih ustanova, precizirana su i redefinisana u određenom obimu, u odnosu na važeće odredbe, i ista su predviđena u okviru dela „**VI. Finansiranje vojnoškolskih ustanova**”. U pogledu normi kojim je regulisana materija koja se odnosi na izvore iz kojih vojnoškolske ustanove i Škola nacionalne odbrane, stiču sredstva, kao novina, predviđeni su prihodi od pružanja usluga, koji u skladu sa zakonom imaju karakter sopstvenih prihoda. Naime, na osnovu izvršenih analiza, procenjeno je, da je ovako sveobuhvatno definisanje kategorije prihoda, celishodnije od pojedinačnog nabiranja.

Takođe, izvršena je izmena u odnosu na važeće zakonsko rešenje u pogledu organa vojnoškolske ustanove koji je odgovoran za namensko i ekonomično trošenje sredstava, pa je umesto organa upravljanja, predloženo da to bude organ poslovođenja, odnosno rukovođenja kada je u pitanju Škola nacionalne odbrane. Naime, nakon izvršene analize zaključeno je, i kroz novu normu predviđeno celishodnije rešenje, da za utrošak novčanih sredstava iz budžeta, bude odgovoran organ poslovođenja, koji bi kroz svakodnevni rad donosio odluke o utrošku sredstava iz budžeta, a ne kako je predviđeno važećim materijalnim rešenjem, organ upravljanja (Savet), koji se sastaje nekoliko puta godišnje.

Pored navedenog važno je istaći da je Predlogom zakona i u ovom segmentu, kao i u prethodnim glavama, Škola nacionalne odbrane prepoznata kao

vojnoškolska ustanova u sastavu Univerziteta odbrane, koja može sticati i koristiti navedena sredstva.

U okviru dela „**VII. Evidencija i javne isprave**”, uređeno je pitanje shodne primene propisa u oblasti srednjeg obrazovanja i vaspitanja i visokog obrazovanja, kao i u materiji vođenja evidencija, baza podataka, javnih isprava i zaštiti podataka o ličnosti. U ovom segmentu Predloga zakona, vršeno je redefinisane odredaba važećeg Zakona, jer je bilo potrebe za novim materijalnim rešenjima.

Odredbe koje se nalaze u delu „**VIII. Priznavanje stranih isprava**”, su dale novi prikaz, odnosno predložena su nova materijalna rešenja koja su preciznije uredila ovu oblast. U tom smislu, propisani su uslovi pod kojima lice može nastaviti školovanje ili usavršavanje na vojnoškolskim ustanovama, nakon završenog prethodnog nivoa ili dela školovanja, odnosno usavršavanja u inostranstvu. Takođe, kao nova materijalna rešenja predviđena je nadležnost za priznavanja prethodnog nivoa školovanja, odnosno usavršavanja, kao i nadležnost za donošenje podzakonskog akta koji će regulisati ovu oblast.

Pored navedenog, predviđena je i primena odredaba zakona kojima se uređuje oblast visokog obrazovanja i nacionalni okvir kvalifikacija u Republici Srbiji prilikom priznavanja strane visokoškolske isprave radi zapošljavanja.

U pogledu materijalnih rešenja koja su normirana u delu „**IX. Izdavačka delatnost**”, nije vršeno redefinisane odredaba važećeg Zakona, niti je bilo potrebe za predlaganje novih materijalnih rešenja, pa su u tom smislu zadržana važeća materijalna rešenja.

Materijalnim rešenjima, predviđenim u okviru dela „**X. Nadzor i ocenjivanje efikasnosti**”, uređena je nadležnost za vršenje nadzora nad sprovođenjem odredaba Predloga zakona, kroz inspekcijski i stručno pedagoški nadzor, kao i postupak ocenjivanja efikasnosti kvaliteta programa, nastave i uslova rada na kraju svake studijske, odnosno školske godine. Razlika u odnosu na važeće odredbe, je ta, da inspekcijski nadzor nad radom vojnoškolskih ustanova vrši Inspektorat odbrane a u zakonske okvire uveden je i postupak ocenjivanja efikasnosti.

U okviru dela „**XI. Prelazne i završne odredbe**”, sadržane su prelazne i završne odredbe, odnosno odredbe kojima su propisani rokovi za usaglašavanje sa odredbama ovog zakona kao i prestanak važenja propisa koji će biti na snazi do stupanja na snagu ovog zakona.

Član 1. Predloga zakona

Ovim članom predviđen je predmet uređivanja, koji se ogleda u uređenju vojnog obrazovanja, položaja učenika, kadeta, studenata, polaznika i slušaoca, organizacije vojnog obrazovanja, položaja nastavnog osoblja u vojnoškolskim ustanovama, finansiranja vojnoškolskih ustanova, specifičnosti vojnog obrazovanja u odnosu na obrazovni sistem Republike Srbije, kao i druga pitanja od značaja za funkcionisanje i razvoj vojnog obrazovanja, na koji način su ovim propisom predviđena sva potrebna materijalna rešenja, koja će služiti nesmetanom funkcionisanju jedne specifične oblasti, kao što je vojno obrazovanje.

Član 2. Predloga zakona

Stavom 1. ovog člana predviđen je pojam vojnog obrazovanja kao proces učenja, odnosno sticanja znanja i usavršavanja stečenih znanja i vještina, kojim se ostvaruju posebni ciljevi koji proizilaze iz prirode vojne službe i posebnih uslova pod kojima se obavljaju poslovi za potrebe odbrane i Vojske Srbije.

Stavom 2. i 3. predviđeno je da vojno obrazovanje obuhvata školovanje, usavršavanje i vojnostručno osposobljavanje koji su prvenstveno namenjeni profesionalnim pripadnicima Vojske Srbije za vršenje poslova i zadataka iz nadležnosti Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, kao i da je vojno obrazovanje od posebnog značaja za odbranu Republike Srbije.

Član 3. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je školovanje u smislu da isto predstavlja obrazovni proces čijom se realizacijom stiču opšta i stručna znanja i sposobnosti, veštine i vrednosti kroz savladavanje obrazovnih sadržaja. Dakle, školovanje predstavlja samo jedan od obrazovnih procesa u okviru vojnog obrazovanja.

Član 4. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je usavršavanje gde je uređeno da isto predstavlja obrazovni proces u okviru vojnog obrazovanja kojim se unapređuju stečena znanja i sposobnosti sa ciljem njihove primene u praksi.

Član 5. Predloga zakona

Ovim članom data je definicija vojnostručnog osposobljavanja kao dela obrazovnog procesa kojim se stiču znanja i veštine potrebne za obavljanje dužnosti određenog nivoa u rodu ili službi i uspešno izvršavanje misija i zadataka Vojske Srbije.

Član 6. Predloga zakona

Ovim članom predviđena je bitna novina u vidu određivanja značenja pojedinih pojmova. Naime, sistem vojnog obrazovanja, predstavlja specifičan sistem u kome pojedini korišćeni pojmovi, dobijaju drugačije značenje, od onog uobičajenog, pa je iste potrebno definisati u osnovnim odredbama.

Član 7. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da se vojno obrazovanje zasniva na posebnim načelima koja proizilaze iz prirode vojne službe i organizacije i rada vojnoškolskih ustanova uz poštovanje ljudskih prava i građanskih sloboda uključujući i zabranu diskriminacije. Za razliku od važećeg Zakona koji kroz jedan član propisuje posebne principe vojnog obrazovanja, ovim Predlogom zakona svako od posebnih načela vojnog obrazovanja se reguliše posebnim članom.

Član 8. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je načelo rukovođenja i organizacije. Stavom 1. ovog člana propisuje se da se rukovođenje vojnoškolskim ustanovama ostvaruje primenom subordinacije kroz jedinstveno i usklađeno delovanje pri preduzimanju

radnji i mera radi ostvarivanja ciljeva vojnog obrazovanja i unapređenja sistema vojnog obrazovanja, dok je stavom 2. predloženo da se organizacija i poslovanje zasniva se na opštim aktima vojnoškolskih ustanova i propisima o organizaciji i materijalnom i finansijskom poslovanju vojnih ustanova.

Član 9. Predloga zakona

Ovim članom, kao posebno načelo vojnog obrazovanja, predviđeno je načelo autonomije u sistemu obrazovanja. Ovim članom predloženo je da vojnoškolske ustanove imaju poseban status u sistemu obrazovanja koji se zasniva na unutrašnjem uređenju vojnih ustanova i sistematizaciji formacijskih mesta nastavnog osoblja koje se bira iz reda profesionalnih pripadnika Vojske Srbije i zaposlenih u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije.

Član 10. Predloga zakona

Ovim članom se normira načelo obezbeđenja kvaliteta i efikasnosti vojnog obrazovanja, u smislu da se ono obezbeđuje u skladu sa potrebama sistema odbrane i propisima o odbrani i Vojsci Srbije.

Član 11. Predloga zakona

Ovim članom, kao posebno načelo vojnog obrazovanja predviđa se načelo planiranja, razvoja i usavršavanja vojnog obrazovanja, te je u tom smislu vojno obrazovanje, naučnoistraživački i stručni rad od značaja za odbranu i Vojsku Srbije zasnovan na jedinstvenom i integrisanom planiranju, razvoju i usavršavanju pod uslovima koji su uređeni zakonom kojim se uređuje odbrana i propisima o zaštiti tajnih podataka.

Član 12. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da su prava, obaveze i odgovornosti učenika, kadeta, studenata, polaznika i slušaoca uređeni ovim zakonom, propisima o odbrani i Vojsci Srbije, ugovorima i propisima kojima je uređena vojna služba.

Član 13. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je načelo koordinacije i saradnje, kao posebno načelo vojnog obrazovanja koje se ogleda u organizovanju posrednih i neposrednih kontakata i razmeni informacija i podataka između unutrašnjih jedinica Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, radi zajedničkog delovanja na unapređenju vojnog obrazovanja kroz spajanje teorije i prakse.

Član 14. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da nadležnost za vršenje poslova u vezi sa planiranjem i organizovanjem vojnog obrazovanja i obrazovanja za potrebe odbrane i bezbednosti, vrše Ministarstvo odbrane, Univerzitet odbrane u Beogradu i organi drugih vojnoškolskih ustanova.

Član 15. Predloga zakona

Ovim članom taksativno su nabrojane nadležnosti Ministarstva odbrane u okviru srednjeg i visokog vojnog obrazovanja. Predložena rešenja zasnovana su na propisima o odbrani, propisima o Vojski Srbije i harmonizovana su sa odgovarajućim rešenjima opštih propisa kojima su uređene nadležnost resornog ministarstva, organa srednjih i visokoškolskih ustanova u Republici Srbije, čime se obezbeđuje jedinstveno vođenje politike i razvoj vojnog obrazovanja koje je u nadležnosti Ministarstva odbrane, kao i Ustavom utvrđena autonomija univerziteta.

Član 16. Predloga zakona

Ovim članom predviđene su sledeće nadležnosti Univerziteta odbrane: integriše obrazovnu i naučnoistraživačku delatnost vojnoškolskih ustanova i naučnoistraživačkih organizacija u svom sastavu i njihovo jedinstveno i usklađeno delovanje; predlaže Ministarstvu odbrane mere za unapređenje vojnog obrazovanja, na osnovu iskazanih potreba Generalštaba Vojske Srbije; utvrđuje zajedničku politiku i zajedničke razvojne planove vojnih visokoškolskih ustanova obezbeđuje razmenu učenika, kadeta, studenata i nastavnog osoblja sa drugim srednjim školama i univerzitetima; obezbeđuje kontrolu i unapređenje kvaliteta i konkurentnosti nastavnog, naučnog i stručnog rada; obezbeđuje upućivanje kadeta, studenata, slušaoca i polaznika i učenika na obuku, kurseve i seminare; obezbeđuje racionalno korišćenje ljudskih i materijalnih resursa; uređuje pravila studiranja i usavršavanja; integriše i druge funkcije, u skladu sa zakonom i svojim opštim aktom.

Član 17. Predloga zakona

Ovim članom predviđena je shodna primena republičkih propisa koji se odnose na srednje i visoko obrazovanje.

Član 18. Predloga zakona

Navedenom odredbom predlaže se značenje pojmova školovanje, usavršavanje i vojnostručno osposobljavanje za vršenje vojnih i drugih dužnosti i rad na poslovima odbrane i bezbednosti iz nadležnosti Vojske, koji su važećim Zakonom drugačije definisani. Tako je Predlogom zakona predviđeno da školovanje obuhvata srednje obrazovanje i vaspitanje i visoko obrazovanje koje realizuju vojnoškolske ustanove i obrazovne institucije Republike Srbije i drugih država za potrebe Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, dok je važećim Zakonom propisano da srednje obrazovanje i vaspitanje i visoko obrazovanje realizuju vojnoškolske ustanove.

Takođe, za razliku od važećeg Zakona koji pod usavršavanjem podrazumeva sve oblike obrazovanja tokom života profesionalnih pripadnika Vojske Srbije i državnih službenika koje realizuju vojnoškolske ustanove i jedinice i ustanove Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, Predlogom zakona predlaže se da usavršavanje obuhvata opšte programe usavršavanja, karijerna usavršavanja i usavršavanje zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika koje realizuju vojnoškolske ustanove i jedinice i ustanove Ministarstva odbrane i Vojske Srbije i obrazovne institucije Republike Srbije i drugih država za potrebe Ministarstva odbrane i Vojske Srbije. Definiše se i nadležnost za potpisivanje ugovora o školovanju, usavršavanju kao i vojnostručnom osposobljavanju svih kategorija lica, koje se upisuju, odnosno upućuju na oblike

školovanja i usavršavanja koji su predmet regulisanja Predloga zakona i mogućnost prenosa ovlašćenja na druge nadležne starešine iz sastava OJ MO i VS.

Pored toga, vojnostručno osposobljavanje obuhvata programe obuke lica koja se školuju radi prijema u profesionalnu vojnu službu, polaznika vojnostručnog osposobljavanja za rezervne oficire Vojske Srbije i kandidata za prijem u profesionalnu vojnu službu posle završenog školovanja u građanstvu, dok je važećim Zakonom propisano da vojnostručno osposobljavanje podrazumeva programe obuke za rezervne oficire Vojske Srbije, kandidata za prijem u profesionalnu vojnu službu i stranih državljana.

Član 19. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da se u procesu školovanja, usavršavanja i vojnostručnog osposobljavanja pored nosioca realizacije mogu angažovati i druge jedinice i ustanove Ministarstva odbrane i Vojske Srbije u skladu sa iskazanim potrebama.

Naime, u praksi se često javlja problem davanja saglasnosti licima sa završenim odgovarajućim nivoima školovanja, za prelazak (prekomandu) u organizacione celine Univerziteta odbrane. Navedeno utiče na (ne)zadovoljenje standarda u vezi sa nastavnim osobljem, a konkretno sa brojem kompetentnih nastavnika za pojedine naučne oblasti, pa su vojne visokoškolske ustanove prinuđene da za potrebe akreditacije angažuju i nastavno osoblje sa drugih akreditovanih fakulteta u Republici Srbiji, što utiče na povećanja troškova koji se pokrivaju iz sopstvenih sredstava koje vojna visokoškolska ustanova obezbedi. U cilju prevazilaženja problema nastavnog osoblja, potrebno je iskoristiti izmenu zakona i ugraditi makar stav koji će dozvoliti da se urede način i uslovi premeštaja kompetentnih lica zbog realizacije nastavnog procesa, bez saglasnosti pretpostavljenih starešina i po prioritetu, a u cilju stvaranja standarda akreditacije vojnih visokoškolskih ustanova. Sve ovo posebno imajući u vidu da je Univerzitet odbrane organizaciona jedinica Ministarstva odbrane koja se bavi školovanjem i usavršavanjem za potrebe sistema odbrane, tako da proces realizacije nastave ne sme da bude ugrožen.

Član 20. Predloga zakona

Ovim članom predviđena se srednje vojno obrazovanje i vaspitanja koje se ostvaruje kroz razvijanje motivacije za vojni poziv i školovanje, prvenstveno radi sticanja opšteg ili stručnog obrazovanja u cilju: nastavka školovanja u vojnim visokoškolskim ustanovama; vojnostručnog osposobljavanja radi prijema u profesionalnu vojnu službu u svojstvu podoficira i stručnog osposobljavanja radi prijema u službu u svojstvu civilnog lica. Stavom 2. istog člana predviđeno je da se srednje vojno obrazovanje i vaspitanje planira i razvija u skladu sa potrebama odbrane i Vojske Srbije i da je od posebnog značaja za odbranu.

Član 21. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da se nastava u srednjim vojnim školama planira nastavnim planom i programom koji donosi ministar odbrane uz saglasnost Generalštaba vojske Srbije.

Član 22. Predloga zakona

Ovim članom predviđen je nastavni plan i program srednje vojne škole kao osnovni dokument kojim se definišu oblici obrazovnog-vaspitnog i nastavnog rada.

Član 23. Predloga zakona

Ovim članom zakona predloženi su oblici obrazovno-vaspitnog i nastavnog rada u vojnoškolskim ustanova, gde su za razliku od važećih materijalnih rešenja, novim materijalnim rešenjima preciznije predloženi: redovna nastava (teorijska i praktična); dodatna nastava; dopunska nastava; konsultativni rad; pripremna nastava i fakultativna nastava. Istim članom predviđeno je da se obrazovno-vaspitni rad ostvaruje na srpskom jeziku.

Član 24. Predloga zakona

Ovim članom predviđena je nadležnost srednje vojne škole da predlaže nastavni plan i program u skladu sa osnovama nastavnog plana i programa i propisima o srednjem obrazovanju i vaspitanju.

Član 25. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je šta se utvrđuje osnovama nastavnog plana i programa. Za razliku od važećih materijalnih rešenja, novim materijalnim rešenjima preciznije je predložena navedena materija, te je u tom smislu predloženo da se osnovama nastavnog plana i programa utvrđuje: cilj školovanja; početak i završetak školske godine; obavezne obrazovne oblasti i nastavni predmeti; minimalan broj časova za pojedine obrazovne oblasti; obrazovno-vaspitni zadaci i druga pitanja od značaja za nastavni plan i program.

Član 26. Predloga zakona

Ovim članom preciznije je predviđeno šta se utvrđuje nastavnim planom i programom srednjih vojnih škola a to su: cilj i zadaci školovanja; nastavne oblasti; predmeti, njihov raspored i ukupan broj časova po godini školovanja; drugi oblici nastave njihov raspored i ukupan broj časova po godini školovanja; način realizacije predmeta i provere znanja i druga pitanja od značaja za realizaciju nastavnog procesa.

Član 27. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je ovlašćenje da ministar odbrane, na predlog srednjih vojnih škola uredi način izrade i elemente postupka vrednovanja i usavršavanja nastavnih planova i programa.

Član 28. Predloga zakona

Ovim članom predložena je izrada godišnjeg programa rada u skladu sa donetim nastavnim planom i programom, pre početka školske godine, na način i u rokovima definisanim statutom škole, a čija se sadržina uređuje u skladu sa propisom kojim je uređena dokumentacija srednjih vojnih škola.

Član 29. Predloga zakona

St. 1. i 2. ovog člana predlaže se propisivanje visokog vojnog obrazovanja koje se realizuje integrisanjem obrazovne i naučnoistraživačke delatnosti radi stalnog

unapređenja kvaliteta nastave i usavršavanja naučnoistraživačkog i stručnog rada od značaja za odbranu i Vojsku Srbije, koje se ostvaruje školovanjem na studijama prvog, drugog i trećeg stepena, u okviru obrazovno-naučnih polja, kao i kroz osnovna, primenjena i razvojna istraživanja u naučnim oblastima od značaja za odbranu i Vojsku Srbije.

Stavom 3. predmetnog člana predloženo je i da Vojne visokoškolske ustanove obavljaju i ekspertsko-konsultantsku delatnost i izdavačku delatnost, učestvuju u izradi nastavno-obrazovne literature, a mogu obavljati i druge poslove kojima se komercijalizuju rezultati naučnog i istraživačkog rada, pod uslovom da se navedenim delatnostima ne ugrožava kvalitet nastave i osnovna delatnost vojnih visokoškolskih ustanova.

Član 30. Predloga zakona

Ovim članom Predloga zakona predviđena je sadržina studijskog programa i nadležnost za usvajanje, odnosno da isti usvaja Senat Univerziteta, na način uređen opštim aktom Univerziteta odbrane.

Član 31. Predloga zakona

Predloženim materijalnim rešenjem, predviđeno je da se sporazumom Univerziteta i druge visokoškolske ustanove može uz saglasnost Vlade, ustanoviti studijski program za sticanje zajedničke diplome – zajednički studijski program, kao i način njegovog ustanovljavanja, kao rezultat saradnje sa drugim visokoškolskim ustanovama, na koji način je precizirana ova materija u odnosu na važeću normu.

Član 32. Predloga zakona

Ovim članom predviđene su izmene i dopune studijskih programa.

Član 33. Predloga zakona

Stavom 1. ovog člana predviđeno je da školovanje profesionalnih pripadnika Vojske Srbije na Univerzitetu obuhvata studije drugog i trećeg stepena i osnovne strukovne studije za podoficire i vojne službenike sanitetske službe, a stavom 2. reguliše se da školovanje na drugim univerzitetima u Republici Srbiji, obuhvata studije drugog i trećeg stepena, gde je za razliku od važećeg Zakona ova mogućnost data i državnim službenicima u Ministarstvu odbrane.

Član 34. Predloga zakona

Ovim članom predloženo je da studije drugog i trećeg stepena iz člana 33. ovog zakona obuhvataju master, specijalističke i doktorske akademske studije.

Član 35. Predloga zakona

Odredbom ovog člana zakona predložen je pravni osnov za regulisanje pravila studija iz člana 33. stav 1. ovog zakona.

Član 36. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da se školovanje na Univerzitetu i na drugim univerzitetima u Republici Srbiji vrši u skladu sa potrebama Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, koje se iskazuju u planu školovanja i usavršavanja u Ministarstvu odbrane i Vojski Srbije. Takođe, istim članom predviđena je nadležnost ministra odbrane da donosi odluku o izboru kandidata za upućivanje na školovanje, kao i da uredi uslove, postupak i druga pitanja od značaja za školovanje profesionalnih pripadnika Vojske Srbije i državnih službenika na Univerzitetu i na drugim univerzitetima u Republici Srbiji.

Član 37. Predloga zakona

Ovim članom predlaže se školovanje i usavršavanje u inostranstvu, pa se stavom 1. ovog člana propisuje mogućnost da se profesionalni pripadnici Vojske Srbije mogu školovati i usavršavati u inostranstvu u skladu sa interesima politike odbrane i potrebama i mogućnostima Ministarstva odbrane, dok se stavom 2. istog člana, za razliku od važećeg Zakona, ova mogućnost izuzetno daje i državnim službenicima u Ministarstvu odbrane, kada potrebe službe to zahtevaju.

Takođe, istim članom stavom 3. predviđeno je da se školovanje i usavršavanje u inostranstvu realizuje prema planu školovanja i usavršavanja u Ministarstvu odbrane i Vojski Srbije i u kojim vojnim i drugim obrazovnim institucijama.

U stavu 4. ovog člana dato je ovlašćenje da ministar odbrane uredi nivoe, odnosno oblike, uslove, postupak i druga pitanja od značaja za školovanje i usavršavanje u inostranstvu profesionalnih pripadnika Vojske Srbije i državnih službenika u Ministarstvu odbrane.

Član 38. Predloga zakona

Ovim članom, predviđeno je da programe usavršavanja čine opšti programi usavršavanja, karijerna usavršavanja kao i usavršavanja zdravstvenih radnika i saradnika, što je novina u odnosu na važeći Zakon, s obzirom da isti propisuje programe obrazovanja tokom života i posebne programe usavršavanja.

Član 39. Predloga zakona

Predloženim materijalnim rešenjem data je definicija opšteg programa usavršavanja koji čini jedinstven sistem neprekidnog obrazovanja kojim se vrši dodatno osposobljavanje i neposredna priprema profesionalnih pripadnika Vojske Srbije za vršenje poslova i zadataka iz nadležnosti Ministarstva odbrane i Vojske Srbije.

Istim članom stavom 2. predlaže se da opšte programe usavršavanja realizuju vojnoškolske ustanove, jedinice i ustanove Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, kao i obrazovne institucije u zemlji i inostranstvu putem kurseva, seminara, radionica, stručnih i naučnih savetovanja i drugo, a stavom 3. predlaže se mogućnost da Univerzitet odbrane samostalno, ili u saradnji sa drugim visokoškolskim ustanovama, realizuje opšte programe usavršavanja van okvira studijskih programa za koje ima dozvolu za rad uz pribavljenu saglasnost ministra odbrane.

Član 40. Predloga zakona

Ovom odredbom predviđeno je da se karijerna usavršavanja organizuju radi osposobljavanja profesionalnih vojnih lica za obavljanje komandnih i štabnih i rukovodećih dužnosti u oblasti bezbednosti i odbrane.

Stavom 2. istog člana prelaže se da se karijerna usavršavanja organizuju i izvode na Univerzitetu i obrazovnim institucijama u inostranstvu, a stavom 3. da se realizuju u skladu sa planom školovanja i usavršavanja u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije i programima usavršavanja.

Kao bitna novina, predviđen je stav 4. ovog člana koji daje mogućnost da se sadržaji karijernih usavršavanja mogu vrednovati u realizaciji studijskih programa iz oblasti vojnih nauka, iz razloga što se pojedini sadržaji, odnosno predmeti koje slušalac savladava na nekom od karijernih usavršavanja mogu pojaviti u njegovom daljem obrazovanju na nekom od studijskih programa (master, doktorske studije).

Član 41. Predloga zakona

Ovim članom za razliku od materijalnih rešenja važećeg Zakona, predviđeni su nivoi karijernog usavršavanja oficira, odnosno predviđena su tri nivoa karijernog usavršavanja oficira i to: osnovno komandno-štabno usavršavanje (prvi nivo), komandno-štabno usavršavanje (drugi nivo), generalštabno usavršavanje (treći nivo).

Dalje, istim članom predloženo je i da se pored karijernih usavršavanja iz st. 2-4. ovog člana u vojnoškolskim ustanovama u zemlji i inostranstvu, organizuju i realizuju visoke studije bezbednosti i odbrane, a mogu biti organizovani i drugi oblici karijernih usavršavanja.

Takođe, predviđeno je da se na karijerna usavršavanja iz st. 2-4. ovog člana mogu uputiti strani državljani, prvenstveno pripadnici stranih oružanih snaga, a predložen je i krug lica koji može biti upućen na visoke studije bezbednosti i odbrane.

Član 42. Predloga zakona

Predloženim materijalnim rešenjem u ovom članu predviđeno je ovlašćenje za donošenje pravilnika o radu Škole nacionalne odbrane, odnosno predviđeno je da isti donosi Univerzitet na predlog načelnika Škole nacionalne odbrane.

Član 43. Predloga zakona

Predmetnim članom predviđena je nadležnost ministra odbrane da uredi oblike, uslove, postupak i druga pitanja od značaja za opšte programe usavršavanja i karijerna usavršavanja.

Član 44. Predloga zakona

Ovim članom predlaže se usavršavanje zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, te se propisuje da Univerzitet organizuje i izvodi programe zdravstvenih specijalizacija i užih specijalizacija zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika pripadnika Vojske Srbije i Ministarstva odbrane, programe kontinuirane medicinske edukacije, kao i zdravstvene specijalizacije i uže specijalizacije zdravstvenih radnika i

zdravstvenih saradnika za lica iz građanstva i programe za inovaciju znanja i kontinuiranu medicinsku edukaciju lica iz građanstva, pod uslovima propisanim zakonom i opštom aktom Univerziteta odbrane. Ovakvo materijalno rešenje sadrži i važeći Zakon, s tim što je novina predviđena u stavu 3. ovog člana kojim je dat pravni osnov da oblike, uslove, postupak i druga pitanja od značaja za usavršavanje lica iz st. 1 i 2. ovog člana uređuje ministar odbrane.

Član 45. Predloga zakona

Odredbama Predloga zakona čl. 45-48. predviđena je materija školovanja i usavršavanja stranih državljana i lica iz građanstva, pri čemu je konkretno članom 45. predviđeno da ukoliko postoje prostorne, materijalne i kadrovske mogućnosti na Univerzitetu mogu se školovati i usavršavati strani državljani i lica iz građanstva, odnosno lica iz institucija u zemlji i inostranstvu.

Davanje mogućnosti i licima iz građanstva za školovanje i usavršavanje u vojnoškolskim ustanovama i jedinicama i ustanovama Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, predstavlja novinu u odnosu na odredbe važećeg Zakona.

Član 46. Predloga zakona

Ovim članom predložen je način realizacije školovanja i usavršavanja stranih državljana koji se prema predloženom materijalnom rešenju realizuje na osnovu međunarodnog ugovora koji Vlada ili Ministarstvo odbrane Republike Srbije sa jedne strane, zaključi, sa Vladom ili ministarstvom druge države, međunarodnom organizacijom i stranom akademskom institucijom sa druge strane za njihove potrebe.

Takođe, istim članom se predviđa i izuzetak prema kome se školovanje i usavršavanje stranih državljana i lica iz građanstva može realizovati na osnovu ugovora koji vojna visokoškolska ustanova zaključi sa stranim državljaninom ili licem iz građanstva za njegove potrebe, odnosno sporazuma jedinice ili ustanove Ministarstva odbrane i Vojske Srbije i institucije u zemlji i inostranstvu.

Član 47. Predloga zakona

Stavom 1. ovog člana predložen je način realizacije školovanja i usavršavanja lica iz građanstva koji se realizuje se na osnovu ugovora o školovanju, odnosno usavršavanju lica iz građanstva koji zaključuju Ministarstvo odbrane i lice iz građanstva, odnosno ovlašćeni organ pravnog lica, a stavom 2. istog člana predviđeno je da školovanje i usavršavanje navedene kategorije lica realizuju vojnoškolske ustanove i jedinice i ustanove Ministarstva odbrane i Vojske Srbije za potrebe pravnih i fizičkih lica iz građanstva.

Stavom 3. predviđeno je da se opšti programi usavršavanja realizuju na osnovu sporazuma jedinice ili ustanove Ministarstva odbrane i Vojske Srbije i institucije u zemlji i inostranstvu.

Član 48. Predloga zakona

Ovim članom predviđen je pravni osnov za donošenje propisa, odnosno predviđeno je ovlašćenje ministra odbrane da uredi uslove, postupak i druga pitanja od značaja za školovanje i usavršavanje stranih državljana i lica iz građanstva.

Član 49. Predloga zakona

Odredbama ovog člana određen je krug lica koja mogu pohađati vojnostručno osposobljavanje a to su: lica koja se školuju u vojnoškolskim ustanovama radi prijema u profesionalnu vojnu službu, polaznici programa obuke za rezervne oficire Vojske Srbije, lica koja su kandidati za prijem u profesionalnu vojnu službu, posle završenog školovanja u građanstvu. Novina u odnosu na važeći Zakon je što su ovim Predlogom zakona predviđena i lica koja se školuju u vojnoškolskim ustanovama radi prijema u profesionalnu vojnu službu.

Član 50. Predloga zakona

Ovim članom koji predstavlja novinu u odnosu na važeći Zakon, predviđeno je za koje potrebe se vrši vojnostručno osposobljavanje lica koja se školuju u vojnoškolskim ustanovama radi prijema u profesionalnu vojnu službu, a to je osposobljavanje za rad i zanimanje stvaranjem stručnih kompetencija radi prijema u profesionalnu vojnu službu.

Član 51. Predloga zakona

Ovim članom predloženo je uređenje vojnostručnog osposobljavanja polaznika kursa za rezervne oficire Vojske Srbije, a to je popuna komandi, jedinica i ustanova Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, a što nije regulisano vašećim Zakonom.

Član 52. Predloga zakona

Materijalno rešenje u predviđeno ovim članom takođe predstavlja novinu u odnosu na važeći Zakon, a kojim se reguliše da se vojnostručno osposobljavanje lica koja su kandidati za prijem u profesionalnu vojnu službu, posle završenog školovanja u građanstvu vrši radi prijema u profesionalnu vojnu službu.

Član 53. Predloga zakona

Odredbom ovog člana predlaže se regulisanje plana i programa vojnostručnog osposobljavanja koji nije uređen odredbama važećeg Zakona, te je tako stavom 1. ovog člana predviđeno ko izrađuje, predlaže i odobrava plan i program vojnostručnog osposobljavanja za oficire.

Stavom 2. predviđeno je ko izrađuje, predlaže i odobrava plan i program vojnostručnog osposobljavanja za podoficire.

Stavom 3. istog člana predviđeno da se programi vojnostručnog osposobljavanja realizuju u jedinicama i ustanovama Ministarstva odbrane i Vojske Srbije.

Član 54. Predloga zakona

Ovim članom predviđen je pravni osnov, odnosno nadležnost ministra odbrane za donošenje akta, kojim će biti uređeni uslovi, postupak i druga pitanja od značaja za vojnostručno osposobljavanje.

Član 55. Predloga zakona

Ovim članom predloženo je koje se svojstvo stiče prilikom upisa na školovanje ili usavršavanje, pa je u tom smislu regulisano da kandidat koji je ispunio uslove i bude primljen u srednju vojnu školu stiče svojstvo učenika, dok se kandidat na akreditovane studijske programe na visokoškolskoj ustanovi Univerziteta može upisati u svojstvu kadeta ako se upisuje na osnovne i integrisane akademske studije, a u svojstvu studenta ako se upisuje na osnovne i integrisane akademske studije, master akademske studije, specijalističke akademske studije i doktorske akademske studije.

Takođe, istim članom predviđeno je da profesionalni pripadnici Vojske Srbije upućeni na opšte programe usavršavanja stiču svojstvo polaznika, dok profesionalna vojna lica, strani državljani, vojni službenici i državni službenici upućeni na karijerna usavršavanja stiču svojstvo slušaoca, gde ova kategorija lica predstavlja novinu u odnosu važeća materijalna rešenja.

Član 56. Predloga zakona

Predloženim materijalnim rešenjem određen je krug lica koja se mogu upisati u srednju vojnu školu i na konkretne studijske programe.

Član 57. Predloga zakona

Navedenim članom predložena je nadležnost za donošenje odluke o broju učenika za upis u srednju vojnu školu, broju kadeta i studenata na akreditovanim studijskim programima, kao i o broju polaznika, odnosno slušalaca za upućivanje na opšta, odnosno karijerna usavršavanja.

Član 58. Predloga zakona

Ovim članom predviđene su odredbe koje se odnose na konkurs za upis u srednju vojnu školu i na visokoškolske ustanove Univerziteta. Naime, predviđeno je da konkurs raspisuje Ministarstvo odbrane, da tekst konkursa priprema srednja vojna škola, odnosno visokoškolska ustanova, da se konkurs objavljuje na internet stranici Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, srednje vojne škole i Univerziteta najkasnije pet meseci pre početka školske godine i da se informacija o oglašenom konkursu može objaviti u dnevnim novinama i drugim medijima.

Član 59. Predloga zakona

Odredbama ovog člana, taksativno su predviđeni opšti uslovi koje kandidat koji se upisuje u srednju vojnu školu odnosno na akreditovane studijske programe na visokoškolskim ustanovama Univerziteta na osnovu konkursa, mora da ispuni, a takođe je predviđeno da će druga pitanja od značaja za realizaciju konkursa, urediti ministar odbrane.

Član 60. Predloga zakona

Ovim članom predviđen je način uređenja uslova za upis stranih državljana na visokoškolske ustanove Univerziteta, odnosno, predviđeno je da se navedeni uslovi uređuju međunarodnim ugovorom.

Član 61. Predloga zakona

Predloženim materijalnim rešenjima, predviđena je obaveza polaganja prijemnog ispita za kandidate koji se upisuju u srednju vojnu školu i u visokoškolsku

ustanovu Univerziteta, na akreditovane studijske programe (osnovne i integrisane akademske studije), Pored navedenog predviđeno je da se za učenike srednjih vojnih škola koji nastavljaju školovanje u Vojnoj akademiji sprovodi provera znanja i sposobnosti, u skladu sa aktom Vojne akademije.

Takođe odredbom ovog člana, predviđen je postupak selekcije i rangiranja, odnosno, predviđeno je da se kandidati koji uspešno polože prijemni ispit upućuju u dalji postupak selekcije koji se vrši na osnovu kriterijuma za izbor kandidata, kao i da srednja vojna škola odnosno visokoškolska ustanova na osnovu kriterijuma sačinjava rang listu prijavljenih kandidata, s tim da pravo upisa stiče kandidat koji je na rang listi rangiran u okviru odobrenog broja kandidata.

Član 62. Predloga zakona

Ovim članom, u odnosu na važeća materijalna rešenja, jasnije i preciznije su predviđeni razlozi na osnovu kojih prestaje svojstvo učenika, kadeta i studenta.

Takođe predviđeni su i posebni razlozi za prestanak svojstva samofinansirajućim studentima i profesionalnim pripadnicima Vojske Srbije koji su upisani na studije drugog i trećeg stepena u skladu sa odobrenim planom školovanja i usavršavanja u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije i školuju se uz rad.

Član 63. Predloga zakona

Ovaj član je novina u odnosu na važeće zakonske odredbe, a istim su predviđeni razlozi za prestanka svojstva polaznika i slušaoca, kao kategorije lica koja se upućuju na programe usavršavanja i vojnostručna osposobljavanja.

Član 64. Predloga zakona

Odredbama ovog člana predviđeno je da se upis učenika u srednju vojnu školu vrši u skladu sa odobrenim planom školovanja i usavršavanja kadra u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije, a određena je i nadležnost vojnoškolske ustanove, da neposredno pre početka školske godine, svojim opštim aktom utvrdi visinu školarine. Takođe, predloženo je da troškove školovanja učenika u srednjim vojnim školama, isplaćuju se iz budžeta Republike Srbije, gde je na ovaj način, stvoren zakonski osnov za potraživanje uložених sredstava i resursa od učenika, u određenim slučajevima prekida školovanja.

Član 65. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da se školovanje učenika srednje vojne škole realizuje na osnovu ugovora o školovanju kojim se uređuju prava i obaveze ugovornih strana i način rešavanja eventualnih sporova, koji po pribavljenom mišljenju organizacione jedinice Ministarstva odbrane koja vrši poslove zaštite imovinskih interesa Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, zaključuju Ministarstvo odbrane sa jedne strane i roditelj odnosno drugi zakonski zastupnik u ime učenika, sa druge strane.

Član 66. Predloga zakona

Odredbama ovog člana predviđena su prava koja učenik ima na osnovu ugovora o školovanju.

Član 67. Predloga zakona

Ovim članom jasno su predložene obaveze učenika na osnovu ugovora o školovanju, kao i obaveza roditelja, odnosno zakonskog zastupnika učenika srednje vojne škole. Takođe, data je mogućnost određenom broju učenika koji su završili srednju vojnu školu radi sticanja srednjeg stručnog obrazovanja da na osnovu odluke ministra odbrane nastave školovanje na Univerzitetu. Pored navedenog, predviđeno je da učenik srednje vojne škole može, ukoliko za to postoje uslovi, ponoviti školsku godinu jedanput u toku školovanja, ako nastavničko veće to predloži, a načelnik škole odobri.

Član 68. Predloga zakona

Navedenim članom predviđena je obaveza učenika završne godine srednjih vojnih škola, da nakon završenog četvrtog razreda polažu vojnu opštu maturu.

Takođe, stavom 2. ovog člana predviđena je mogućnost da učenici koji su položili vojnu opštu maturu, mogu pristupiti polaganju ispita opšte mature, u skladu sa propisima koje donosi ministarstvo nadležno za poslove prosvete.

Naime, na ovaj način, stvorena je mogućnost da učenici završne godine srednjih vojnih škola, koji iz nekog razloga ne nastave školovanje na vojnim visokoškolskim ustanovama, ili ne stupe u vojnu službu, imaju položenu i opštu maturu i na taj način mogu nastaviti školovanje na bilo kojoj visokoškolskoj ustanovi u Republici Srbiji.

Član 69. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da se lica iz građanstva i učenici srednjih vojnih škola upisuju i školuju na studijskim programima osnovnih i integrisanih akademskih studija koje se realizuju na visokoškolskim ustanovama Univerziteta, radi prijema u profesionalnu vojnu službu, kao i da upisom stiču svojstvo kadeta.

Član 70. Predloga zakona

Predloženim materijalnim rešenjem, predviđeni su troškovi školovanja lica u svojstvu kadeta. Naime, za razliku od važećih materijalnih rešenja u ovoj oblasti, precizirano je ko snosi troškove školovanja ove kategorije lica, šta čini troškove školovanja, kao i način na koji se isti obračunavaju.

Član 71. Predloga zakona

Ovim članom predviđen je način upisa na studijske programe osnovnih i integrisanih akademskih studija na visokoškolskim ustanovama Univerziteta, u svojstvu kadeta, odnosno, predviđeno je da se upis lica iz građanstva i učenika srednjih vojnih škola vrši u skladu sa odobrenim planom školovanja i usavršavanja kadra u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije, odnosno odlukom Ministra odbrane, a po sprovedenom Konkursu. Takođe, predloženo je da prilikom upisa, ova lica

potpisuju ugovor o školovanju, sa Ministarstvom odbrane, a kojim se uređuju prava i obaveze ugovornih strana kao i način rešavanja eventualnih sporova.

Član 72. Predloga zakona

Navedenim članom jasno je predviđeno koja prava kadeti imaju na osnovu ugovora o školovanju. Predloženim materijalnim rešenjem predviđeno je da kadeti imaju pravo na: obezbeđen smeštaj, ishranu, odeću i obuću, zdravstvenu zaštitu, troškove prevoza i mesečna primanja; korišćenje literature, nastavnog materijala i drugih nastavnih sredstava potrebnih za praćenje nastavnih sadržaja; redovno i kvalitetno izvođenje nastave i svih drugih oblika nastave utvrđenih studijskim programom, a prema utvrđenom planu i programu izvođenja nastave; kontinuirano organizovanje konsultacija sa predmetnim nastavnicima i saradnicima; blagovremeno i tačno informisanje o svim pitanjima koja se odnose na školovanje; mogućnost aktivnog učestvovanja u radu organa vojne visokoškolske ustanove kao i druga prava koja se utvrde ugovorom o školovanju.

Član 73. Predloga zakona

Ovim članom detaljnije su predviđene obaveze kadeta na osnovu ugovora o školovanju. Predloženo je da kadet ima obavezu da: uspešno završi osnovnu vojnu obuku; redovno pohađa nastavu, izvršava nastavne i ispitne obaveze u roku, određenom studijskim programom; položi sve ispite predviđene studijskim programom vojne visokoškolske ustanove i školovanje završi u roku predviđenom statutom vojne visokoškolske ustanove; izvršava zadatke i obaveze predviđene za kadete u skladu sa Zakonom o Vojsci Srbije i Pravilom službe Vojske Srbije; da po završetku školovanja stupi u profesionalnu vojnu službu u Vojsci Srbije, da prihvati raspored po potrebi službe i da ostane u profesionalnoj vojnoj službi dvostruko vreme trajanja školovanja; nadoknadi troškove školovanja budžetu Republike Srbije, u jednokratnom revalorizovanom iznosu, ukoliko mu njegovom krivicom prestane svojstvo kadeta u tačno određenim slučajevima.

Član 74. Predloga zakona

Ovim članom, predviđene su vrste i stepeni studija na koje se može upisati kandidat u svojstvu studenta, što predstavlja novinu u odnosu na važeći Zakon, pa je tako predviđeno da se isti može upisati na osnovne i integrisane akademske studije, master akademske studije, specijalističke akademske studije i doktorske akademske studije. Takođe, predviđeno je i da samofinansirajući studenti prilikom upisa, potpisuju ugovor sa visokoškolskom ustanovom Univerziteta odbrane.

Član 75. Predloga zakona

Predloženim materijalnim rešenjima ovog člana predviđeno je da se na studijske programe osnovnih i integrisanih akademskim studija koje se realizuju na visokoškolskim ustanovama Univerziteta, u svojstvu studenta, mogu upisati lica iz građanstva i strani državljani. Ovakvo materijalno rešenje je novina u odnosu na važeći Zakon.

Član 76. Predloga zakona

Predmetnom odredbom čije rešenje predstavlja novinu u odnosu na važeći Zakon, predviđeno je da se upis lica iz građanstva vrši na osnovu Konkursa, čime ova lica stiču status samofinansirajućih studenata.

Član 77. Predloga zakona

Odredbama ovog člana predviđeno je da se školovanje stranih državljana na studijskim programima osnovnih i integrisanih akademskim studija koja se realizuju na visokoškolskim ustanovama Univerziteta realizuje se na osnovu međunarodnog ugovora.

Član 78. Predloga zakona

Predloženim materijalnim rešenjem predviđeno je da se na studijske programe master akademskih studija, specijalističkih akademskih studija, doktorskih akademskih studija koje se realizuju na visokoškolskim jedinicama Univerziteta mogu upisati profesionalni pripadnici Vojske Srbije, lica iz građanstva i strani državljani, a da se profesionalni pripadnici Vojske Srbije školuju uz rad.

Član 79. Predloga zakona

Ovom odredbom predviđeno je da se upis na studijske programe master akademskih studija, specijalističkih akademskih studija, doktorskih akademskih studija za profesionalne pripadnike Vojske Srbije realizuje u skladu sa odobrenim planom školovanja i usavršavanja kadra u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije, a za lica iz građanstva na osnovu konkursa i koji se školuju kao samofinansirajući studenti.

Član 80. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je školovanje stranih državljana na osnovu međunarodnog ugovora odnosno ugovora koji vojna visokoškolska ustanova zaključi sa stranim državljaninom za njegove potrebe.

Član 81. Predloga zakona

Ovim članom pravi se jasna razlika između lica u svojstvu polaznika i lica u svojstvu slušaoca, što je novina u odnosu na važeći Zakon, s obzirom da ova materija nije ni regulisana važećim zakonskim normama. Odredbama ovog člana predviđeno je da izabrano lice koje se upućuje na opšte programe usavršavanja i vojnostručno osposobljavanje ima svojstvo polaznika, a izabrano lice koje se upućuje na karijerna usavršavanja koja se organizuju i izvode na Univerzitetu i obrazovnim institucijama u inostranstvu ima svojstvo slušaoca.

Istim članom predviđeno je da se ova lica upisuju na programe usavršavanja u skladu sa odobrenim planom školovanja i usavršavanja u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije i da potpisuju ugovor sa Ministarstvom odbrane kojim se uređuju prava i obaveze ugovornih strana.

Član 82. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je šta se uređuje ugovorom koji potpisuju polaznici, odnosno slušaoci sa Ministarstvom odbrane, a to su: obezbeđivanje literature, smeštaja, ishrane, zdravstvene zaštite, troškova prevoza, mesečnih primanja;

obaveze slušaoca, odnosno polaznika prema Ministarstvu odbrane; poštovanje vojnih propisa, pravila ponašanja, odnosno propisa i odluka institucije u kojoj se realizuje usavršavanje; troškovi usavršavanja; prestanak svojstva slušaoca, odnosno polaznika; način rešavanja eventualnih sporova ugovornih strana, kao i druga pitanja od značaja za usavršavanje. Ovo predloženo rešenje je takođe novina u odnosu na važeće odredbe Zakona.

Član 83. Predloga zakona

Stavom 1. ovog člana predložena je disciplinska odgovornost učenika srednjih vojnih škola za povredu školskih obaveza, školskog reda i discipline, a stavom 2. istog člana uređuje se ovlašćenje da se opštim aktom srednje vojne škole odrede vrste povreda školskih obaveza i školskog reda i discipline, vrste vaspitno-disciplinskih mera, nadležnost i postupak izricanja vaspitno-disciplinskih mera.

Član 84. Predloga zakona

Ovim članom stavom 1. predviđeno je da kadeti, studenti, polaznici i slušaoci odgovaraju za povredu školskih obaveza i discipline, kojim je data opšta odredba disciplinske odgovornosti, za razliku od važećeg Zakona koji pravi razliku između lakših i težih povreda školskih obaveza navedenih kategorija lica.

Stavom 2. istog člana predviđeno je ovlašćenje da se opštim aktom vojnoškolske ustanove odrede vrste povreda školskih obaveza i discipline i vrste disciplinskih mera, nadležnost i postupak izricanja disciplinskih mera licima, što predstavlja novinu u odnosu na važeći Zakon kojim je predviđeno da se ova oblast uređuje pravilnikom o disciplinskoj odgovornosti visokoškolske jedinice u sastavu Univerziteta.

Član 85. Predloga zakona

Predloženim članom predviđeno je da učenici, kadeti, studenti, polaznici i slušaoci koji se školuju i usavršavaju za potrebe Ministarstva odbrane i Vojske Srbije pored odgovornosti za povredu školskih obaveza i discipline odgovaraju i za povredu pravila vojne discipline, u skladu sa propisima o disciplinskoj odgovornosti u Vojski Srbije, kao što je propisano važećim Zakonom.

Član 86. Predloga zakona

Navedenim članom dato je ovlašćenje da ministar odbrane uredi uslove, postupak i druga pitanja od značaja za upis učenika u srednju vojnu školu i kadeta i studenata na vojne visokoškolske ustanove, čime će se jednim podzakonskim aktom regulisati navedena materija, što predstavlja novinu u odnosu na važeći Zakon.

Član 87. Predloga zakona

Odredbom ovog člana predviđena je mreža vojnoškolskih ustanova u oblasti srednjeg i visokog vojnog obrazovanja. Predloženo rešenje zasnovano je na postojećoj mreži vojnih škola kao vojnih ustanova i posebnih pravnih lica čiji je osnivač Republika Srbija, a koja su sastavni deo mreže srednjih i visokih škola Republike Srbije. Ovim članom predloženo je da su vojnoškolske ustanove srednje vojne škole, vojne visokoškolske ustanove i Škola nacionalne odbrane.

Član 88. Predloga zakona

Stavom 1. ovog člana predviđeno je da se srednje vojne škole mogu osnivati kao Vojna gimnazija, Srednja stručna vojna škola i mešovita vojna škola (koja je i gimnazija i srednja stručna vojna škola), u skladu sa propisima u oblasti obrazovanja, a takođe je predložena mogućnost u stavu 5. ovog člana da Ministarstvo odbrane u skladu sa iskazanim potrebama može formirati i organizacionu jedinicu koja će integrisati srednje vojne škole.

Stavom 2. ovog člana predloženo je da je Vojna gimnazija obrazovno-vaspitna ustanova u kojoj se stiče opšte srednje obrazovanje i vaspitanje u trajanju od četiri godine prvenstveno za nastavak školovanja u vojnoj visokoškolskoj ustanovi.

Stavom 3. istog člana predviđena je Srednja stručna vojna škola kao obrazovno-vaspitna ustanova u kojoj se stiče opšte srednje, opšte vojno i vojnostručno obrazovanje i vaspitanje u trajanju od četiri godine, i sprovodi vojnostručno osposobljavanje u trajanju od jedne godine, za obavljanje poslova podoficira Vojske Srbije i vojnih službenika i nameštenika, prema smerovima, odnosno, potrebnim profilima zanimanja koje u skladu sa potrebama Vojske Srbije odredi Ministarstvo odbrane.

Mešovita vojna škola predviđena je stavom 4. ovog člana kao obrazovno-vaspitna ustanova koja obezbeđuje srednje obrazovanje i vaspitanje u trajanju od četiri godine.

Pored navedenog, ovim članom predviđeno je da su javne isprave izdate od srednje vojne škole punovažne na teritoriji Republike Srbije.

Član 89. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da su vojne visokoškolske ustanove Univerzitet odbrane, Vojna akademija i Medicinski fakultet VMA koji su u sastavu Univerziteta odbrane. Ovako predviđene vojnoškolske ustanove utvrđuju i sprovode jedinstvenu politiku popunjavanja formacijskih mesta, a polazeći od potrebe da se nastavni proces organizuje na kvalitetan i efikasan način.

Član 90. Predloga zakona

Ovim članom, predviđen je položaj Univerziteta odbrane u Beogradu, kao nosioca funkcije visokog vojnog obrazovanja u Republici Srbiji. Naime, Univerzitet je osnovan kao samostalna visokoškolska ustanova koja obavlja delatnost visokog vojnog obrazovanja kroz strukovne studije i akademske studije prvog, drugog i trećeg stepena iz više naučnih oblasti u okviru obrazovno-naučnih polja, a sve u skladu sa dozvolom za rad, osnivačkim aktom i Zakonom o visokom obrazovanju. Predloženim rešenjem obezbeđuje se integrativna funkcija Univerziteta odbrane i obezbeđuje jedinstveno i usklađeno realizovanje visokog vojnog obrazovanja u skladu sa potrebama razvoja sistema odbrane i profesionalizacija i razvoj Vojske Srbije.

Takođe, predložena je mogućnost da u sastavu Univerziteta odbrane mogu biti i akreditovane naučnoistraživačke organizacije kao i vojne biblioteke. Na ovaj način stvara se osnov za unapređenje naučnoistraživačkog i stručnog rada, odnosno

obrazovanje i negovanje nastavnog i naučnog kadra u skladu sa potrebama razvoja sistema odbrane i nacionalnim i međunarodnim standardima u ovoj oblasti, kao i ostvarivanje međunarodne saradnje u oblasti vojnog obrazovanja.

Član 91. Predloga zakona

Predmetnim članom predviđen je položaj Vojne akademije kao visokoškolske ustanove obrazovane u sastavu Univerziteta koja izvodi kako studijske programe u skladu sa dozvolom za rad, tako i programe usavršavanja i vojnostručnog osposobljavanja u skladu sa osnivačkim aktom i ovim zakonom. Dakle, na ovaj način stvorena je mogućnost da Univerzitet odbrane pored izvođenja studijskih programa, kao osnovnog zadatka i delatnosti svakog univerziteta, izvodi i druge obrazovne procese svojstvene vojnom obrazovanju u smislu usavršavanja i vojnostručnog osposobljavanja.

Član 92. Predloga zakona

Ovim članom predložen je položaj Medicinskog fakulteta VMA kao visokoškolske ustanove u sastavu Univerziteta odbrane koja izvodi studijske programe u polju medicinskih nauka, u skladu sa dozvolom za rad, i programe vojnostručnog osposobljavanja u skladu sa osnivačkim aktom i zakonom.

Takođe, predviđeno je da se studijski programi realizuju u okviru jedinstvenog procesa rada u kome se nastavnici istovremeno bave obrazovnim, naučnoistraživačkim i zdravstvenim radom, a da nastavnu bazu predmetne ustanove čine klinike i instituti Vojnomedicinske akademije. Dakle, nastavnici i saradnici koji izvode nastavu na kliničkim predmetima i praktičnu nastavu na Vojnomedicinskoj akademiji i drugim zdravstvenim ustanovama, u skladu sa izdatom dozvolom za rad, istovremeno obavljaju i naučnoistraživački rad i pružaju zdravstvene usluge na Vojnomedicinskoj akademiji kao nastavnoj bazi Medicinskog fakulteta VMA.

Član 93. Predloga zakona

Ovim članom predviđena je Škola nacionalne odbrane kao vojnoškolska ustanova u sastavu Univerziteta odbrane koja realizuje karijerna usavršavanja radi osposobljavanja profesionalnih vojnih lica za obavljanje najviših komandnih i štabnih i rukovodećih dužnosti u oblasti bezbednosti i odbrane, kao i drugih poslova u komandama operativnog nivoa i organizacionim jedinicama Generalštaba Vojske Srbije i Ministarstva odbrane u okviru misija i zadataka koji proističu iz doktrinarnih i normativnih dokumenata u oblasti odbrane Republike Srbije. Ovako predviđenim materijalnim rešenjem, za razliku od važećeg zakona, Škola nacionalne odbrane prepoznata je kao vojnoškolska ustanova Univerziteta odbrane čime je dobila svoju legitimnost i moći će da u skladu sa zakonom vrši svoju ulogu u procesu ostvarivanja vojnog obrazovanja.

Član 94. Predloga zakona

Predmetnim članom predviđeno je da srednja vojna škola ima organ upravljanja, poslovođenja i stručne organe, a može imati i druge organe u skladu sa zakonom.

Član 95. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da je organ poslovođenja srednje vojne škole načelnik. Takođe, istim članom predviđeno je da načelnika srednje vojne škole postavlja nadležni organ, u skladu sa propisima koji se odnose na sistematizaciju radnih mesta u vojnim jedinicama i vojnim ustanovama Ministarstva odbrane, iz reda oficira i da je samostalan u obavljanju poslova iz svog delokruga i za svoj rad odgovara Savetu srednje vojne škole i pretpostavljenom starešini u skladu sa propisom koji se odnose na sistematizaciju radnih mesta.

Član 96. Predloga zakona

Ovim članom taksativno su predviđene nadležnosti načelnika srednje vojne škole.

Član 97. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da je organ upravljanja srednje vojne škole Savet srednje vojne škole. Istim članom određen je sastav članova Saveta srednje vojne škole, koji se u cilju obezbeđenja ostvarivanja načela ravnopravnosti bira uz vođenje računa o uravnoteženoj zastupljenosti oba pola, nadležnost ministra odbrane za imenovanje predsednika i članova Saveta srednje vojne škole, mandat članova Saveta, kao i da predsednik i članovi Saveta srednje vojne škole obavljaju poslove iz svoje nadležnosti, bez naknade.

Član 98. Predloga zakona

Stavom 1. ovog člana taksativno su nabrojane nadležnosti Saveta srednje vojne škole, dok je stavom 2. predviđeno da Savet srednje vojne škole usvaja predloge većinom glasova od ukupnog broja članova.

Član 99. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da su Stručni organi srednje vojne škole Nastavničko veće, Veće godine (klase), odeljenjsko veće, stručni aktiv nastavnika i drugi stručni organi (po odluci načelnika i ukazanim potrebama).

Član 100. Predloga zakona

Ovim članom taksativno su nabrojane nadležnosti Stručnih organa srednje vojne škole.

Član 101. Predloga zakona

Ovom odredbom predviđena je organizaciona struktura visokoškolskih ustanova i organizacionih jedinica Univerziteta odbrane, te u tom smislu visokoškolske ustanove imaju organ upravljanja, poslovođenja i stručne organe, s tim da mogu imati i druge organe ukoliko za to postoji mogućnost u skladu sa zakonom.

Član 102. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da organ upravljanja visokoškolske ustanove Savet koji ima ukupno 17 članova. Istim članom određen je i sastav Saveta visokoškolske ustanove, kao i da se u cilju obezbeđenja ostvarivanja načela ravnopravnosti u sastavu navedenog organa, prilikom predlaganja članova tog organa vodi računa o uravnoteženoj zastupljenosti oba pola.

Član 103. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da se postupak izbora, odnosno imenovanja i razrešenja članova Saveta, način rada saveta i odlučivanja uređuje statutom visokoškolske ustanove. Istim članom reguliše se da član Saveta može biti član organa upravljanja samo jedne visokoškolske ustanove i da mandat članova Saveta traje tri godine i to počev od dana održavanja konstitutivne sednice, osim predstavnicima kadeta i studenata čiji mandat traje jednu godinu, u skladu sa Zakonom.

Član 104. Predloga zakona

Ovim članom predloženo je se da predsednika Saveta visokoškolske ustanove imenuje ministar odbrane i da predsednik i članovi Saveta obavljaju poslove iz svoje nadležnosti, bez naknade.

Član 105. Predloga zakona

Ovim članom predlaže se nadležnost Saveta univerziteta, kao i da o svim pitanjima Savet odlučuje većinom glasova od ukupnog broja članova, a da se statutom Univerziteta određuje stručni organ koji utvrđuje predloge iz nadležnosti Saveta.

Takođe, stavom 3. navedenog člana pravi se razlika između nadležnosti Saveta Univerziteta odbrane i Saveta visokoškolskih ustanova u sastavu Univerziteta odbrane.

Predloženim rešenjem stvara se mogućnost da, na primer, Univerzitet odbrane, ali i Vojna akademija i Medicinski fakultet VMA mogu doneti različite odluke o visini školarine.

Član 106. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da je organ poslovođenja Univerziteta rektor, a Vojne akademije i Medicinskog fakulteta Vojnomedicinske akademije dekan. Takođe, bliže je regulisana nadležnost i delokrug rada, način postavljenja, mandat, samostalnost u radu i odgovornost.

Član 107. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da je u Vojnoj akademiji pored organa poslovođenja iz člana 106. stav 2, predviđen i načelnik koji se postavlja iz reda profesionalnih oficira, a da izuzetno, ukoliko ispunjava uslove propisane aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta, može vršiti i dužnost organa poslovođenja iz člana 106. stav 2. (dekan). Takođe, uređeno je ko postavlja načelnika, na koji način su uređenje njegove nadležnosti i kome odgovara za svoj rad.

Član 108. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da je Senat Univerziteta najviši stručni organ Univerziteta a da se sastav, delokrug, broj članova, način izbora uz vođenje računa o

uravnoteženoj zastupljenosti oba pola, trajanje mandata, kao i način odlučivanja Senata, uređuju statutom Univerziteta.

Član 109. Predloga zakona

Ovim članom predviđen je Kadetski parlament Univerziteta, kao organ kojim kadeti i studenti ostvaruju prava i štite svoje interese na Univerzitetu. Takođe, istim članom određeno je da Kadetski parlament Univerziteta ima 15 članova, koji se bira tajnim glasanjem svake godine, a određen je i sastav kadetskog parlamenta Univerziteta čiji se članovi biraju uz vođenje računa o uravnoteženoj zastupljenosti oba pola.

Član 110. Predloga zakona

Ovim članom predloženo je da Univerzitet, može imati i stručna veća obrazovno-naučnih polja, kao stručne organe.

Član 111. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je koje organe imaju visokoškolske ustanove u sastavu Univerziteta, pa se tako propisuje da imaju nastavno-naučno veće, veća obrazovno-naučnih polja, Komisiju za obezbeđenje kvaliteta, a mogu imati i katedre kao stručne organe, kao i Kadetski parlament kao organ putem kog kadeti i studenti ostvaruju prava i štite svoje interese.

Član 112. Predloga zakona

Ovim članom zakona predviđeno je da Škola nacionalne odbrane ima organ rukovođenja i stručni organ.

Član 113. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da Školom nacionalne odbrane rukovodi i komanduje načelnik, koga postavlja nadležni starešina i da načelnik u obavljanju poslova iz svog delokruga i za svoj rad odgovara rektoru Univerziteta odbrane.

Član 114. Predloga zakona

Ovim članom predviđaju se nadležnosti načelnika Škole nacionalne odbrane, pa je tako određeno da: rukovodi školom; donosi godišnji program rada škole; stara se o primenjivanju propisa kojima se reguliše rad škole; odgovoran je za realizaciju karijernih usavršavanja; organizuje realizaciju karijernih usavršavanja; preduzima mere za unapređenje rada nastavnog osoblja; izrađuje predlog statuta Škole nacionalne odbrane; izrađuje predlog pravilnika o radu Škole nacionalne odbrane; saziva i rukovodi sednicama stručnog organa; imenuje komisije za sprovođenje postupka priznanja strane visokoškolske isprave; rešava o pravima i obavezama profesionalnih pripadnika Vojske Srbije upućenih na usavršavanje, u skladu sa datim ovlašćenjima; potpisuje isprave o završenim karijernim usavršavanjima i obavlja i druge poslove u skladu sa propisima.

Član 115. Predloga zakona

Predmetnim članom zakona predviđa se Nastavno veće kao stručni organ Škole nacionalne odbrane, čiji sastav čine predsednik i deset članova. Istim članom određeno je da je predsednik nastavnog veća Škole nacionalne odbrane načelnik Škole nacionalne odbrane i da mandat članova Nastavnog veća Škole nacionalne odbrane traje tri godine.

Član 116. Predloga zakona

Ovim članom određuje se nadležnost Nastavnog veća Škole nacionalne odbrane, te je tako određeno da: usvaja statut Škole nacionalne odbrane; usvaja program rada škole; donosi odluku o priznavanju isprave stečene u stranim vojnim školama i njihovoj ekvivalenciji sa karijernim usavršavanjima; bira nastavnike veština iz užih naučnih oblasti za koje su nadležne katedre u sastavu Škole nacionalne odbrane; propisuje merila za vrednovanje opisnih ocena prilikom ekvivalencije programa karijernih usavršavanja; razmatra izmene i dopune programa karijernih usavršavanja i usvaja plan stručnog usavršavanja osoblja; usvaja teme za završne radove slušaoca i utvrđuje kriterijume za rangiranje slušaoca.

Takođe, stavom 2. istog člana predviđeno je da Nastavno veće Škole nacionalne odbrane usvaja predloge većinom glasova od ukupnog broja članova.

Član 117. Predloga zakona

Ovim članom predviđena je nadležnost Vlade za osnivanje, odnosno ukidanje vojnoškolskih ustanova, kao i nadležnost Ministarstva odbrane da ceni potrebu za osnivanjem, odnosno ukidanjem vojnoškolskih ustanova.

Takođe, istim članom predložena je sadržina akta o osnivanju, odnosno ukidanju vojnoškolske ustanove, uz obavezu da pre donošenja akata o osnivanju, Vlada mora usvojiti elaborat koji izrađuje Ministarstvo odbrane čija je sadržina takođe predviđena ovom odredbom.

Član 118. Predloga zakona

Navedenim odredbama ovog člana predviđeno je da vojnoškolske ustanove mogu otpočeti sa radom samo po dobijanju dozvole za rad, u tom smislu određena je i nadležnost za davanje dozvole i to za visokoškolske ustanove Ministarstvo za poslove prosvete, a za srednje vojne škole Ministarstvo odbrane.

Takođe, istim članom predviđeno je ovlašćenje za donošenje propisa kojim će ministar odbrane urediti postupak za dobijanje dozvole za rad Srednje vojne škole.

Član 119. Predloga zakona

Predložena rešenja u ovom članu usaglašena su sa zakonom kojim se uređuje srednje i visoko obrazovanje, a propisana je i shodna primena propisa kojima se uređuje organizacija, unutrašnje uređenje i sistematizacija formacijskih mesta u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije.

Takođe, istim članom predviđena je i zabrana političkog i stranačkog organizovanja i delovanja, koja je zasnovana na specifičnostima vojne službe.

Član 120. Predloga zakona

Odredbama ovog člana predviđena je autonomija Univerziteta odbrane i u tom smislu predviđeno je na čemu se zasniva navedena autonomija.

Član 121. Predloga zakona

Navedenim članom predloženo je ovlašćenje da vojnoškolske ustanove u skladu sa zakonom odnosno aktom o osnivanju i statutom mogu donositi opšte akte.

Takođe, predviđeno je da je statut osnovni opšti akt vojnoškolske ustanove.

Član 122. Predloga zakona

Ovim članom predviđena je sadržina statuta vojnoškolskih ustanova, kao i način objavljivanja predmetnog akta.

Član 123. Predloga zakona

Odredbom stava 1. ovog člana predložena je nadležnost Ministarstva odbrane u pogledu vođenja registra (evidencije) srednjih vojnih škola i vojnih visokoškolskih ustanova, a takođe predloženo je da se registar vodi u obliku ukoričene glavne knjige, kao i njena sadržina

Dalje, stavom 2. ovog člana predviđeno je iz kojih se obrazaca sastoji glavna knjiga, odnosno predviđeno je da obrazac A, predstavlja registarski list srednje vojne škole, dok obrazac B, predstavlja registarski list vojne visokoškolske ustanove.

Stavom 3. istog člana, predviđena je sadržina obrazaca iz stava 2, odnosno precizirano je koje podatke sadrže ovi obrasci.

Stavom 4. ovog člana predviđeno je da se zbirka isprava na osnovu kojih se upisuju podaci u registar, čuva u omotima za svaku vojnoškolsku ustanovu, takođe je propisana i njena sadržina, dok je stavom 5. ovog člana predviđeno ovlašćenje za donošenje podzakonskog propisa iz nadležnosti ministra odbrane, kojim će biti uređen način vođenja registra iz stava 1. ovog člana.

Član 124. Predloga zakona

St. 1. i 2. ovog člana predviđeno je da nastavu i druge oblike obrazovno-vaspitnog rada u vojnoškolskim ustanovama ostvaruje nastavno osoblje i predlaže se shodna primena propisa o Vojsci Srbije na prijem nastavnika u službu iz reda profesionalnih vojnih lica.

Takođe, stavom 3. ovog člana predviđeno je ovlašćenje da bliže uslove i način ostvarivanja stalnog stručnog usavršavanja nastavnog osoblja propisuje ministar odbrane, u skladu sa ciljevima vojnog obrazovanja i prioritetima Ministarstva odbrane.

Član 125. Predloga zakona

Materijalnim rešenjima u ovom članu predviđen je poseban status nastavnog osoblja u srednjim vojnim školama koga čine nastavnik, vaspitač, stručni saradnik i saradnik u nastavi. Odredbama ovog člana određuje se da navedena lica moraju da budu državljani Republike Srbije, koji ispunjavaju uslove u pogledu kvalifikacija i uslova propisanih Zakonom o Vojsci Srbije, a da ministar odbrane uređuje bliže uslove u pogledu kvalifikacije ovih lica.

Predložena rešenja usaglašena su sa odgovarajućim rešenjima iz zakona kojim se uređuje srednje obrazovanje i vaspitanje, i posebnim statusom nastavnog osoblja koje se bira iz redova profesionalnih pripadnika Vojske Srbije.

Istim članom predviđeno je da je zadatak ovih lica da svojim kompetencijama osigura postizanje ciljeva obrazovanja i vaspitanja i standarda postignuća, uvažavajući principe obrazovanja, predznanja, potrebe, interesovanja i posebne mogućnosti.

Član 126. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da ministar odbrane uređuje bliže uslove u pogledu kvalifikacije nastavnog osoblja.

Član 127. Predloga zakona

Ovim članom predviđena je nedeljna norma časova nastavnog osoblja, sa posebnim akcentom za nastavnike iz predmeta matematika, srpski jezik, književnost i strani jezik.

Član 128. Predloga zakona

Ovim članom predviđena je obaveza nastavnog osoblja da se stalno stručno usavršava radi uspešnijeg ostvarivanja i unapređivanja obrazovno-vaspitnog rada.

Član 129. Predloga zakona

Za razliku od važećeg zakona, ovim članom predviđeno je da nastavno osoblje čine lica koja ostvaruju kako nastavu, tako i naučno istraživačku delatnost, kao i da su to nastavnici, istraživači, nastavnici stranog jezika, nastavnici veština i saradnici.

Član 130. Predloga zakona

Ovim članom precizirana su zvanja nastavnika na Univerzitetu odbrane i to: redovni profesor, vanredni profesor i docent. Takođe, predviđeno je da isti mogu da izvode nastavu na svim vrstama studija.

Član 131. Predloga zakona

Predmetnim članom predviđeno je da se nastavnik bira u zvanje za užu naučnu oblast, koju usvaja Senat Univerziteta na predlog nastavno-naučnog veća vojnoškolske ustanove.

Stavom 2. istog člana predviđeno je da u zvanja nastavnika može biti izabrano lice koje ispunjava uslove propisane Zakonom, odnosno bliže uslove

utvrđene opštim aktom o uslovima i kriterijumima za izbor u zvanja nastavnika, koji donosi Senat Univerziteta, u skladu sa podzakonskim aktima i utvrđenim minimalnim uslovima za izbor u zvanja nastavnika od strane Nacionalnog saveta za visoko obrazovanje.

Istim članom, stavom 3. predviđeno je da lice izabrano u naučno zvanje na način i po postupku kojim je uređena naučnoistraživačka delatnost može da realizuje nastavu na master i doktorskim akademskim studijama, u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje i opštim aktom Univerziteta.

Član 132. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da izbor u zvanje nastavnika vrši Univerzitet i da se način i postupak sticanja zvanja nastavnika bliže uređuju opštim aktom Univerziteta, u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje.

Član 133. Predloga zakona

Ovim članom zakona predviđena je nadležnost za donošenje odluke o izboru u zvanje nastavnika, te je tako regulisano da odluku donosi Senat i da je ona konačna.

Član 134. Predloga zakona

Ovim članom, za razliku od sada važećih materijalnih rešenja predviđena je mogućnost da visokoškolske ustanove mogu na predlog stručnog organa, zaključivanjem ugovora o angažovanju, u delu aktivne nastave, uključujući predavanja i vežbe, na prvom i drugom stepenu studija, najviše do trećine časova nastave na predmetu u toku semestra, angažovati predavača van radnog odnosa koji ima stečeno visoko obrazovanje najmanje master akademskih studija i koji ima neophodna znanja i veštine u odgovarajućoj oblasti i pokazuje smisao za nastavni rad, zaključivanjem ugovora o angažovanju za izvođenje nastave.

Takođe, predviđeno je da se način izbora i vreme na koje se angažuju navedeni predavači, bliže uređuje opštim aktom Univerziteta.

Član 135. Predloga zakona

Za razliku od do sada važećih materijalnih rešenja gde nije bila precizno regulisana oblast angažovanja nastavnika veština u visokoškolskim ustanovama i jedinicama u sastavu Univerziteta odbrane, predviđeno je uređenje oblasti izvođenja nastave, kategorija lica i uslova za izvođenja nastave stranih jezika, odnosno veština, kao i nivoi studija na kojima ta lica mogu biti angažovana.

Član 136. Predloga zakona

Materijalnim rešenjima iz ovog člana predloženi su nadležnost, postupak i način izbora u zvanja nastavnika stranog jezika i veština.

Naime, predviđeno je da izbor u zvanje nastavnika stranog jezika, odnosno veština vrši vojna visokoškolska ustanova, odnosno Škola nacionalne odbrane, u skladu sa svojim opštim aktom, kao i da se način i postupak sticanja zvanja

nastavnika stranih jezika i veština, uređuje opštim aktom vojne visokoškolske ustanove, odnosno Škole nacionalne odbrane. Takođe, predloženo je i da se način i postupak sticanja zvanja nastavnika veština iz užih naučnih oblasti za koje je nadležna Škola nacionalne odbrane uređuju opštim aktom Škole nacionalne odbrane.

Član 137. Predloga zakona

Ovim članom, za razliku od sada važeće zakonske materije, decidno su predviđena prava nastavnika, nastavnika stranog jezika i nastavnika veština. Takođe, istim članom propisuje se, da za izvođenje nastave sa licima iz građanstva koja su stekla status studenta i stranim državljanima, mentorstvo i članstvo u komisijama pri izradi završnih radova i disertacija u skladu sa ugovorima sklopljenim na komercijalnoj osnovi, kao i za organizovanje, izvođenje i učestvovanje u naučnoistraživačkom radu kojim se komercijalizuje rezultat rada, nastavniku pripada naknada u skladu sa propisom koji donosi ministar odbrane uz saglasnost Vlade.

Član 138. Predloga zakona

Ovim članom, za razliku od važećeg Zakona, decidno su predviđene obaveze nastavnika, nastavnika stranog jezika i nastavnika veština.

Član 139. Predloga zakona

Ovim članom su za razliku od važećeg Zakona, predviđena naučna zvanja na Univerzitetu za istraživače, kao jedne od kategorija lica koja čine nastavno osoblje u vojnim visokoškolskim ustanovama, te su tako predviđena sledeća naučna zvanja: naučni savetnik, viši naučni saradnik i naučni saradnik.

Takođe, predviđeno je da ova kategorija nastavnog osoblja može izvoditi nastavu na master i doktorskim studijama, pod uslovima i na način propisan zakonom i opštim aktom koji donosi Senat Univerziteta, kao i da ukoliko lice nije radno angažovano u sastavu Univerziteta sa njim se zaključuje ugovor o angažovanju za izvođenje nastave.

Član 140. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da se izbor u zvanja istraživača sprovodi na način i pod uslovima predviđenim zakonom kojim se uređuje naučnoistraživačka delatnost.

Član 141. Predloga zakona

Ovim članom su za razliku od važećeg Zakona, predviđena naučna zvanja saradnika na Univerzitetu, kao jedne od kategorija lica koja čine nastavno osoblje u vojnim visokoškolskim ustanovama, te su tako predviđena sledeća naučna zvanja: saradnik u nastavi, asistent i asistent sa doktoratom s tim što je data mogućnost da se opštim aktom visokoškolskih ustanova u sastavu Univerziteta utvrde i druga zvanja saradnika.

Takođe, predviđen je izbor u zvanje saradnika, na taj način da se saradnik bira u zvanje za užu naučnu oblast, koju usvaja Senat Univerziteta na predlog nadležnog veća visokoškolske ustanove, a predviđeni su uslovi za izbor u zvanje saradnika, odnosno propisuje se da izabrano lice mora da ispunjava uslove propisane Zakonom, odnosno bliže uslove utvrđene opštim aktom o uslovima za izbor u zvanja saradnika, koji donosi nadležno veće visokoškolske ustanove.

Član 142. Predloga zakona

Ovim članom zakona određena je nadležnost za izbor u zvanje saradnika, te da izbor vrši visokoškolska ustanova u sastavu Univerziteta.

Takođe, istim članom stavom 2. predviđeno je da se način i postupak sticanja zvanja saradnika uređuje opštim aktom visokoškolske ustanove.

Član 143. Predloga zakona

Ovim članom, za razliku od sada važeće zakonske materije, decidno su predviđena prava saradnika. Takođe, istim članom predlaže se da za učestvovanje u realizaciji nastave sa licima iz građanstva koja su stekla status studenta i stranim državljanima u skladu sa ugovorima sklopljenim na komercijalnoj osnovi, kao i za učestvovanje u naučnoistraživačkom radu kojim se komercijalizuje rezultat rada saradniku pripada naknada u skladu sa propisom koji donosi ministar odbrane uz saglasnost Vlade.

Član 144. Predloga zakona

Odredbom ovog člana za razliku od važećeg Zakona, decidno su predložene obaveze saradnika.

Član 145. Predloga zakona

Odredbama ovog člana, za razliku od sada važećeg Zakona, predviđeni su razlozi odnosno slučajevi u kojima ministar odbrane, ili lice koje on ovlasti može da zaključi ugovor o izvođenju nastave sa zaposlenim profesionalnim pripadnikom Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, sa nezaposlenim licem ili sa zaposlenim u drugoj ustanovi, prema zakonskim uslovima.

Predmetno materijalno rešenje bilo je potrebno predvideti kako bi se omogućilo nesmetano izvođenje nastave u skladu sa nastavnim planovima i programima. U suprotnom, u slučajevima kada se nastavni plan i program, ne bi realizovao u predviđenom obimu, učenik, kadet odnosno student ne bi mogao biti ocenjen.

Takođe, predloženim materijalnim rešenjem, dobija se odgovarajući odnosno potpuni pravni osnov za angažovanje, lica koja bi realizovala, predviđen nastavni plan i program.

Član 146. Predloga zakona

Navedenim odredbama predviđena je mogućnost angažovanja profesionalnih pripadnika Vojske Srbije koji su postavljeni ili raspoređeni u vojnoškolskoj ustanovi u vanradno vreme zaključivanjem ugovora o dopunskom radu.

Takođe, ovim članom je predviđeno zaključivanje ugovora o dopunskom radu, kojim se između ostalog predviđa da taj rad može trajati do 1/3 punog radnog vremena, uz obavezno pribavljanje saglasnosti od strane organa poslovođenja vojnoškolske ustanove, a predviđeno je i da predmetni ugovor zaključuje starešina određen opštim aktom vojnoškolske ustanove.

Navedenim odredbama bliže je predviđena mogućnost angažovanja profesionalnih pripadnika Vojske Srbije koji su postavljeni ili raspoređeni u visokoškolskoj ustanovi da u vanradno vreme zaključivanjem ugovora o dopunskom radu sa istim poslodavcem, realizuju izvođenje nastave sa licima iz građanstva koja su stekla status studenta i stranim državljanima i mentorstva i učešća u komisijama pri izradi završnih radova i disertacija u skladu sa ugovorima sklopljenim na komercijalnoj osnovi i organizovanja, izvođenja i učestvovanja u naučnoistraživačkom radu kojim se komercijalizuje rezultat rada, u vezi sa članom 137. stav 1. tač. 3) i 5) i članom 143. stav 1. tač. 3) i 5), što u važećem Zakonu o vojnom obrazovanju nije bilo omogućeno, a za šta postoji realna potreba.

Takođe, ovim članom predviđena je obaveza zaključivanja ugovora o dopunskom radu, kojim se između ostalog predviđa da taj rad može trajati do 1/3 punog radnog vremena, uz obavezno pribavljanje saglasnosti od strane organa poslovođenja visokoškolske ustanove.

Naime, članom 202. stav 1. Zakona o radu („Službeni glasnik RS”, br. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – US, 113/17 i 95/18 – autentično tumačenje) predviđeno je da „Zaposleni koji radi sa punim radnim vremenom kod poslodavca može da zaključi ugovor o dopunskom radu sa drugim poslodavcem, a najviše do jedne trećine punog radnog vremena.”

Članom 72. stav 13. Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, br. 88/17, 73/18, 27/18 – dr. zakon, 67/19, 6/20 – dr. zakoni, 11/21 – autentično tumačenje, 67/21 i 67/21 – dr. zakon) definisano je da „Izuzetno, sa licem izabranim u zvanje nastavnika koje je javni funkcioner ili ima zasnovan radni odnos sa punim radnim vremenom u organu javne vlasti, a kome je u skladu sa propisima o sprečavanju sukoba interesa dopušteno da obavlja nastavnu delatnost i naučnoistraživački rad kao drugi posao, odnosno delatnost, odnosno licem kome je povereno javno ovlašćenje, organ poslovođenja visokoškolske ustanove iz stava 1. ovog člana zaključuje ugovor o dopunskom radu najviše do jedne trećine punog radnog vremena, u skladu sa opštim aktom samostalne visokoškolske ustanove.”

Članom 60. stav 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službeni glasnik RS”, broj 25/19) predviđeno je da „Zdravstveni radnik, zdravstveni saradnik, odnosno drugo lice zaposleno u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi, koji radi puno radno vreme, može da obavlja određene poslove iz svoje struke kod svog poslodavca kod koga je zaposlen sa punim radnim vremenom, odnosno kod drugog poslodavca, van redovnog radnog vremena, zaključivanjem ugovora o dopunskom radu sa svojim poslodavcem, odnosno najviše tri ugovora o dopunskom radu sa drugim poslodavcem, u ukupnom trajanju do jedne trećine punog radnog vremena”. Navedeni član je bliže uređen pravilnikom koji uređuje način, postupak i uslove za obavljanje dopuskog rada zdravstvenih radnika u zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi.

Imajući u vidu sve navedeno, iako je Zakonom o radu definisano da se ugovor o dopunskom radu zaključuje kod drugog poslodavca i da se ova vrsta ugovora u Zakonu o visokom obrazovanju vezuje za lica izabrana u zvanje nastavnika koja su javni funkcioneri ili imaju zasnovan radni odnos sa punim radnim vremenom u organu javne vlasti, a s obzirom da je Zakonom o zdravstvenoj zaštiti omogućeno da zdravstveni radnik, zdravstveni saradnik, odnosno drugo lice zaposleno u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi, koji radi puno radno vreme, može da obavlja određene poslove iz svoje struke kod svog poslodavca kod koga je zaposlen sa punim radnim vremenom, ovu mogućnost, odnosno izuzetak potrebno je omogućiti i profesionalnim pripadnicima Vojske Srbije, čija je služba specifična i za šta postoji realna potreba.

Član 147. Predloga zakona

Navedenim odredbama predviđena je mogućnost angažovanja lica koja nisu raspoređena u ovim ustanovama, a imaju odgovarajuće nastavno, naučno ili saradničko zvanje, kao i kvalifikacije, da izvode nastavu i u vanradno vreme.

Takođe, ovim članom predviđena je obaveza zaključivanja ugovora o angažovanju.

Kao izuzetak, predviđeno je da se u realizaciji karijernih usavršavanja mogu angažovati i profesionalni pripadnici Vojske Srbije koji nisu postavljeni u vojnoškolskoj ustanovi, a ne poseduju odgovarajuće nastavno ili naučno zvanje.

Član 148. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je ovlašćenje za regulisanje radnog angažovanja lica iz čl. 146. i 147, odnosno nadležnost za donošenje akta, kojim će biti uređeno pitanje dopunskog rada, odnosno angažovanja ovih lica.

Član 149. Predloga zakona

Odredbom ovog člana predviđen je slučaj sprečavanja sukoba interesa u vezi sa ugovornim angažovanjem nastavnika vojnih visokoškolskih ustanova i Škole nacionalne odbrane na drugoj visokoškolskoj ustanovi van Univerziteta odbrane.

Predloženo materijalno rešenje usklađeno je sa članom 75. Zakona o visokom obrazovanju. Naime, nastavnik i saradnik mogu se radno angažovati na drugoj visokoškolskoj ustanovi samo uz saglasnost stručnog organa Univerziteta odbrane i odobrenje ministra odbrane ili načelnika Generalštaba (saglasno članu 52. Zakona o Vojsci Srbije) i to samo van radnog vremena na Univerzitetu odbrane.

Član 150. Predloga zakona

Ovim članom taksativno su nabrojani razlozi, odnosno slučajevi kada nastavnom osoblju iz člana 129. stav 2. ovog zakona izborni period miruje.

Stavom 2. predviđeno je šta se podrazumeva pod mirovanjem izbornog perioda odnosno da lice koje se nalazi u statusu mirovanja, ne može biti birano u izbornu zvanje, izvoditi nastavu, realizovati ispite, organizovati, izvoditi i učestvovati u naučnoistraživačkom radu, niti izrađivati udžbenike i dr, a izborni period mu se produžava za vreme koje je proveo u statusu mirovanja.

Takođe, predviđeno je i da su u slučaju mirovanja izbornog perioda vojna visokoškolska ustanova, odnosno Škola nacionalne odbrane u obavezi da obezbede nesmetano odvijanje.

Član 151. Predloga zakona

Predloženim materijalnim rešenjem predviđene su pravne posledice u slučaju gubitka zvanja koje je specifično u odnosu na istek zvanja nastavnika i saradnika u civilnim visokoškolskim ustanovama. Naime, nastavniku, saradniku, odnosno nastavniku veština kome istekne zvanje, a ne bude izabran u više zvanje ili reizabran, prestaje radno angažovanje na Univerzitetu odbrane i u tom slučaju, isti se raspoređuje na drugu dužnost u ustanove ili jedinice Ministarstva odbrane ili Vojske Srbije, u skladu sa propisima kojima se reguliše služba profesionalnih pripadnika Vojske Srbije.

Član 152. Predloga zakona

Ovim članom predviđena je mogućnost produženja radnog odnosa nastavniku-profesionalnom vojnom licu, koje ispunjava uslove za prestanak profesionalne vojne službe, sa pravom na penziju, u skladu sa propisima kojima se uređuje služba u Vojsci Srbije.

Član 153. Predloga zakona

Odredbama ovog člana predviđeno je da nastavnik kome je prestala profesionalna vojna služba, sa pravom na penziju u skladu sa zakonom zadržava zvanje koje je imao u trenutku prestanka, a propisana je i mogućnost da taj nastavnik može biti angažovan na svim nivoima studija i usavršavanja do isteka izbornog zvanja stečenog na Univerzitetu, a najduže do navršanih 65 godina života. Ovo iz razloga što penzionisanim nastavnicima treba omogućiti angažovanje na univerzitetu odbrane dok im traje izborno zvanje koje su stekli u ovoj visokoškolskoj ustanovi, ali isto treba ograničiti na 65 godina života kako zbog propisa o Vojsci Srbije kojim se predviđaju posebni uslovi za odlazak u penziju nastavnom osoblju, a koji predstavlja *lex specialis* u odnosu na civilni propis, ali zbog toga da bi se ovo pravo izjednačilo sa pravima nastavnika na drugim visokoškolskim ustanovama u Republici Srbiji, a u skladu sa članom 93. Zakona o visokom obrazovanju.

Član 154. Predloga zakona

Odredbom ovog člana decidno su predviđena materijalna rešenja koja se odnose na izvore finansiranja vojnoškolskih ustanova i odgovornost organa upravljanja za namensko i ekonomično trošenje sredstava dodeljenih iz budžeta. Takođe, ovim članom predviđeno je, za razliku od važećeg zakona da za utrošak novčanih sredstava iz budžeta treba da bude odgovoran organ poslovođenja - načelnik srednje vojne škole koji može donositi odluke o utrošku sredstava iz budžeta, a ne organ upravljanja - Savet koji se sastaje nekoliko puta godišnje.

Takođe, predviđeno je da vojnoškolske ustanove sredstvima upravljaju samostalno i da se sredstva za obavljanje delatnosti u toku jedne školske godine obezbeđuju u skladu sa programom rada vojnoškolske ustanove. Istim članom predviđeno je da organ poslovođenja vojnoškolske ustanove, odnosno organ

rukovođenja obrazovne jedinice, odgovara Ministarstvu odbrane za namensko i ekonomično trošenje sredstava dodeljenih iz budžeta Republike Srbije.

Član 155. Predloga zakona

Ovim članom taksativno je nabrojano za koje namene se mogu koristiti sredstva koje ostvare vojnoškolska ustanova.

Član 156. Predloga zakona

Ovim članom je predviđeno da sredstva koja ostvare vojna visokoškolska ustanova i Škola nacionalne odbrane čine sopstveni prihod, uz izuzetak sredstava koje obezbeđuje osnivač. Vojna visokoškolska ustanova i Škola nacionalne odbrane sopstvenim prihodima raspoložu samostalno u skladu sa zakonom.

Član 157. Predloga zakona

Odredbom ovog člana predviđeno je da vojna visokoškolska ustanova i škola nacionalne odbrane stiču sredstva iz školarine na osnovu odluke o visini školarine za lica iz građanstva i strane državljanke, u skladu sa zakonom, a takođe su propisani uslovi i nadležnost za donošenje odluke i merila za utvrđivanje školarine i obračun troškova školovanja.

Član 158. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da se evidencije srednjih vojnih škola i vojnih visokoškolskih ustanova vode u skladu sa propisima o srednjem obrazovanju i vaspitanju i visokom obrazovanju, kao i u skladu sa ovim zakonom, a u svrhu prijema na školovanje, praćenja toka školovanja i vojnostručnog osposobljavanja i izdavanja javnih isprava.

Kao novina u odnosu na važeći zakon, st. 2. i 3. pomenutog člana uređeno je i vođenje evidencije Škole nacionalne odbrane (vrste evidencija, svrha vođenja istih i njihova sadržina) iz razloga što ova vojnoškolska ustanova nije u obrazovnom sistemu Republike Srbije i na nju se ne mogu primeniti, u domenu vođenja evidencija, propisi Republike Srbije.

Stavom 4. ovog člana predviđeno je da vojnoškolska ustanova kao rukovalac podacima, čuva podatke iz evidencija u skladu sa propisima kojima su regulisani rokovi čuvanja registraturnog materijala u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije.

Takođe, stavom 5. ovog člana precizirano je da vojnoškolske ustanove pored podataka iz gore navedenih evidencija obrađuju i podatke koji proizilaze iz prirode vojne službe, a odnose se na rezultate u vezi izvršenom bezbednosnom proverom i proverom zdravstvene sposobnosti, dok je stavom 6. predloženo da vojnoškolske ustanove izdaju javne isprave na osnovu podataka iz evidencije.

Član 159. Predloga zakona

Ovim članom kao novina u odnosu na važeći Zakon predviđeno je da vojne visokoškolske ustanove i Škola nacionalne odbrane pored evidencija u papirnoj formi, vode evidenciju i u elektronskoj formi u okviru informacionog sistema koju ustanovljava Univerzitet.

Stavom 2. ovog člana predviđeno je ovlašćenje na osnovu kog će ministar odbrane doneti podzakonski propis, kojim će biti uređen način i postupak vođenja evidencija u informacionom sistemu Univerziteta, mere zaštite podataka o ličnosti, rokovi čuvanja i druga pitanja od značaja za vođenje evidencija.

Član 160. Predloga zakona

Ovim članom predviđena je mogućnost da lice koje je završilo prethodni nivo školovanja ili deo školovanja u inostranstvu, upiše, odnosno nastavi školovanje u vojnoškolskim ustanovama uz uslov da je prethodno izvršeno priznavanje stečenog obrazovanja u instituciji nadležnoj za priznavanje stranih školskih isprava. Na identičan način, ova mogućnost je predviđena i za lica koja su prethodno završila odgovarajući nivo ili deo karijernog usavršavanja u inostranstvu uz preduslov da je izvršeno priznavanje stečenog obrazovanja, odnosno usavršavanja od strane stručnog organa Škole nacionalne odbrane.

Stavom 3. ovog člana predviđeno je da se nastavak školovanja može realizovati samo ako se prethodno prizna strana visokoškolska isprava u skladu sa odredbama zakona koji uređuje oblast visokog obrazovanja.

Stavom 4. ovog člana predloženo je davanje ovlašćenja Školi nacionalne odbrane za donošenje propisa kojim će biti uređen postupak vrednovanja i priznavanja isprave stečene u stranim vojnim školama i njihovoj ekvivalenciji sa karijernim usavršavanjima.

Član 161. Predloga zakona

Materijalnim rešenjem iz ovog člana predviđena je primena odredaba zakona kojima se uređuje oblast visokog obrazovanja i nacionalni okvir kvalifikacija u Republici Srbiji prilikom priznavanja strane visokoškolske isprave radi zapošljavanja.

Član 162. Predloga zakona

Navedenim članom predviđen je postupak pripremanja, odobravanja i izdavanja nastavno -obrazovne literature za potrebe srednjeg vojnog obrazovanja i vaspitanja koja je u upotrebi na vojnoškolskim ustanovama. Takođe, predloženo je i da se nastavno-obrazovna literatura za potrebe srednjeg vojnog obrazovanja i vaspitanja štampa u skladu sa propisima o izdavačkoj delatnosti u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije.

Član 163. Predloga zakona

Ovim članom predviđen je postupak pripremanja, odobravanja i izdavanja nastavno – obrazovne literature za potrebe visokog vojnog obrazovanja i naučnoistraživačkog rada od značaja za odbranu, kao i standardi kvaliteta i postupci za praćenje i vrednovanje nastavno-obrazovne literature.

Član 164. Predloga zakona

Ovim članom predviđeno je da se izrada nastavno-obrazovne i vojno-naučne literature planira u skladu sa propisima kojima se uređuje izdavačka delatnost u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije.

Član 165. Predloga zakona

Ovim članom, predviđena je nadležnost za vršenje nadzora nad sprovođenjem odredaba ovog zakona, kroz inspekcijski i stručno pedagoški nadzori nad radom vojnoškolskih ustanova (st. 1-3). Za razliku od važećeg zakonskog rešenja, odredbom ovog člana predviđeno je da inspekcijski nadzor nad radom vojnoškolskih ustanova vrši Inspektorat odbrane.

Stavom 4. ovog člana za razliku od važećeg materijalnog rešenja, predviđa se ocenjivanje efikasnosti, te je u skladu sa tim predmetnim stavom predviđeno je da vojnoškolske ustanove sprovode postupak ocenjivanja efikasnosti (samoevaluacije) kvaliteta programa, nastave i uslova rada na kraju svake studijske, odnosno školske godine, u skladu sa statutom ustanove.

Stavom 5. predviđeno je da se u postupku ocenjivanja efikasnosti kvaliteta programa, nastave i uslova rada vrši anketiranje kadeta, studenata, polaznika, slušaoca i učenika na svim nivoima, najmanje jednom godišnje o programima, nastavi, uslovima i radu nastavnog osoblja koje je anonimno.

Stavom 6. je predviđeno da je učešće kadeta, studenata, polaznika, slušaoca i učenika u anketiranju iz stava 5. ovog člana obavezno.

Stavom 7. je predviđeno da se rezultati anketiranja dostavljaju nadležnom rukovodiocu vojnoškolske ustanove.

Član 166. Predloga zakona

Stavom 1. ovog člana predloženo je da izveštaje o ocenjivanju efikasnosti kvaliteta programa, nastave i uslova rada, koje priprema vojnoškolska ustanova usvaja organ upravljanja vojnoškolske ustanove.

Stavom 2. ovog člana predviđeno je da izveštaj iz stava 1. ovog člana, vojnoškolska ustanova dostavlja ministru odbrane.

Stavom 3. ovog člana predviđeno je ovlašćenje za uređivanje načina i kriterijuma za ocenjivanje efikasnosti kvaliteta programa, nastave i uslova rada za programe, nastavne opreme, kvalifikacija nastavnog osoblja, načina obavljanja nastave, upisa na školovanje i studije, procenta prolaznosti na ispitima, procenta diplomiranih lica i sadržaja ankete.

Član 167. Predloga zakona

Ovim članom predviđeni su uslovi za okončanje započetih postupaka vrednovanja i priznavanja javnih isprava.

Član 168. Predloga zakona

Predloženim materijalnim rešenjem predviđen je prestanak važenja odredbe člana 74. stav 1. Zakona o Vojsci Srbije („Službeni glasnik RS”, br. 116/07, 88/09, 101/10 – dr. zakon, 10/15, 88/15 – US i 36/18, 94/19 i 74/21 – US), nakon stupanja na snagu predloženog zakona, a predviđeno je i da podzakonski propis donet na osnovu člana 74. stav 1. Zakona o vojsci Srbije, ostaje na snazi do početka primene podzakonskih akata iz člana 36. stav 4, člana 43. i člana 44. stav 4. ovog zakona.

Takođe predviđeno je da stupanjem na snagu predloženog zakona, prestaje da važi član 80. stav 5. Zakona o Vojsci Srbije u delu koji glasi - „školovanju” i „specijalizaciji, odnosno usavršavanju”. Na ovaj način iz Zakona o Vojsci Srbije briše se odredba, odnosno nadležnost ministra odbrane za zaključenje ugovora o školovanju, usavršavanju, odnosno specijalizaciji, s obzirom da je ta nadležnost sada predviđena Predlogom zakona i to odredbom člana 18. stav 4.

Član 169. Predloga zakona

Predloženim materijalnim rešenjem utvrđen je rok vojnoškolskim ustanovama u okviru kog bi trebalo da usklade svoju organizaciju sa odredbama ovog zakona.

Član 170. Predloga zakona

Ovim članom predviđen je rok za donošenje podzakonskih akata u izvršenju predloženog zakona.

Član 171. Predloga zakona

Navedenim članom predviđen je prestanak važenja Zakona o vojnom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, broj 36/18), kao i da će se podzakonski akti doneti na osnovu tog zakona, primenjivati do donošenja podzakonskih akata u izvršenju ovog zakona, osim ako su u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 172. Predloga zakona

Ovom odredbom predviđeno je vreme stupanja na snagu predmetnog propisa, odnosno predviđeno je da isti stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

4. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona za 2025. godinu obezbeđena su finansijska sredstva u okviru Zakona o budžetu Republike Srbije za 2025. godinu („Službeni glasnik RS”, broj 94/24).

Sredstva za 2026. i 2027. godinu planiraće se u okviru programa „Operacije i funkcionisanje MO i VS”, a u skladu sa projekcijom rashoda Ministarstva odbrane za 2026. i 2027. godinu.

ANALIZA EFEKATA ZAKONA

Ključna pitanja za analizu postojećeg stanja i pravilno definisanje promene koja se predlaže

- 1) Koji pokazatelji se prate u oblasti, koji su razlozi zbog kojih se ovi pokazatelji prate i koje su njihove vrednosti?
- 2) Da li se u predmetnoj oblasti sprovodi ili se sprovodio dokument javne politike ili propis? Predstaviti rezultate sprovođenja tog dokumenta javne politike ili propisa i obrazložiti zbog čega dobijeni rezultati nisu u skladu sa planiranim vrednostima.
- 4) Da li su uočeni problemi u oblasti i na koga se oni odnose? Predstaviti uzroke i posledice problema.

U predmetnoj oblasti, odnosno u oblasti vojnog obrazovanja sprovodi se, odnosno navedena oblast regulisana je važećem Zakonom o vojnom obrazovanju i brojnim podzakonskim propisima. Nakon izvršene evaluacije, uočeni su određeni problemi i nedostaci u primeni Zakona o vojnom obrazovanju.

Naime, uočeno je da norme koje se odnose na organizaciju i rad vojnoškolskih ustanova treba usaglasiti sa propisima u oblasti obrazovanja u Republici Srbiji, ali uz normativno uređenje specifičnosti vojnog obrazovanja. Takođe, veliki broj materijalnih rešenja koja su od izuzetne važnosti za funkcionisanje vojnog obrazovanja definisana su i uređena podzakonskim propisima, a apsolutno predstavljaju zakonsku materiju.

U sprovođenju, odnosno primeni važećih materijalnih rešenja Zakona o vojnom obrazovanju, zaključeno je da je neophodno predvideti i odgovarajuće pravne osnove za donošenje podzakonskih propisa, iz razloga što za jedan broj podzakonskih propisa nije predviđen pravni osnov u važećem zakonu, a potrebno je i nomotehnički jasnije i preciznije formulisati određene pojmove i materijalna rešenja, da bi se izbegle nejasnoće u pogledu tumačenja pojedinih odredbi, a samim tim i potencijalni problema u primeni.

Dakle, sve navedeno, jasan je pokazatelj da važećim zakonom nisu postignuti željeni rezultati i ciljevi, odnosno da postoji potreba, da se u cilju rešavanja uočenih problema, novim propisom, otkolone svi nedostaci.

Posebno napominjemo da se parametri, odnosno pokazatelji kao što su broj upisanih učenika, kadeta i studenata u vojnoškolske ustanove, što srednje vojno škole, što vojne visokoškolske ustanove, kao i broj svih kategorija lica koje završe školovanje, kontinuirano prate i analiziraju, te se u skladu sa potrebama Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, odnosno sistema odbrane, za svaku školsku godinu definiše potreban broj učenika, odnosno kadeta i studenata. S tim u vezi, ovakvi pokazatelji nisu uzeti ni kao razlog, a ni kao cilj donošenja novog Zakona o vojnom obrazovanju, već se isti kao što je već navedeno, ogledaju u poboljšanju statusa svih navedenih kategorija lica, zakonskom definisanju njihovih prava obaveza, kao i u stvaranju jednog sveobuhvatnog normativa koji će stvoriti viši stepen pravne sigurnosti i izvesnosti, detaljno će urediti organizaciju vojnog obrazovanja, a biće usklađen i sa republičkim propisima u oblasti obrazovanja.

Pored svega navedenog, odnosno pored uopšteno definisanih problema i posledica koje oni prouzrokuju, potrebno je istaći i određene konkretne probleme i nedostatke:

- Postoji mogućnost, a u praksi se i neretko dešavalo, da se kod učenika srednjih vojnih škola u toku školovanja ili nakon završetka školovanja, a prilikom prijema u profesionalnu vojnu službu ili nastavka školovanja na Vojnoj akademiji, utvrde određeni zdravstveni problemi koji onemogućavaju njihovo dalje školovanje ili prijem u službu u svojstvu profesionalnog vojnog lica.

- Postoji određeni broj veoma značajnih formacijskih mesta u Vojsci Srbije i Ministarstvu odbrane za koja srednje vojne škole i vojne visokoškolske ustanove ne mogu školovati nedostajući kadar, već se traženi kadar, odnosno nedostajući profili mogu školovati samo u građanstvu.

- Prava, obaveze i određena statusna pitanja svih kategorija lica koja se školuju, kako u srednjim vojnim školama tako i u vojnim visokoškolskim ustanovama (učenici, kadeti, studenti), nisu na sveobuhvatan i adekvatan način propisana važećim zakonom, iako ta materija predstavlja zakonsku materiju.

- Kao i u građanstvu, odnosno u civilnim školskim ustanovama, i vojnoškolske ustanove susreću se sa problemom nedostajećeg nastavnog kadra, kako u srednjim vojnim školama tako u i vojnim visokoškolskim ustanovama. Dodatni problem vojnoškolskim ustanovama predstavlja nedostatak kadra u realizaciji karijernih usavršavanja, odnosno nastavnika veština, s obzirom da karijerna usavršavanja, pored akademskih oblika obrazovanja, predstavljaju pojednako bitan, ako ne i bitniji način stvaranja visokostručnih oficira, bez kojih sistem odbrane ne bi mogao da funkcionise.

Takođe, važno je napomenuti da je nastavno osoblje u vojnoškolskim ustanovama pored angažovanja na školovanju i usavršavanju kadra za potrebe Vojske Srbije i Ministarstva odbrane, dodatno angažovano na realizaciji školovanja i usavršavanja stranih državljana za njihove potrebe (poslednjih godina, izuzetno povećan broj stranih državljana koji realizuju školovanje i usavršavanje na vojnim visokoškolskim ustanovama (Alžir)), što predstavlja dodatni problem u preopterećenosti i nedostatku kadra.

- U sistemu vojnog obrazovanja već otprilike 70-ak godina postoji i svoju funkciju obavlja i Škola nacionalne odbrane kao vojnoškolska ustanova koja realizuje karijerna usavršavanja, ali ista do sada nije bila prepoznata u okviru zakona.

5) Koja promena se predlaže?

U cilju rešavanja i otklanjanja svih uočenih problema i nedostataka u primeni važećeg Zakona o vojnom obrazovanju, novim zakonom izvršene su promene koje se ogledaju u sledećem:

Izvršeno metodološko usklađivanje sa republičkim propisima u oblasti obrazovanja uz poštovanje pojedinih specifičnosti vojnog obrazovanja (kao npr. posebno

definisanje srednjeg vojnog obrazovanja i vaspitanja, njegovog nastavnog plana i programa, kao i posebno definisanje visokog vojnog obrazovanja sa svojim studijskim programima);

Materijalna rešenja koja su do sada bila uređena podzakonskim propisima sada su predviđena zakonom jer ista isključivo spadaju u zakonsku materiju (kao npr. prava i obaveze učenika, kadeta, studenata i nastavnog osoblja; uslovi za upis na vojnoškolske ustanove navedenih kategorija lica (uslovi za upis su do sada bili za sa svaku školsku godinu definisani konkursom, i pored toga što isti moraju da budu propisani zakonom, u smislu državljanstva, neophodnog obrazovanja, zdravstvene sposobnosti, bezbednosne provere) disciplinska odgovornost svih kategorija lica, itd.);

Redefinisani su postojeći pravni osnovi i stvoreni odgovarajući, odnosno novi, za donošenje podzakonskih propisa, odnosno njihovo objedinjavanje na način, da se jednim podzakonskim aktom na sveobuhvatan način reguliše određena materija koja je do sada bila regulisana u više različitih propisa (npr. dat je pravni osnov da se jednim propisom reguliše upis učenika, kadeta i studenata na vojnoškolske ustanove i upućivanje polaznika i slušaoca na programe usavršavanja, što je do sada bilo regulisano u više različitih propisa);

Nomotehnički jasnije i preciznije su formulisani određeni pojmovi i materijalna rešenja, da bi se izbegle nejasnoće, (kao npr. pojam vojnog obrazovanja, školovanja usavršavanja i vojnostručnog osposobljavanja), šire i jasnije je definisan predmeta regulisanja propisa, a takođe, u uvodnim odredbama, predviđen je i pojmovnik, kojim se definišu pojmovi koji se koriste u zakonu, a sve u cilju lakšeg razumevanja od strane lica koja primenjuju propis (kao npr. definisanje pojma stručne kompetencije, pravila studija, strani državljani, školska godina, učenik, student, kadet itd.), što do sada nije bio slučaj, pa je važeći zakona nepotpun i nejasan jer nije definisan veliki broj pravnih instituta i termina.

Dakle, ovako navedene promene, u najvećem delu nastale su tako što je iz podzakonskih akata i statuta vojnoškolskih ustanova preuzet deo odredbi koje čine zakonsku materiju, gde suštinski nisu promenjena prava, obaveze i statusna pitanja pravnih i fizičkih lica.

Trenutno važeći podzakonski propisi (doneti u izvršenju važećeg Zakona o vojnom obrazovanju, i u nadležnosti su Sektora za ljudske resurse i Univerziteta odbrane), iz kojih je preuzet deo materijalnih rešenja, iz razloga što čine zakonsku materiju jesu:

1. Pravilnik o uslovima i postupku upućivanja profesionalnih pripadnika Vojske Srbije na školovanje na drugim univerzitetima u Republici Srbiji,
2. Pravilnik o oblicima usavršavanja i bližim uslovima, načinu i postupku realizacije posebnih programa usavršavanja,
3. Pravilnik o prijemu lica iz građanstva na školovanje i usavršavanje u vojnoškolskim ustanovama i jedinicama i ustanovama Ministarstva odbrane i Vojske Srbije,
4. Pravilnik o uslovima i postupku upućivanja profesionalnih pripadnika vojske Srbije na programe obrazovanja tokom života,
5. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registara vojnoškolskih ustanova

6. Pravilnik o uslovima i postupku upućivanja profesionalnih pripadnika Vojske Srbije na školovanje i usavršavanje u inostranstvu,
7. Pravilnik o prijemu na školovanje i usavršavanje stranih državljana u vojnoškolskim ustanovama i jedinicama i ustanovama Ministarstva odbrane i Vojske Srbije,
8. Pravilnik o vojnostručnom osposobljavanju za rezervne oficire VS i vojnom osposobljavanju kandidata za prijem u PVS,
9. Pravilnik o disciplinnoj odgovornosti studenata Vojne akademije,
10. Pravilnik o uslovima i postupku prijema učenika srednjih vojnih škola na Univerzitet odbrane odnosno prijema u profesionalnu službu,
11. Pravilnik o bližim uslovima u pogledu stručne spreme i načina stalnog stručnog usavršavanja nastavnog osoblja u srednjim vojnim školama,
12. Pravilnik o uslovima, načinu i obimu angažovanja profesionalnih pripadnika Vojske Srbije u nastavnom procesu u vojnoj visokoškolskoj ustanovi,
13. Pravilnik o sadržaju obrazaca javnih isprava koje izdaju vojnoškolske ustanove,
14. Pravilnik o dokumentaciji i evidenciji koju vode vojnoškolske ustanove,
15. Pravilnik o priznavanju stranih visokoškolskih isprava,
16. Statut Vojne gimnazije,
17. Statut Srednje stručne vojne škole,
18. Statut Univerziteta odbrane u Beogradu,
19. Statut Vojne akademije,
20. Statut Medicinskog fakulteta Vojno medicinske akademije
21. Pravilnik o uslovima za upućivanju na školovanje i usavršavanje profesionalnih pripadnika Vojske Srbije (pravni osnov u Zakonu o vojsci Srbije, ali će stupanjem na snagu novog Zakona o vojnom obrazovanju, biti predviđen i pravni osnov za taj propis)

Međutim, neophodno je navesti na koji način su rešeni pojedini ključni problemi, odnosno koja je promena u odnosu na važeći zakon izvršena:

- Stvorena je mogućnost, da se učenici srednjih vojnih škola, nakon završenog školovanja, a usled utvrđivanja nekog zdravstvenog problema i nemogućnosti nastavka školovanja ili prijema u profesionalnu vojnu službu, prime u službu u svojstvu civilnog lica, što važećim zakonom nije bilo predviđeno. U tom smislu predviđena je tačka 3) u članu 20. Predloga zakona.

- Novinu u odnosu na važeći zakon, predstavlja i član 49. tačka 3) Predloga zakona, kojom je definisana još jedna kategorija lica koja moraju pohađati vojnostručno osposobljavanje radi prijema u profesionalnu vojnu službu. Naime, na ovaj način omogućeno je da lica koja su kandidati za prijem u profesionalnu vojnu službu, nakon završenog školovanja u građanstvu (radi se o licima, čije školovanje u srednjim i visokoškolskim ustanovama u civilstvu, stipendira Ministarstvo odbrane kako bi nakon završenog školovanja bili u obavezi da stupe u profesionalnu vojnu službu), prođu odgovarajuće vojnostručno osposobljavanje, kako bi na adekvatan način mogli da odgovore svim obavezama na svojim formacijskim mestima.

- Prava, obaveze i određena važna statusna pitanja svih kategorija lica koja se školuju kako u srednjim vojnim školama, tako i u vojnim visokoškolskim ustanovama, prema sadašnjem stanju, odnosno praksi uređuju se ugovorom koji lice zaključuje prilikom prijema na školovanje. Analizom postojećeg stanja, utvrđeno je da ova materija mora biti uređena isključivo zakonom, kako bi se stvorio visok stepen pravne izvesnosti, prvenstveno za lica koja se školuju (učenike, kadete i studente) i kako bi svako zainteresovano lice za školovanje na Univerzitetu odbrane unapred bilo jasno i precizno informisano, o onome što ga očekuje u pogledu prava, obaveza i statusnih pitanja. Takođe, implementiranjem ove materije u Predlog zakona, omogućena je i veća pravna sigurnost za samo Ministarstvo odbrane, u slučaju vođenja sudskih sporova sa licima koja svojom krivicom prekinu školovanje ili ne stupe u profesionalnu vojnu službu nakon završenog školovanja.

- U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, a prema potrebama sistema odbrane za razliku od važećeg zakona, jasno su i detaljno uređena sva pitanja koja se odnose na nastavnike veština kao kategoriju nastavnog kadra na Univerzitetu odbrane. Naime, ova kategorija nastavnog kadra izuzetno je važna u funkcionisanju sistema odbrane, prvenstveno kroz Školu nacionalne odbrane, koja se bavi realizacijom karijernih usavršavanja.

U vezi sa tim, samo kao izuzetak, u članu 147. stav 2. predviđena je novina, u smislu da se u realizaciji karijernih usavršavanja mogu angažovati i profesionalni pripadnici Vojske Srbije koji nisu postavljeni u vojnoškolskoj ustanovi i ne poseduju odgovarajuće nastavno ili naučno zvanje, na osnovu ugovora o stručnom angažovanju. Naime, ova mogućnost ostavljena je samo za realizaciju karijernih usavršavanja oficira, koje kao što je već navedeno predstavlja možda i najvažniji način stvaranja, karijernog vođenja i napredovanja visokokvalifikovanih oficira. Dakle, na ovaj način stvorena je mogućnost da profesionalni pripadnici VS, koji nisu postavljeni u vojnoškolskim ustanovama i nemaju odgovarajuće nastavno zvanje, prenesu svoje bogato znanje i iskustvo iz domena vojnih veština i kompetencija (koje su stečene vršenjem vojnih dužnosti na formacijskim mestima uglavnom u Vojski Srbije, a ne akademskim obrazovanjem) oficirima koji se nalaze na karijernom usavršavanju.

Takođe, članom 146. Predloga zakona predviđena je novina u smisli dopunskog rada nastavnog kadra u vojnoškolskim ustanovama. Na ovaj način u delu se otklanja već postojeći problem nedostatka nastavnog kadra uopšte, a takođe se omogućava da nastavnom kadru, koji van radnog vremena obavlja i realizuje nastavu, taj rad bude adekvatno plaćen (već je gore izložen problem dodatnog angažovanja u realizaciji nastave sa stranim državljanima, sa ionako manjim brojem nastavnog osoblja od potrebnog, gde će dopunski rad i u ovom segmentu nastave dati pozitivne rezultate).

- Konačno je u okviru Predloga zakona prepoznata i sveobuhvatno uređena Škola nacionalne odbrane sa svim svojim organima i svojom organizacijom. Na ovaj način je jedna izuzetno važna vojnoškolska ustanova koja realizuje karijerna usavršavanja, posle dugo godina prepoznata kao zakonska kategorija i dat joj je puni legitimitet.

Pored navedenih ključnih novina u novom Zakonu o vojnom obrazovanju, neophodno je navesti još i to da su Visoke studije bezbednosti i odbrane, koje su prema važećim propisima definisane kao četvrti nivo karijernih usavršavanja, sada isključene iz gradacije u smislu nivoa, odnosno nisu više predviđene kao četvrti nivo karijernog usavršavanja, već samo kao jedan od oblika karijernih usavršavanja. Ovo je učinjeno iz razloga što navedeni oblik usavršavanje nije od suštinskog značaja za karijerno vođenje oficira Vojske Srbije kao što su to prethodna tri nivoa (OKŠK, KŠU i GŠU), već on služi i usavršavanju kadra van Vojske Srbije, koji završetkom usavršavanja, stiče šire kompetencije potrebne za određene funkcije (pohađaju ih i lica na položaju i funkciji, zaposleni u drugim državnim organima i javnim preduzećima, strani državljani itd...)

7) Na koga i kako će najverovatnije uticati rešenja u zakonu?

Rešenja u zakonu uticaće na:

1. Prvenstveno **sve kategorije lica** koja se mogu školovati, usavršavati i vojnostručno osposobljavati u vojnoškolskim ustanovama (učenici, kadeti, studenti, polaznici i slušaoci), kao i na sva druga lica u sistemu odbrane, koja su na neposredan i posredan način uključena u organizaciju i realizaciju vojnog obrazovanja, od kojih je najveći uticaj zakonskih rešenja na nastavno osoblje u vojnoškolskim ustanovama, na način što se materija vojnog obrazovanja, koju do donošenja zakona uređuju različiti propisi, što zakonski, što podzakonski, ovim zakonom uređuje na jedinstven i sveobuhvatan način, čime se u značajnoj meri doprinosi unapređenju funkcionisanja obrazovanja u Ministarstvu odbrane i Vojski Srbije.

Naime, materijalnim rešenjima novog zakona adekvatno je uređena svaka od kategorija lica (učenik, kadet, student, polaznik, slušalac), i to kako u pogledu uslova za upis, tako i u pogledu svojstva i ugovornih obaveza. Takođe, novina je normativno uređenje polaznika i slušaoca kao kategorije lica koja se upućuju na programe usavršavanja i vojnostručna osposobljavanja, a uređena je i materija disciplinske odgovornosti učenika srednjih vojnih škola, kadeta, studenata, polaznika i slušaoca.

U pogledu odredbi koje se odnose na nastavno osoblje u vojnoškolskim ustanovama, iste su redefinisane i uređene na detaljniji način u odnosu na odredbe važećeg zakona. Naime, predloženim normama novog zakona jasno je definisano ko čini nastavno osoblje u srednjim i visokim vojnoškolskim ustanovama, način na koji se bira nastavno osoblje, a detaljno su regulisana materijalna rešenja koja se tiču prava i obaveza nastavnog osoblja.

2. **Organizaciju vojnog obrazovanja**, na način što je napravljena jasna podela između srednjih i visokih vojnoškolskih ustanova, i jasno su određeni organi koji deluju u okviru navedenih ustanova, kao i njihove nadležnosti. Važno je istaći da je za razliku od sada važećih materijalnih rešenja, novim zakonom, Škola nacionalne odbrane prepoznata je kao vojnoškolska ustanova u sastavu Univerziteta odbrane koja realizuje karijerna usavršavanja. Navedenim odredbama propisana je nadležnost za osnivanje, odnosno ukidanje vojnoškolskih ustanova, kao i sadržina akta o osnivanju, a definisan je i uslov za početak rada vojnoškolskih ustanova.

Specifičnost predloženih materijalnih rešenja, a i samog zakona, ogleda se i u tome što materiju srednjeg obrazovanja i vaspitanja, kao i materiju visokog obrazovanja integriše u jedan propis, dok je republičkim propisima ova materija regulisana sa više propisa ranga zakona.

3. **Ministarstvo odbrane**, na taj način što se zakonom utvrđuju ovlašćenja ministra odbrane za donošenje podzakonskih akata za sprovođenje zakona, i to kako

podzakonskih akata kojima se bliže uređuje materija organizacije i funkcionisanja vojnoškolskih ustanova, tako i podzakonskih akata kojim se bliže uređuje materija školovanja, usavršavanja i vojnostručnog osposobljavanja svih kategorija lica.

Radi implementacije zakonskih rešenja nije potrebno vršiti organizacione izmene u Ministarstvu odbrane, niti povećanje broja zaposlenih.

Ključna pitanja za utvrđivanje ciljeva

1) Zbog čega je neophodno postići željenu promenu na nivou društva? (odgovorom na ovo pitanje definiše se opšti cilj).

Opšti cilj novog Zakona o vojnom obrazovanju jeste donošenje jednog modernog, sveobuhvatnog i jasnog normativa, koji će svojim odredbama, za razliku od republičkih propisa koji srednje i visoko obrazovanje regulišu kroz više propisa, u okviru jednog zakona urediti kako materiju srednjeg tako i materiju visokog obrazovanja.

Na ovaj način stvoriće se mogućnost za lakše ostvarivanje posebnih ciljeva koji se donošenjem novog zakona postižu, u smislu:

- Popunjavanje radnih, odnosno formacijskih mesta nedostajecim i kompetentnim kadrom,
- Obezbeđivanje dovoljnog broja nastavnog kadra u svim vojnoškolskim ustanovama, i odgovarajućih naknada za rad koji obavljaju,
- Efikasno, odnosno povoljno rešavanje potencijalnih sporova Ministarstva odbrane, koji proisteknu iz nepoštovanja zakonom utvrđenih prava i obaveza svih kategorija lica koja se školuju na Univerzitetu odbrane,
- Popuna Ministarstva odbrane i Vojske Srbije kvalitetnim kadrom, za koji se tokom školovanja utvrdilo da zbog zdravstvenih problema nije moguće da stupi u profesionalnu službu, ali svakako treba da postane deo sistema odbrane u statusu civilnih lica.

2) Šta se predmetnom promenom želi postići? (odgovorom na ovo pitanje definišu se posebni ciljevi, čije postizanje treba da dovode do ostvarenja opšteg cilja. U odnosu na posebne ciljeve, formulišu se mere za njihovo postizanje).

Nakon višegodišnjeg praćenja primene propisa, odnosno izvršene evaluacije, zaključeno je da je donošenje novog zakona, a ne izmena i dopuna važećeg, celishodnije rešenje, imajući u vidu da bi izmene i dopune obuhvatile više od polovine odredaba. U tom smislu, rukovodili smo se odredbom člana 47. stav 2. Jedinstvenih metodoloških pravila, kojom je propisano da ako se više od polovine članova osnovnog propisa menja, odnosno dopunjuje, treba doneti novi propis, pa je u skladu sa navedenim izrađen novi zakon.

Kao što je već u odgovorima na prethodna pitanja analize efekata i definisano, radi stvaranja i donošenja modernog, jasnog i kompletnog propisa koji je usklađen sa republičkim propisima u oblasti obrazovanja, najpre je bilo potrebno otkloniti sve nomotehničke i jezičke nedoumice, definisanjem preciznih i jasnih normi, koje su u skladu kako sa propisima kojima se reguliše srednje, tako i sa onima kojima se reguliše visoko obrazovanje na republičkom nivou. Takođe, u primeni zakona uočeno je da ne postoje odgovarajući pravni osnovi za donošenje podzakonskih propisa kojima bi detaljnije bila uređena neka oblast, te je i to sada adekvatno regulisano. Dalje, veliki broj odredbi kojima je mesto u zakonu, a trenutno su regulisane podzakonskim propisima (prava, obaveze, status, opšti uslovi za upis, svih kategorija lica koje se školuju i usavršavaju itd), sada će novim Zakonom o vojnom

obrazovanju, konačno dobiti na značaju i rangu, prepoznavanjem istih kao odredbi zakona.

Pored svega navedenog kao jedan od najvažnijih ciljeva svakako trebao uzeti i konačno prepoznavanje i davanje punog legitimiteta Školi nacionalne odbrane, kao vojnoškolskoj ustanovi koja realizuje karijerna usavršavanja. Naime, ova ustanova i sada **funkcionira u sastavu Univerziteta odbrane**, međutim, prepoznavanjem u zakonu i definisanjem normi koje će urediti njen status, nastavno osoblje i način funkcionisanja, ona iz jednog de facto statusa prelazi u status de jure.

3) Da li su opšti i posebni ciljevi usklađeni sa važećim dokumentima javnih politika i postojećim pravnim okvirom, a pre svega sa prioritarnim ciljevima Vlade?

Opšti i posebni ciljevi, odnosno razlozi za donošenje Zakona o vojnom obrazovanju, pored ostalog i jesu usklađivanje sa republičkim propisima odnosno sa postojećim pravnim okvirom u Republici Srbiji, a takođe su usklađeni i sa Strategijom odbrane Republike Srbije.

4) Na osnovu kojih pokazatelja učinka će biti moguće utvrditi da li je došlo do ostvarivanja opštih odnosno posebnih ciljeva?

Pokazatelji učinka na osnovu kojih će biti moguće utvrditi da li je došlo do ostvarivanja opštih i posebnih ciljeva, su pored ostalog i :

- Procenat popune radnih, odnosno formacijskih mesta u Vojski Srbije i Ministarstvu odbrane (podaci koje u skladu sa Zakonom o tajnosti podataka i bezbednosnim merama u Ministarstvu odbrane i Vojski Srbije, nismo u mogućnosti da dajemo, ali ih svakako detaljno pratimo i analiziramo),
- Procenat popunjenosti radnih, odnosno formacijskih mesta u vojnoškolskim ustanovama, koja se odnose na nastavni kadar
 - Procenat popunjenosti radnih, odnosno formacijskih mesta u visokoškolskim ustanovama koje se odnose na nastavni kadar i nastavnike veština u Univerzitetu odbrane iznosi 72,8 %

Napominjemo, organizacijsko-formacijska struktura Vojne akademije nije adekvatno projektovana uzimajući u obzir broj studijskih programa, a posebno broj modula na kojima se školuju svi rodovi i veći broj službi Vojske Srbije. Zbog akreditacije novih studijskih programa i povećanja sadržaja vojnih predmeta, u narednom periodu predviđene su izmene i dopune organizacijsko-formacijske strukture Vojne akademije sa povećanjem broja nastavničkog osoblja, posebno ukatedrama koje se bave realizacijom nastave stručno-specijalističkih predmeta i učestvuju u realizaciji Posebnih oblika nastave, kako bi ciljevi školovanja za obavljanje početnih dužnosti oficira bili u potpunosti ostvareni. To znači da će povećanje broja formacijskih mesta nastavničkog osoblja uticati na smanjenje procenta popune.

Trenutno, zbog nedovoljne popune, nastavnički kadar iz stručno-specijalističkih predmeta je opterećen više od propisane nedeljne norme angažovanja nastavnog osoblja u visokom obrazovanju, a za realizaciju nastavnog procesa iz akademskih opšteobrazovnih predmeta, visokoškolske ustanove Univerziteta odbrane angažuju i nastavnike sa drugih visokoškolskih ustanova Republike Srbije.

Cilj je da se u narednom periodu (do 2028. godine) procenat popunjenosti radnih, odnosno formacijskih mesta poveća do 90%.

- Trajanje i procenat izgubljenih/dobijenih sporova Ministarstva odbrane sa licima koja nisu ispunjavala ugovorne obaveze te su zbog toga isključena sa školovanja ili su samovoljno napustila školovanje

- U Vojnoj akademiji za period od 2019. godine do 2023. godine pravo na školovanje uz obavezu nadoknade troškova školovanja prestalo je za 124 lica.

U Vojnoj gimnaziji za period od 2019. godine do 2023. godine pravo na školovanje uz obavezu nadoknade troškova školovanja prestalo je za 37 lica. (9 rešeno vraćeni troškovi školovanja)

U SSVŠ za period od 2019. godine do 2023. godine pravo na školovanje uz obavezu nadoknade troškova školovanja prestalo je za 44 lica (29 rešeno, vraćeni troškovi školovanja)

S obzirom na dužinu trajanja postupaka i nemogućnost razvrstavanja istih u odnosu na krivicu i učinjeno delo, nemamo preciznu evidenciju završenih postupaka nadoknade troškova školovanja. Ukazujemo da postupak u proseku traje više od 3 godine⁴.

Uzevši u obzir, kako je već ukazano, da će prava, obaveze i pojedina statusna pitanja biti ubuduće uređena zakonom, svi kandidati za školovanje unapred će, pre potpisivanja ugovora, biti upoznati sa istim, te se u narednom periodu (do 2028. godine) usled ovakve transparentnosti prava i obaveza očekuje bar za polovinu i smanjenje napuštanja školovanja, a samim tim i vođenja sporova.

Ključna pitanja za identifikovanje opcija javnih politika

1) Koje relevantne opcije (alternativne mere, odnosno grupe mera) za ostvarenje cilja su uzete u razmatranje? Da li je razmatrana „status quo” opcija?

„Status quo” opcija nije razmatrana jer je upravo ta opcija i dovela do navedenog stanja stvari. Naime, s obzirom da je između ostalog potrebno na zakonski nivo podići veliki broj podzakonskih normi i iste uskladiti sa republičkim propisima, postojeće stanje nije moglo biti ostavljeno nepromenjenim, jer se na taj način ne bi moglo doći do željenih ciljeva.

2) Da li su, pored regulatornih mera, identifikovane i druge opcije za postizanje željene promene i analizirani njihovi potencijalni efekti?

S obzirom da su predložena rešenja normativnog karaktera, ne postoji mogućnost da se postavljeni ciljevi ostvare bez donošenja novog zakona, te u skladu sa tim nisu razmatrane druge opcije.

4) Da li su u okviru razmatranih opcija identifikovane institucionalno upravljačko organizacione mere koje je neophodno sprovesti da bi se postigli posebni ciljevi?

Kao jedna od najvažnijih novina u novom Zakonu o vojnom obrazovanju jeste ta, što je Škola nacionalne odbrane **koja i sada funkcioniše u sastavu Univerziteta odbrane**, dobila svoj puni integritet prepoznavanjem i definisanjem zakonskim normama, uzevši u obzir njen izuzetan značaj u funkcionisanju vojnog obrazovanja, prvenstveno kroz realizaciju karijernih usavršavanja. Dakle, navedena vojnoškolska ustanova, nije novina u suštinskom smislu, s obzirom da ista već postoji i funkcioniše u okviru sistema odbrane, ali je novina u normativnom odnosno zakonskom smislu, jer je sada prvi put prepoznata.

7) Da li postoje raspoloživi, odnosno potencijalni resursi za sprovođenje identifikovanih opcija?

⁴ Podatke dostavilo Vojno pravobranilaštvo

Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije poseduju raspoložive kapacitete za sprovođenje identifikovanih opcija.

Ključna pitanja za analizu finansijskih efekata

1) Kakve će efekte izabrana opcija imati na javne prihode i rashode u srednjem i dugom roku?

Izrada i donošenje novog Zakona o vojnom obrazovanju neće imati nikakve dodatne i nepredviđene efekte na javne prihode i rashode u srednjem i dugom roku, s obzirom da se sredstva za sprovođenje ovog zakona unapred planiraju i obezbeđuju u budžetu, a Univerzitet odbrane će ostvariti i određene prihode, kroz školovanje i usavršavanje određenih kategorija lica na komercijalnoj osnovi.

2) Da li je finansijske resurse za sprovođenje izabrane opcije potrebno obezbediti u budžetu, ili iz drugih izvora finansiranja i kojih?

Odgovoreno u prethodnom pitanju.

4) Koliki su procenjeni troškovi uvođenja promena koji proističu iz sprovođenja izabrane opcije (osnivanje novih institucija, restrukturiranje postojećih institucija i obuka državnih službenika) iskazani u kategorijama kapitalnih troškova, tekućih troškova i zarada?

Sve promene koje se uvode donošenjem novog Zakona o vojnom obrazovanju, predstavljaju samo zakonsko regulisanje već postojećeg stanja i načina funkcionisanja vojnoškolskih ustanova, koje je trenutno regulisano delom važećim zakonom, a u velikoj meri podzakonskim aktima. Dakle, promene nastale sprovođenjem ovog propisa ne zahtevaju nikakve dodatne troškove.

6) Kakvi će biti efekti sprovođenja izabrane opcije na rashode drugih institucija?

Efekti sprovođenja izabrane opcije, ne utiču na rashode drugih institucija.

7) Kakve će efekte izabrana opcija imati na kvalitet i status radne snage (prava, obaveze i odgovornosti), kao i prava, obaveze i odgovornosti poslodavaca?

Kvalitet i status svih kategorija lica koja se školuju, usavršavaju i vojnostručno osposobljavaju, kao i prava, obaveze i odgovornost poslodavca, ostaće nepromenjeni, ali će biti sveobuhvatno, jasno i precizno regulisani i uređeni jednim propisom, te ove oblasti više neće biti razučene i regulisane u više propisa (zakon i podzakonski propisi).

Ključna pitanja za analizu efekata na društvo

1) Kolike troškove i koristi (materijalne i nematerijalne) će izabrana opcija prouzrokovati građanima?

Predviđanjem i zakonski jasnim definisanjem prava i obaveza učenika, kadeta i studenata koji se školuju na vojnoškolskim ustanovama stvoriće se mnogo viši nivo pravne izvesnosti za sve ove kategorije lica, koja će uvek, ali što je najvažnije i pre samog konkurisanja i prijema na školovanje, moći da se upoznaju sa svojim pravima i obavezama koje ih očekuju, u slučaju da se opredele za vojno školovanje.

2) Da li će efekti realizacije izabrane opcije štetno uticati na neku specifičnu grupu populacije i da li će to negativno uticati na uspešno sprovođenje te opcije, kao i koje mere treba preduzeti da bi se ovi rizici sveli na minimum?

Efekti realizacije izabrane opcije neće štetno uticati na neku od specifičnih grupa populacije.

3) Na koje društvene grupe, a posebno na koje osetljive društvene grupe, bi uticale mere izabrane opcije i kako bi se taj uticaj ogledao (pre svega na siromašne i socijalno isključene pojedince i grupe, kao što su osobe sa invaliditetom, deca, mladi, žene, stariji preko 65 godina, pripadnici romske nacionalne manjine, neobrazovani, nezaposleni, izbegla i interno raseljena lica i stanovništvo ruralnih sredina i druge osetljive društvene grupe)?

Na navedene društvene grupe, odnosno osetljive društvene grupe neće uticati materijalna rešenja Zakona o vojnom obrazovanju.

4) Da li bi i na koji način izabrana opcija uticala na tržište rada i zapošljavanje, kao i na uslove za rad (npr. promene u stopama zaposlenosti, otpuštanje tehnoloških viškova, ukinuta ili novoformirana radna mesta, postojeća prava i obaveze radnika, potrebe za prekvalifikacijama ili dodatnim obukama koje nameće tržište rada, rodnu ravnopravnost, ranjive grupe i oblike njihovog zapošljavanja i slično)?

Novine u Predlogu zakona koje se odnose na predviđanje dopunskog rada, kao i mogućnost prijema lica iz građanstva u profesionalnu vojnu službu (nakon što im školovanje u građanstvu bude stipendirano od strane Ministarstva odbrane) pozitivno će uticati kako na zapošljavanje, tako i na same uslove rada.

Naime, uvođenje dopunskog rada pozitivno će uticati na nastavni kadar u vojnoškolskim ustanovama, koji već radi sa manjkom ljudstva i značajno većim opterećenjem, na način što će očekivano podići nivo interesovanja lica za zapošljavanje, a sigurno će ih dodatno stimulisati i poboljšati uslove rada, kroz naknadu koja će im se isplaćivati za obavljeni rad.

Privlačenjem, odnosno zapošljavanjem kadra koji je potreban Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije, iz civilstva nakon stipendiranja,, a koji naše vojnoškolske ustanove ne školuju, u mnogome će uticati na samo funkcionisanje sistema odbrane kroz adekvatnu popunu.

Takođe, na samo tržište rada, odnosno zapošljavanje, od značajnog uticaja biće i mogućnost da se na službu u Vojsci Srbije i Ministarstvo odbrane prime u svojstvu civilnih lica, i ona lica za koja se nakon školovanja utvrdi da nisu zdravstveno sposobna za profesionalnu vojnu službu.

5) Da li izabrane opcije omogućavaju ravnopravan tretman, ili dovode do direktne ili indirektno diskriminacije različitih kategorija lica (npr. na osnovu nacionalne pripadnosti, etničkog porekla, jezika, pola, rodnog identiteta, invaliditeta, starosne dobi, seksualne orijentacije, bračnog statusa ili drugih ličnih svojstava)?

Odredbe Zakona o vojnom obrazovanju ne dovode do diskriminacije različitih kategorija lica.

6) Da li bi izabrana opcija mogla da utiče na cene roba i usluga i životni standard stanovništva, na koji način i u kojem obimu?

Predložene odredbe ne mogu da utiču na cene roba, usluga i životni standard stanovništva.

7) Da li bi se realizacijom izabranih opcija pozitivno uticalo na promenu socijalne situacije u nekom određenom regionu ili okrugu i na koji način?

Donošenje novog Zakona o vojnom obrazovanju nije od uticaja na promenu socijalne situacije u nekom određenom regionu ili okrugu.

8) Da li bi se realizacijom izabrane opcije uticalo na promene u finansiranju, kvalitetu ili dostupnosti sistema socijalne zaštite, zdravstvenog sistema ili

sistema obrazovanja, posebno u smislu jednakog pristupa uslugama i pravima za osetljive grupe i na koji način?

Izabrana opcija utiče isključivo na sistem vojnog obrazovanja ali predmet regulisanja ovog propisa ne odnosi se materiju pristupa javnim uslugama osetljivim grupama.

Ključna pitanja za analizu upravljačkih efekata

1) Da li se izabranom opcijom uvode organizacione, upravljačke ili institucionalne promene i koje su to promene?

Donošenje Zakona o vojnom obrazovanju, neće doneti potrebu za nekim posebnim organizacionim, upravljačkim ili institucionalnim promenama. Naime, nadležnost za sprovođenje ovog zakona imaju, organizacione jedinice Ministarstvo odbrane i Vojske Srbije, pre svih Univerzitet odbrane, u cilju ostvarivanja svega onoga što se donošenjem zakona namerava. Imajući u vidu da i prema važećim propisima i prema trenutnom stanju, postoje odgovarajući kapaciteti za funkcionisanje sistema vojnog obrazovanja, ne očekuju se poteškoće u primeni zakona, prvenstveno iz razloga što se nova materijalna rešenja u najvećem delu odnose na usklađivanje odredbi sa republičkim propisima, kao i u modernizaciji zakona, gde je bilo potrebno određeni broj već postojećih materijalnih rešenja, koja su se nalazila u podzakonskim aktima, zbog svoje važnosti, podići na nivo zakonskih odredbi i implementirati ih u tekst propisa.

Što se tiče, organizacione novine, odnosno prepoznavanja Škole nacionalne odbrane kao vojnoškolske ustanove koja je prvenstveno zadužena za realizaciju karijernih usavršavanja, već je ukazano da je ona i do sad postojala i funkcionisala u sistemu vojnog obrazovanja u okviru Univerziteta odbrane, ali je sada samo po prvi put prepoznata i dat joj je puni legitimitet. Dakle, njenim definisanjem u zakonu, neće biti potreba za nekim posebnim organizacionim i upravljačkim promenama, s obzirom da ona i sada funkcioniše.

2) Da li postojeća javna uprava ima kapacitet za sprovođenje izabrane opcije (uključujući i kvalitet i kvantitet raspoloživih kapaciteta) i da li je potrebno preduzeti određene mere za poboljšanje tih kapaciteta?

Sistem odbrane, odnosno Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije u čijoj je nadležnosti i sprovođenje Zakona o vojnom obrazovanju imaju kvalitet i kapacitet za njegovo sprovođenje, odnosno primenu.

Naime, u cilju usklađivanja sa odredbama Predloga zakona o vojnom obrazovanju, Univerzitet odbrane kao i Sektor za ljudske resurse Ministarstva odbrane u obavezi su da donesu podzakonske propise (većim delom su to pravilnici iz nadležnosti ministra odbrane, a svaka vojnoškolska ustanova u okviru Univerziteta odbrane doneće i svoj opšti akt, odnosno statut) u roku definisanom prelaznim i završnim odredbama.

U nadležnosti Sektora za ljudske resurse MO, jeste donošenje šest podzakonskih propisa, dok je u nadležnosti Univerziteta odbrane donošenje okvirno 11 podzakonskih propisa.

U skladu sa postojećim kapacitetima očekivano je izraditi i doneti sve podzakonske propise u predviđenom roku. Naime, u okviru Uprave za kadrove Sektora za ljudske resurse, postoji Odsek za normativne poslove, u čijoj nadležnosti su navedeni propisi, dok i Univerzitet odbrane ima odgovarajući i kvalifikovani kadar koji će se baviti izradom propisa. Svemu navedenom u prilog ide i činjenica što su već u ovoj fazi izrade Predloga zakona o vojnom obrazovanju, pripremljene i prve radne verzije podzakonskih propisa, koje se interno usaglašavaju.

3) Da li je za realizaciju izabrane opcije bilo potrebno izvršiti restrukturiranje postojećeg državnog organa, odnosno drugog subjekta javnog sektora (npr. proširenje, ukidanje, promene funkcija/hijerarhije, unapređenje tehničkih i ljudskih kapaciteta i sl.) i u kojem vremenskom periodu je to potrebno sprovesti?

Za realizaciju izabrane opcije nije bilo potrebno izvršiti restrukturiranje postojećih kapaciteta odnosno subjekata, međutim, radi ostvarivanja onoga što se donošenjem zakona namerava, doneće se podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona. Zakonom je utvrđeno da je rok za donošenje podzakonskih akata 12 meseci od stupanja na snagu zakona, kao i da će se do donošenja podzakonskih akata primenjivati propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom. Takođe ukoliko bude bilo potrebe, vojnoškolske ustanove će uskladiti svoju organizaciju i rad sa odredbama zakona u roku od 9 meseci od stupanja na snagu zakona.

Ključna pitanja za analizu rizika

1) Da li je za sprovođenje izabrane opcije obezbeđena podrška svih ključnih zainteresovanih strana i ciljnih grupa? Da li je sprovođenje izabrane opcije prioritet za donosiocce odluka u narednom periodu (Narodnu skupštinu, Vladu, državne organe i slično)?

Najpre je od strane Sektora za ljudske resurse Ministarstva odbrane, kao funkcionalnog nosioca izrade predmetnog propisa, sproveden konsultativni proces u okviru Ministarstva odbrane, odnosno sprovedena je kompletna interna procedura u kojoj su sve organizacione jedinice imale priliku da se izjasne u pogledu predloženih materijalnih rešenja, sproveden je konsultativni proces sa predstavnicima Ministarstva prosvete, a propis je u prethodnom periodu predstavljen i svim sindikalnim organizacijama koje deluju u okviru Ministarstva odbrane i Vojske Srbije, koje su takođe imale priliku da se upoznaju sa predloženim materijalnim rešenjima i dostave svoje eventualne predloge i sugestije.

Na osnovu zaključka Odbora za pravni sistem i državne organe 05 Broj: 011-4726/2023, sprovedena je javna rasprava o Nacrtu zakona o vojnom obrazovanju u periodu od 05. juna do 13. jula 2023. godine, u kom periodu je propis bio objavljen na internet stranici Ministarstva odbrane i na Portalu e-Konsultacije, čime je svim zainteresovanim subjektima data mogućnost da se upoznaju sa tekstom nacrta propisa i predloženim rešenjima i da dostave svoje eventualne predloge, sugestije, inicijative i komentare. U okviru javne rasprave, održani su i okrugli stolovi i to: 03. jula 2023. godine u Nišu, 05. jula 2023. godine u Novom Sadu i 07. jula 2023. godine u Beogradu

Svi dostavljeni predlozi, sugestije i komentari učesnika javne rasprave, sveobuhvatno su analizirani na više radnih sastanaka u Ministarstvu odbrane, u skladu sa čime je izrađen i na internet stranici Ministarstva odbrane i portalu e-Konsultacije objavljen Izveštaj o sprovedenoj javnoj raspravi. Tekst Nacrta zakona usklađen je sa predlozima koji su ocenjeni prihvatljivim, a po hronološkom redosledu, pojedinačno dato je obrazloženje razloga zbog kojih se svaki od ostalih predloga učesnika javne rasprave nije mogao prihvatiti.

Shodno navedenom, sve zainteresovane strane su imale priliku da se izjasne o predloženim rešenjima.

2) Da li su obezbeđena finansijska sredstva za sprovođenje izabrane opcije? Da li je za sprovođenje izabrane opcije obezbeđeno dovoljno vremena za sprovođenje postupka javne nabavke ukoliko je ona potrebna?

Za sprovođenje odredbi, odnosno materijanih rešenja novog Zakona o vojnom obrazovanju, obezbeđena su sredstava u budžetu, a nije potrebno sprovođenje javne nabavke.

3) Da li postoji još neki rizik za sprovođenje izabrane opcije?

Ne postoji.

I Z J A V A

O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: VLADA

Obrađivač: MINISTARSTVO ODBRANE

2. Naziv propisa

PREDLOG ZAKONA O VOJNOM OBRAZOVANJU

DRAFT LAW ON MILITARY EDUCATION

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa,

SPORAZUM NE SADRŽI ODREDBE KOJE SE ODNOSI NA NORMATIVNU SADRŽINU NAVEDENOG PREDLOGA ZAKONA

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

/

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

/

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

/

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

PREDLOG ZAKONA NIJE PREDVIĐEN NACIONALNIM PROGRAMOM ZA USVAJANJE PRAVNIH TEKOVINA EVROPSKE UNIJE.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

/

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

/

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

/

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

/

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

NE POSTOJE ODGOVARAJUĆI PROPISI EVROPSKE UNIJE SA KOJIMA JE POTREBNO OBEZBEDITI USKLAĐENOST

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

/

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

/

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

NAVEDENI PROPIS NIJE BIO PREDMET KOMUNIKACIJE SA EVROPSKOM KOMISIJOM, ODNOSNO DRUGIM STRUČNIM TELOM EVROPSKE UNIJE

/